

המפתח

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקה
סתימאה דעתיקה
לאתגליא לעתיקה לבא
י"ז בע"ה ע"י "מכון אור האורות"
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

עם 'לקוטי-תפלות' על הפרשה

- לעשות מהתורה: 'תפלות' - ולהעלות שעשועים כאלו להשם-יתברך שלא עלו לפניו מימות עולם -

גליון 102

פרשת משפטים-שקלים תשב"א

עניני פרשת שקלים | עניני ז' אדר, הלולת משה רע"א מהימנא

פרשת משפטים

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם"

(שמות כא, א)

הזרע'. נמצא: כשמקבלין 'עצה' מאדם, כאלו מקבלין ממנו 'זרע' וכו'! - והכל לפי אדם, אם רשע או צדיק וכו'. ו'עצת-הצדיק' הוא "כלו זרע אמת" (ירמיה ב, כא).

ודע: שעלידי 'מצות ציטת' - נצול מעצת הנחש, מנשואין של רשע, מבחינת 'נאוף', פי 'ציצית' שמירה ל'נאוף' וכו' - הינו: עלידי 'ציצית', יכולין לבוא לעצת-צדיקים, לבחינת 'אמת'. ועל ידי 'אמת', באים ל'אמונה'. ועלידי 'אמונה', בא ה'גאולה'.

וזה פרוש: "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (שמות כא, א) - אמרו חז"ל (קדושין לה. בבא קמא טו.): "השוו אשה לאיש". ואיתא ב'מכילתא' (משפטים, נזיקין א): "יכול יהיו התלמידים לומדין ואינם מבינים - תלמוד-לומר: 'אשר תשים לפניהם', ערכם לפניהם פשלהן-ערוך".

"ואלה" - "כלי-מקום שנאמר ואלה, מוסיף" (רש"י; שמות-רבה ל, ג). זה בחינת 'יוסף', בחינת 'שמירת-הברית', בחינת 'ציצית'.

א. ח"א ז, א-ב-ג-ד-ה-בסוף - דע: פי עקר ה'גלות' אינו אלא בשביל 'חסרון אמונה'. וכשתרבה 'אמונה' בעולם, אז יבוא 'משיח', פי עקר ה'גאולה' תלוי בזה וכו'.

אבל אי-אפשר לבוא ל'אמונה' - אלא עלידי 'אמת', פמונא בזהר (בלק קצח): "אמונה אתקריאת, כד אתחבר בה אמת".

ואי-אפשר לבוא ל'אמת' - אלא עלידי 'התקרבות-לצדיקים', וילך בדרך 'עצתם'. ועלידי זה שמקבל מהם 'עצתם', נחקק בו 'אמת' וכו' - פי ה'עצות' שמקבל מהם, הוא בחינת 'נשואין וזווג'. וכשמקבלין עצות מרשעים, הוא בחינת 'נשואין' בקלפה.

ולמה נקרא 'עצה' בבחינת 'נשואין'? - פי 'הפלויות יועצות' (ברכות סא), ו'כליות' הם 'כלי ההולדה', 'כלי

"המשפטים" - זה בחינת: **"כלה זרע אמת"**, כמו שכתוב (תהלים יט, ו): **"משפטי ה' אמת"** - שזוכה לעצת צדיקים, לבחינת **"אמת"**.

"אשר תשים לפניהם" - זה בחינות: **"כד אתהבר בה אמת"**.

וזו בחינת: **"השוו אשה לאיש"** - פי זה **"איש ואשה"** - הם בחינת **"התחברות אמת ואמונה"** - ובזה תלוי ה'גאלה' כנ"ל.

וזו: **"יכול שיהיו התלמידים לומדים ואין מבינים, תלמוד לומר וכו', ערכם לפניהם כשלחן ערוך"** - זה בחינת ה'גאלה' - שלעתיד יתגלו כל החכמות כ'שלחן ערוך', כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): **"ומלאה הארץ דעה"**.

ב. ח"א י, ה-ח - **"העצה היעוצה"** (לשון הפתוב ישעיה יד, כו) **לבטל ה'גאולה'**, שהיא ה'עבודה זרה' - העקר הוא על-ידי **"התקרבות לצדיקים"**. ו'צדיק' הוא בחינת **"רוחא'**, כמו שכתוב (במדבר כו, יח): **"איש אשר רוח בו"**. ועל-ידו - נכנע רוח גבוה, **"אל אחר"** (שמות לז, יד), ונתבטל ה'גאולה', ונתבטל ה'עבודת-אלילים'.

ועל-ידי-זה נמתקין ה'דינים' - פי **"כל-זמן שיש עבודה-זרה בעולם, חרוץ-אף בעולם"** (ספרי ראה), וכשנתעבר ה'עבודה-זרה, נתעבר ה'חרוץ-אף', ונמשכין 'חסדים' וכו'.

וזו בחינת: **"מרדכי ואסתר, והמן, בחינות פורים"** וכו' - פי **"המן"** בחינת ה'עבודת-אלילים', ו'מרדכי ואסתר' היה להם פח לבטל ה'עבודת-אלילים' של **"המן"** וכו'.

וזו פרוש (שמות כא, א): **"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם"**. פי איתא ב'מכילתא' (מכילתא דרשב"י; קדושין לה. בבא-קמא טו.): **"אשר תשים לפניהם" - השוו אשה לאיש לכל דינים שבתורה"**. פרוש: **לכל 'דינים' שבתורה שצריך להמתיקם, צריך להשוות, הינו: ליחד 'קדשא' בריד-הוא ושכינתה', שהוא בחינת 'אשה ואיש', בחינת 'מרדכי ואסתר'.**

וזו פרוש: **"ואלה"** - **"כל מקום שנאמר 'ואלה, מוסיף על הראשונים"** (רש"י; שמות-רבה ל, א), בחינת **"תוספות ורבו"**, בחינת **"גאולה, עבודה-זרה"**, כמו שכתוב (דברים ז, ז): **"לא מרבכם חשק ה'", שפרוש: 'גאולה'.**

וזו בחינת: **"מוסיף על הראשונים"** - שהוא בחינת **"המן-עמלק"**, כמו שכתוב (במדבר כד, כ): **"ראשית גוים עמלק"**.

ותקונו: **"המשפטים"** - בחינת **"רוח"**, כמו שכתוב (ישעיה כח, ו): **"ולרוח משפט וכו' משיבי מלחמה"** - פי על-ידי ה'רוח', נתתקן ה'גאולה' והעבודת-אלילים, כנ"ל.

ועל-ידי-זה: **"אשר תשים לפניהם"** - הינו: **"השוו אשה לאיש לכל דינים שבתורה"**, הינו: בחינת **"המתקת-הדינים"** - פי **"כל-זמן שיש עבודת-אלילים בעולם, חרוץ-אף ודינים בעולם"** (ספרי ראה), ועל-ידי ה'רוח' הנ"ל, נתיחד **"קדשא-בריד-הוא ושכינתה"**, ונמתקין ה'דינים', ונסתלק **"חרוץ-אף"** מן העולם.

ג. ח"א טו, ב - **במה מעלין את ה'ראה'!** - בבחינת **"משפט"**! כמו שכתוב (משלי כט, ד): **"מלך במשפט יעמיד ארץ"**. ו'ארץ' הוא בחינת **"ראה"**, כמו שכתוב (תהלים עו, ט): **"ארץ יראה"**.

הינו: שישפט וידין בעצמו כל עסקיו! - ובזה יסיר מעליו כל ה'פחדים', ויעלה בחינת **"ראה ברה ונקיה"**, ותשאר אך **"יראת-השם"**, ולא **"יראה אחרת"**.

פי כשאין אדם דן ושופט את-עצמו, אזי דנין ושופטין אותו למעלה - פי **"אם אין דין למטה, יש דין למעלה"** (דברים-רבה ה, ה), וכששופטין את האדם במשפט דלעלא, אזי הדין נתלבש בכל הדברים, וכל הדברים נעשים שלוחים למקום לעשות בזה האיש **"משפט פתוב"**, כמו שאמרו חז"ל (גדרים מא - על תהלים קיט, צא): **"למשפטיה עמדו"** - אזי **"הכל עבדיה"** (שם), לעשות דין בזה האדם.

אבל כששופט את-עצמו, וכ"שיש דין למטה אין דין למעלה" - אין ה'ראה' מתלבש בשום דבר לעורר האדם, פי הוא בעצמו נתעורר.

וזו (תהלים נ, כג): **"ושם דרך"** - **"מי ששם ארחותיו"** (סוטה ה); הינו: **"ששופט ארחותיו"**, כמו שכתוב (שמות כא, א): **"ואלה המשפטים אשר תשים"** - על-ידי-זה (תהלים שם: **"אראנו בישע אלקים"** - זה בחינת **"ראה"**, כמו שכתוב (קהלת יב, יג): **"את האלקים ירא"** - הינו בחינת **"ראה"**, עולה מהקלפה ומהאמות על-ידי **"משפט"** - פי מתחלה היתה נתלבש ב'קלפה'.

וזהו שהאדם מפקח את עצמו מאיזה דבר, משר או מנגנים ושאר פחדים - זה הוא שה' יראה נתלבש בזה הדבר! - כי אם לא היה נתלבש, לא היה פח בזה הדבר להפקיד את האדם.

ד. ח"א סא, א - עלידי אמונת חכמים, יכולין להוציא משפטנו לאור. כי משפט הוא עמודא דאמצעיתא, בחינת דרך המצע שאינו נוטה לימין ולשמאל. וזה זוכין עלידי אמונת חכמים, שהוא בחינת (דברים יז, יא): "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל".

ועלידי זה יוצא המשפט ברור, בבחינת: "משפטי אמת" (תהלים יט, י). הינו: כי כל הלמודים שהאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה בבחינת "משפט מעקל" (חבוקק א, ד).

דהינו: שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד, משפטי הנהגות ישרות, שידע איך להתנהג, הן לעצמו, הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו, כל אחד ואחד כפי בחינתו וכו', בבחינת: "משפטי אמת" - שאינו נוטה לימין ושמאל.

וכל זה זוכין עלידי אמונת חכמים, שהוא בחינת: "לא תסור" וכו'. אבל כשפוגם באמונת חכמים - אזי נדון בגייעת בשר, הינו: במותרות וכו'.

וכל המשפטים, הן מן המוח, בבחינת (מלכים א ג, כח): "וייראו מפני המלך כי ראו כי חכמת אלקים בקרבו לעשות משפט".

והמוח, הוא לפי המזון. וכשהגוף נקי, אזי המח ברור, ואזי יכול להוציא "משפטי אמת", הנהגות ישרות. אבל כשנדון במותרות עלידי פגם אמונת חכמים פנ"ל - אזי עולים עשנים סרוחים אל המוח, ומערבבים ומבלבלין דעתו. ואזי אינו יכול להוציא "משפטי אמת", ואזי יוצא "משפט מעקל", בבחינת (תהלים קמז, כ): "משפטים כל ידעום", הינו: בלבול המוחין.

ודואג' - עלידי שלמודו היה מבחינת אלו המותרות וכו' - לא היה מוציא מלמודו "משפטי אמת", רק "משפט מעקל" וכו'. ועל פה היה דן: שאין דוד ראוי לבוא בקהל" (במות עו).

ה. ח"א רפ - דע: מי שצריך לדון לפני דינים בדין תורה - זה לו ענש ונקמה שהתורה נוקמת בו!

כי באמת: כל המשאומתן הוא תורה, כי למשל הדין (בבא מציעא פ"ח מ"ד): "המהליף פרה בחמור" - הוא תורה. ומכל שכן כשעושים הדבר בעצמו, הוא בודאי תורה - וכמו שמספרין בשם הבעל שם טוב ז"ל (מאור עינים) - ישמח לב, מסכת שבת דבור המתחיל 'נשאת ונתת באמונה'. ועליכן כשעושים 'משאומתן', צריך שיקשר מחשבתו רק בהתורה והדינים המלבשים שם.

ומי שעוקר המשאומתן מן התורה, ונופל אל המשאומתן בעצמו, ואינו מקשר מחשבתו אל התורה המלבש שם - אזי ענשו: שאחר כך הוא צריך לדון בדין תורה!

ואזי צריך לחזר ולהביא כל הדברים, וכל המחשבות, וכל העסקים, שהיה לו בשעת המשאומתן מתחלתו ועד סופו - צריך להביא הכל אל התורה - דהינו: שצריך לחזר ולספר הכל לפני הדינים - והם פוסקים על זה דין תורה.

נמצא: שחזר ונעשה מכל דברי המשאומתן, תורה - והוא לו נקמה, שהתורה נוקמת בו, על אשר עקר הדינים המלבשים בהמשאומתן, מן התורה, ונפל אל המשאומתן בעצמו, כאלו אין שום תורה בהמשאומתן.

עליכן ענשו: שצריך לבוא לפני דין תורה! - ואזי צריך להביא כל דברי המשאומתן, ולעשות מהם תורה! - ואזי מראים לו: שכל המשאומתן, הוא תורה - כי עכשו נעשה מהכל, דין תורה פנ"ל.

כי בודאי הוא צריך להביא כל הדברים, אפלו כל המחשבות, לפני הדינים! - כי אם חסר איזה דבור או איזה מחשבה - יתקלקל הדין תורה, והם עושין מזה דין תורה.

נמצא: שחזר ונעשה מהמשאומתן, תורה - ומראין לו: שאין הדבר כמו שהוא סבר מתחלה, שאין בהמשאומתן, תורה! - כי הלא ראה בעיניו: "שכל דברי המשאומתן כלם, הם תורה" - כי עכשו נעשה מהכל, דין תורה, פנ"ל.

והכל לפי הפגם - כי יש אחד שאין ענשו רק שצריך לדון, אבל זוכה בדין, רק שמראין לו שפגם פנ"ל! - אבל יש אחד שעקר יותר המשאומתן מן התורה - אזי ענשו יותר, שגם אינו זוכה בדין.

כי באמת: כשעושים משאומתן - צריך שיהיה רק היצונית המחשבה בתוך המשאומתן! -

אבל פנימיות מהשבתו, צריך לקשר אל התורה, כנ"ל!

ו. ספר המדות, למוד י - כל ידיעה במשפטי התורה, הן מצות שבין אדם לחברו, הן מצות שבין אדם לקונו - הידיעה הזאת בעצמה, היא הצלחת הנפש.

"שאר נסוטה וענתה לא יגרע" (שמות כא, י)

ז. ח"ב ז, י - דע: כי מי שרוצה להגדר מתניו להיות מפרנס, לתן פרנסה להתלויים בו - הוא צריך שיהיה איש-חיל, ולא יהיה ההפך, שקורין: רע-מזל "שלימזל".

כי צריך שיהיה לו קצת ממשלה, כי כל הפרנסה נמשך מהמלכות וכו'. ועל-כן מי שרוצה לקבל פרנסה - צריך שיהיה לו קצת ממשלה, כדי שיהיה לו איזה שיכות עם המלכות.

ועל-כן כשהבעל חוגר מתניו נגד אשתו, ומחייב עצמו לפרנסה, כמו שכתוב בפתחה: "ואנא אפלה ואוקיר ואזון" וכו'! - אז נותנים לו קצת ממשלה וכו', כמו שכתוב (בראשית ג, טז): "והוא ימשל בך" - כי על-ידי הממשלה, הוא יכול להמשיך הפרנסה, כנ"ל.

ח. ספר המדות, עניני עונה' - [א] מי שמחסר עונת אשתו, ויש לה צער מזה, הוא נענש במיתה (נאוף יג), [ב] הולאת של ריקת דם בא, על-ידי שמבטל עונה של ליל טבילה' (פרישות ח"ב ד).

"אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו,

ונקה המנה" (שמות כא, יט)

ט. שיחות הר"ן צח - אמירת תהלים, מעלה גדולה, כאלו אמרם דוד-המלך בעצמו - כי הוא אמרם ברוח-הקדש, והרוח-הקדש מנח בתוך התבות, וכשאומרם, הוא מעורר ברוח פיו את הרוח-הקדש, עד שנחשב כאלו אמרם דוד-המלך על-יו השלום בעצמו.

והוא מסגל מאד לרפאות החולה, להיות לו בטחון רק על השם-יתברך - שעל-ידי אמירת תהלים יושיעו השם.

והבטחון הוא בחינת משענת' - כמו שהאדם נשען על המטה, כן הוא נשען על הבטחון שבוטח

שיושיעו השם, כמו שאמר דוד (תהלים יח, יט): "ויהי ה' למשען לי". ועל-כן על-ידי-זה נתרפא החולה, כמו שכתוב (שמות כא, יט): "אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה".

וזו בחינת (ישעיה יא, א): "ויצא חטר מגזע ישי", הנאמר על משיח' שהוא דוד, בחינת (איכה ד, כ): "רוח אפינו משיח ה'". וזה בחינת (פסחים סח, זתר וירא קיד: חיי-שנה קלה): "עתידין צדיקים שיחיו מתים על-ידי המשענת, בחינת (זכריה ח, ד): 'איש משענתו בידו, בחינת (מלכים ב, ד, כט-לא): 'ונתת המשענת על פני הנער'".

"רק שבתו יתן ורפא ירפא" (שמות כא, יט)

- עניני רפואה' -

י. ח"א יד, ט - אפלו אלו תפלות המפרשים בתפלה שהם לצורך הגוף, כגון "רפאינו" ו"ברך עלינו" ושאר צרכי-הגוף, לא היה פונתו של רבה בר בר חנה בשביל גופו' - אלא בשביל נשמתו, שהיה מכונן לפרנסת נשמתו, ולרפואתה'.

יא. ח"א יד, יא - "טוב ה' לכל" (תהלים קמה, ט). זה בחינת תפלה, שמאמין בהשם, שהקדוש-ברוך הוא טוב לכל - הן לרפואה, הן לפרנסה, הן לכל הדברים. כשמאמין בך, בודאי יהיה עקר השתדלותו בך רך שא-ברוך-הוא, ולא ירדף אחר תחבולות רבות.

כי מי שאין מאמין בהקדוש-ברוך-הוא - צריך להשתדל אחר תחבולות רבות. למשל: כשצריך לרפואה, צריך להשתדל אחר עשבים רבים, ולפעמים אלו עשבים הצריכים לו אינם בנמצא במדינתו, והעשבים הנמצאים אינם טובים למכתו.

אבל הקדוש-ברוך-הוא - טוב לכל המפות לרפאותם, והוא בנמצא תמיד, כמו שכתוב (דברים ד, ז): "מי כה' אלקינו בכל קראנו אליו".

יב. ח"א יד, יג - "המבזה תלמיד-חכם, אין רפואה למכתו" (שבת קיט:). כי המבזה תלמיד-חכם ומזלזל יראי-השם, נמצא שפוגם בכבוד, ואינו מחזירו לשרש היראה, ואז אין זוכה לשלום, ועל כן אין רפואה למכתו.

כי כל החולאת באין על-ידי בחינת מחלקת, שאין שלום בעצמו, והיסודות מתגברין זה על זה,

ואין מתנהגים בשלום במזג השוה, ועל־ידי־זה בא 'חולאת' בידיע.

ועל פן כשמבזה תלמיד־הכם ופוגם בשלום, אין רפואה למפתו - כי עקר ה'רפואה' על־ידי ה'שלום' כנ"ל - בבחינת (ישעיה נז, ט): "שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו".

יג. ח"א נג, ה - אין דבר שמפסיד החיות, כמו הדאגה והעצבות, בידיע להכמי־הרופאים.

יד. ח"א נז, ז - כמו שכל ה'רפואות' הם בסמים מרים, פן ה'שלום' שהוא 'רפואה' לכל הדברים, בבחינת (ישעיה נז, ט): "שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו".

ולפעמים החלשה גוברת כלי־כף - עד שאין יכלת ביד החולקה לסבל מרירות הרפואות! - ואז הרופאים מושכין ידיהם מן החולקה, ומיאשים אותו - כד בשח'עזונות' שהם חלי 'הנפש' גוברים מאד, אז אין יכול לסבל מרירות הרפואות, ואז (שם שם, כא; ושם מח, כב): "אין שלום אמר לרשעים".

טו. ח"א נט, ז - על־ידי 'תקוני־הכללי', שמעורר ה'מחין', וממשיך 'לבנונית' לה'צידן' - אזי נתרפאת מ'חולאת הנפילה'.

טז. ח"א ל, ב - כל מה שהוא קטן ומרחק ביותר, צריך מלמד גדול ביותר. שיהיה אמן בזה, שיוכל להלביש שכל עליון בזה, דהינו השגתו יתברך־שמו, לקטן ומרחק כמותו. **פי כל מה שהחולקה נחלה ביותר - צריך רופא גדול ביותר!**

על־פן אין להאדם לומר: "די לי אם אהיה מקרב אצל איש נכבד וירא־השם, אף שאינו מפלג במעלה - כי הלואי שאהיה מקדם כמהו!"

אל יאמר פן! - כי אדרבא: כפי מה שידע אנש בנפשוה, גדל פחיתותו, וגדל רחוקו שגרחק מאד מהשם־יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שיוודע בנפשו; **וכמו־כן כל מה שיוודע בעצמו שהוא מרחק ביותר - צריך לבקש לנפשו 'רופא גדול' מאד מאד, הגדול במעלה ביותר!**

דהינו: שיחזיר ויבקש תמיד, לזכות להתקרב להרבי הגדול מאד מאד כנ"ל! - כי כל מה שהוא קטן ביותר, צריך מלמד גדול ביותר כנ"ל.

יז. ח"א נו, ח - 'שלום' הוא 'רפואה', כמו שכתוב (ישעיה נז, ט): "שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו". כי עקר ה'חולאת' חסין־שלום, הוא מחמת 'העדר השלום', הינו 'מחלקת היסודות', שיסוד אחד מתגבר על חברו - ו'שלום' הוא 'רפואה'.

יח. ח"א נז, א-בסוף - כל ה'רפואות' תלויים ב'תורה', בבחינות (משלי ד, כב): "ולכל בשרו מרפא". פי ה'תורה' נותנת פח למלאכים, וה'מלאכים' משפיעים לעשבים, ועשבים מרפאים ב'כח־התורה'.

ומי שפוגם ב'אמונת־הכמים', ופורץ גדרם - אזי "אין רפואה למפתו", בבחינות (שבת קי): "דלמא חו"א דרבנן טרקה, שאין לו אסותא" וכו'. ותקונו: שיקים 'אמונה הנפילה', ויאמין 'אמונת־הכמים', ועל־ידי אמונתו, יתרפא.

ועל־פן "המבזה תלמיד־הכם, אין לו רפואה למפתו" (שבת קיט): - כי כל ה'רפואות', הם 'הרפבות', סם פלוני' ועשב פלוני, במדה ובמשקל כד וכד וכו', וכן מפמה מינים. וכל עשב יש לו פח אחר, ומערבין ביחד, ועושין מהם 'הרפבה'. וזאת ה'הרפבה' יש לה פח לרפאות ה'חולאת'. ועל־פן צריך 'רופא ממחה' שיוודע לעשות ה'הרפבה'. אבל מי שאינו ממחה, אף אם יקח העשבים שיש להם פח לרפאות, לא יפעל כלל, כי אין יודע איך להרפבם.

כמו־כן ה'תורה' שהיא 'רפואה לכל דבר', כמו שכתוב (משלי ד, כב): "ולכל בשרו מרפא" - אין מי שיוודע אותה כפי־אם 'חכמי־הדור', כי נמסרה להם לדרשה ב'שלש־עשרה מדות', אבל מהתורה בעצמה אי־אפשר לידע דבר וכו', והחכמים מלקטין ומערבין ומרפבין את התורה, ודורשין אותה במקום למקום ב'שלש־עשרה מדות'.

ועל־פן כשפוגם בכבודם, אין רפואה למפתו, כי עקר פח הרפואה שמקבלין מהתורה, אי אפשר לקבל פי אם על־ידם, פי להם נמסרה לדרש, והם יודעים להרפב אותיות התורה כנ"ל, שזה עקר פח הרפואה, כי כל העשבים מקבלים פח מהתורה, כמבאר לעיל, ועקר פחם לרפאות הוא על־ידי ה'הרפבה' כנ"ל.

על־פן העקר: שיהיה לו 'אמונת־הכמים', ולהזהר בכבודם, לירא מהם מאד, ולהשליך שכלו

וידעתו, רק לסמוך עליהם. ואף אם נראה לו מהם דבר שאינו מפרש בהתורה כד לפי דעתו, ונדמה לו שהם עושים חס־ושלום בנגד התורה, הוא צריך להאמין: "שבודאי הם עושים נכונה עליפי התורה!" - פי התורה נמסרה להם וכו'.

יט. ח"א נת, ה - שבת, משלח הארותיו לכל המדרגות, בבחינת (זהר בראשית לב): "חד יניק לכמה סטרין" - ומרפא רפואות הנפש ורפואות הגוף, בבחינת (שמות כא, יט): "רק שבתו יתן ורפא ירפא" - שתי רפואות עלידי שבת'.

כ. ח"א סב, ו - יש חושבים: שהכל עלפי הטבע, עולם במנהגו נוהג. ויש חושבים שצריך לעבד את האמצעי, כמו שטעו בעגל וכו', ועושים את הסבות 'אמצעי' בינם לבין השם יתברך, שמאמינים בהשם יתברך, אבל גם כן באמצעי, ואומרים שצריך לסבות, למשל בהספה של 'פרנסה' שהוא ה'משא' ומתן, ואומרים: הספה של משא ומתן עקר! - כאלו בלא זה אין יכלת ביד השם יתברך לתן להם פרנסה! ובהספה של הרפואה שהוא סמים, עושים מהם עקר, כאלו בלי הסמים אין יכלת ביד השם יתברך לרפא.

ואין הדבר כן - כי הקדוש יתברך הוא סבת כל הסבות ויעלת כל העלות, ואין צריך לשום סבה. ועסקנו באלו הסבות - צריך להאמין בהשם יתברך לבד, ולא לעשות מהסבות עקר.

כא. ח"א רלא - בשעה שאומרים (בתפלת שחרית): "וצבא השמים לך משתחווים" (נחמיה ט, ו) - ראוי להתפלל על כל דבר!

פי כל הרפואות, עלידי כחות הגלגלים, שהם צבא השמים, וכל אחד נותן פח באיזה סם ועשב השייך לו, ומהם מקבלים הסמים ועשבים פח לרפואות. וכשצריכים רפואה, מתחברים כמה כחות מהגלגלים, שזה נותן פח בעשב זה, וזה בעשב אחר, וכיוצא, ומתחברים בלם ועושין מהם הרפבה לרפואה.

עליכן בעת שאומרים: "וצבא השמים לך משתחווים" - שאז באים בלם להשתחוות ולתן שבה והודיה אליו יתברך - טוב לבקש מהשם יתברך: שיצוה להם שימשיכו אלו הפחות הצריכים לרפואתו, בתוך התיבת להם, או

בדבר אחר, ויתרפא מפילא. (עין להלן מילקוטי מוהר"ך ח"ב א).

כב. ח"א רסח - פשאין האדם מסתפל על התכלית, למה לו חיים! - והנה הנפש מתגעגעת תמיד לעשות רצון יוצרה, וכשרואה שאין האדם עושה רצונו יתברך - אזי היא מתגעגע מאד לחזור לשרשה, ומתחלת להמשיך עצמה להסתלק מגוף האדם. ומזה נחלה האדם, עלידי שגגה של פח הנפש.

ומה שתוזר לבריאותו עלידי רפואות - הוא מחמת שהנפש רואה: שזה האדם יכול לכף עצמו לעשות הפך תאוותו ורגילותו, כי הוא מרגל באכילת לחם ושאר מאכלים, ועכשו פופה תאוותו ומקבל רפואות וסמים מרים בשביל בריאותו, ומחמת שהנפש רואה שהוא יכול לכף תאוותו בשביל איזה תכלית, עליכן היא חוזרת אליו, כי היא מצפה שיכף תאוותו בשביל התכלית האמתית, לעשות רצון יוצרו יתברך.

כג. ח"א ט - נמצא להלן בפסוק (שמות כג, כה): "ועבדתם את ה' אלקיכם".

כד. ח"א ג - אחר ההמתקה והפדיון, אז דיקא טוב לרפואות החולה עלידי רפואות, כי אזי דיקא יש רשות לרופא לרפאות.

פי הנה באמת, איך יכול הרופא לחגור מתניו לרפאות החולה עלידי רפואות וסמים, הלא אינו יודע הסם הצריך לרפואות אותו החולה, כי יש סמים הרבה שמסגלים לרפואות החולאת!?

אך בודאי - החולה אינו יכול להתרפא, כי אם עלידי סם פלוני המיוחד לרפואתו, "כפי שנגזר למעלה, שיתרפא עלידי סם פלוני ואיש פלוני, ביום פלוני" (עבודת ה' נח). ואם כן איך יכול הרופא להכניס עצמו לרפאות, הלא אינו יודע הסם שנגזר למעלה!?

אבל אחר ההמתקה והפדיון, אז יכול לרפאות! - פי מה שצריך שיתרפא דיקא עלידי סם פלוני ואיש פלוני - הוא מחמת 'מדת הדין' שנגזר שימשך החולאת עד אותו הזמן - פי פפי הזמן שצריך שימשך החולאת, כך גוזרין הסבות לרפואתו, כדי שלא יוכל להתרפאות עד שיזדמנו יחד סבות אלו: סם פלוני ואיש פלוני, באופן שלא יהיה לו רפואה פניאם ביום פלוני.

אבל כשעושים פדיון וממתיקין הדין, ונתבטל הגזרה - אזי קדם שגוזרין דין אחר - כי כשנמתק דין זה אזי גוזרין דין אחר - וביין כך וביין כך, יכול הרופא לרפאות החולה על-ידי סמים - כי אזי אין דין, ויוכל להתרפאות על-ידי איזה סם שיהיה, כי אין צריך דוקא סם פלוני וכו'.

נמצא: שאי-אפשר לרפוא לרפאות - פי'אם על-ידי 'פדיון' תחלה להמתיק הדין, ואז דיקא יש רשות לרופא לרפאות, כנ"ל.

וזהו (שמות כא, יט): **"ורפא ירפא"**, עם שתי התבות - מספר 'פדיון' נפ"ש. **כי עקר הרפואה, על-ידי 'פדיון' דוקא, שממתיקין הדין.**

וזה שאמרו רז"ל (ברכות ס): **"מבאן שנתנה תורה רשות לרופא לרפאות"**. **"מבאן" דיקא - הינו: אחר הפדיון וההמתקה' - אז דיקא יש לו רשות לרפאות.** כי קדם הפדיון, אין רשות לרפאות - כי צריך להתרפאות על-ידי סם פלוני וכו', כנ"ל.

גם החלוק שבין הנקודות של **"ורפא ירפא" - "ורפא" ב'חולם', "ירפא" ב'צירי'.** כי **"חולם" הוא בחינת המתקה"** (לקוטי תורה' וישב; פריעץ-חיים' שער העמידה פ"ז). ואזי **"אחר ההמתקה" שהוא בחינת "ורפא" ב'חולם' - אזי דיקא יכולין להתרפאות על-ידי רפואות' שהוא בחינת "ירפא" ב'צירי', בחינת (ירמיה ח, כב): **"הצרי אין בגלעד אם רפא אין שם"**. [תפלה א]**

כה. ח"נ נד - כל ה'חולאת' באין רק מ'קלקול השמחה'. כי יש 'עשרה מיני נגינה/ שהם בחינת 'שמחה/ והם באין בתוך 'עשרה מיני דפיקון' ומחיון אותן. ועל-כן כשיש קלקול ופגם בהשמחה - באין 'חולאת' מן ה'יו"ד מיני דפיקון/ שנתקלקלן על-ידי קלקול ה'יו"ד מיני נגינה/ שהם ה'שמחה'. **וגם 'הכמי הרופאים' האריכו בזה: שכל ה'חולאת' על-ידי 'מרה-שחרה' ו'עצבות'. וה'שמחה' הוא רפואה גדולה' וכו'.**

כו. שיחות-הר"ן נ - מענין 'דוקטורים' ורפואות' הרבה לדבר עמנו מאד, והיה מנגה מאד מאד ענין רפואות ודוקטורים, ומזהיר מאד מאד לכל מי שרוצה לחוס על חיו ועל חיי זרעו ובני-ביתו: "שיתרחק עצמו מאד בתכלית הרחוק, מלעסק חסוֹשֶׁלום ב'רפואות ודוקטורים'!

ואפלו מי שיש לו חולה בתוך ביתו, ואפלו אם החולאת חזק חסוֹשֶׁלום רחמנא-לצלן - אף-על-פי-כן ישליך על השם יהבו, וישען באלקיו לבד. ואל יעסק ב'רפואות ודוקטורים' כלל אפלו במקום שיש 'דוקטורים מפלגים' - אף-על-פי-כן אל יסמך עליהם, ואל ימסר חיו בידם, כי הם קרובים למיתה יותר מחיים רחמנא-לצלן.

כי אפלו מי שהוא דוקטור גדול - אי-אפשר לו לכונן החולאת והרפואה השיכת לו לפי מזגו וטבעו, וכפי החולאת שלו, וכפי העת והזמן. כי יש בזה פמה וכמה שנויים שצריך הדוקטור לכונן בהם מאד, וקשה לו מאד שיכון ולא יטעה בכל הפרטים, באשר הם בעצמם מודים בזה. ובקל בקל יוכל לקלקל לו הרבה הרבה, שלא יועיל שום תקנה לחיו חסוֹשֶׁלום.

ואפלו הדוקטור הגדול מאד - מפל-שפן וכל-שפן רב הדוקטורים המצויים במדינתנו, אשר רבם אינם יודעים בין ימינם לשמאלם, והם רוצחים ממש והורגים נפשות בידים חסוֹשֶׁלום, צריך לברח מהם כמטחוי קשת: לכל ימית עצמו, או החולה שמוסר להם בידים.

ואפלו כשסומך על דוקטורים גדולים - הוא סכנה גדולה מאד ורחוק מן החיים, מאחר שגפול ביד הדוקטור.

וספר: שכשהיה בקהלת-קדש לעמפער, שהוא מקום קבוץ דוקטורים גדולים, העיד לפניו דוקטור גדול בעצמו: **"שטוב להתרחק מרפואות ודוקטורים בתכלית הרחוק!"**

ואמר: **שכבר חקרו כל-כך ב'חכמת הדוקטוריא', עד שעכשו אינם יודעים כלל וכלל לא, כי מרבו חקירתם כבר ראו: שאי-אפשר לחקר ולברר אמתת הדברים על מכונם.**

גם יש מחלוקות גדולות ביניהם בעניני הרפואות וכו' וכו', וכל אחת מהפתות מביאה ראיות חזקות לדבריהם, ולפי דעת כל אחת מהפתות, מי שמתנהג בהפך דעתם, הוא 'סם המות' חסוֹשֶׁלום לפי דעתם וכו'. ואי-אפשר לברר בחוש עם מי האמת, כי לפעמים נראה בחוש כפי דעה זו, ולפעמים להפך, ואי-אפשר להם לברר הדבר כלל.

נמצא: שאי-אפשר לסמך על הדוקטורים, מאחר שהם בעצמם מבבלבלים מאד מאד בחכמה זו,

"וכי ינצו אנשים, ונגפו אשה הרה, ויצאו ילדיה, ולא יהיה אסון, ענוש יענש וגו'. ואם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש" (שמות כא, כב-כג)

כז. ח"א ו, ו - "דשמיטן גדפיהו" [נוצותיהם היו שמוטות] (בבא בתרא עג:). פ"ש רש"י: "נוצות". זה בחינת 'מחלקת ובזיונות', כמו שכתוב (שמות כא, כב; דברים כה, יא): **"כי ינצו אנשים"**.

הינו: שאין משגיחין על מחלקת ובזיונות שמבזין אותן, "ושומעים חרפתן ואינם משיבים" (שבת פח:). וזה לשון: **"דשמיטן"**, כמו שכתוב (דברים טו, ב - בשמטת כספים: "וזה דבר השמטה") **"שמוט כל בעל משה ידו"** - הינו: שלא יתבע עלבונו.

כח. ח"ב כ - על-ידי המחלקת שיש בעולם, נעשין מפרסמים קדם זמנם.

(התורה הנה שיהי לספר-המדות, מריבה ח"ב אות י: על-ידי המריבה גורמים: שה'תלמידים הקטנים' נתפרסמים קדם זמנם, וזהו בחינת 'הפלת נפלים', שהולך יוצא לאויר-העולם קדם זמנו, ועל-ידי-זה גורם 'עניות', ולפעמים גורם 'מיתות' חס' ושלום)

הינו: כי כשאחד נכנס בעבודת-השם - צריך לשהות ולהתמקמה עד שיתפרסם בעולם. ועל-ידי פגם המחלקת - נתפרסם קדם זמנו. ועל-ידי-זה הם גורמים הזק והפסד להאיש הזה, שנעשה מפרסם קדם זמנו, או גם לה'דרך לעבודת-השם' שהיה זה הוצה לגלות בעולם. ואזי גורמין 'מיתה' ל'בעלי-המחלקת'. ולפעמים שאין הפגם גדול כל-כך, אזי גורמין 'עניות'.

כי כשמתחיל לכנס לאיזה דרך, הוא בחינת 'הרינון', בבחינת (משלי ד, יא): **"בדרך חכמה הרייתך"** - וצריך להתעלם שם בבחינת 'עבור', לשהות שם ולהתמקמה, לחמם עצמו שם כמו עבר במעי אמו, עד שיגיע הזמן שיצא לאויר העולם, לגלות זה הדרך בעולם. - וכשיוצא קדם זמנו, זה בחינת 'נפל'. ופגם זה נעשה על-ידי 'מחלקת' כנ"ל.

וזה הסוד מבאר בתורה בפסוק (שמות כא, כב-כג): **"וכי ינצו אנשים, ונגפו אשה הרה, ויצאו ילדיה, ולא יהיה אסון, ענוש יענש וגו'. ואם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש"**.

"וכי ינצו אנשים יחדו" - הינו: 'מחלקת'.

על-ידי-זה: **"ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה"** - הינו בחינת ה'מפרסמים שנעשין קדם זמנם',

ואי-אפשר להם לעמד על האמת לאמתו. ואיך ימסר חיו בידם, שהוא תלוי בחוטי-השערה, שבאשר הדוקטור שונה איזה תנועה בעלמא בחוטי-השערה, הרי הוא מקלקל חיו וממיתו בידים, וכאשר רואין בחוש רב הפעמים: שרבים מאד מתים מן העולם על-ידי הדוקטורים.

כי יש בענין 'חכמת הדוקטוריא', דקדוקים הרבה הרבה מאד מאד, והם נעלמים מהם מאד מאד, עד שאי אפשר שיכון הדוקטור בכל הדקדוקים והפרטים ולא ישגה כלל. על-כן צריכים להתרחק ולברח מהם מאד.

ואל יאמר האדם שהוא חולה, או שיש לו חולה בתוך ביתו חס ושלום: "אם-כן על מי אסמך? כי בהכרח לעשות איזה עסק בדרך-הטבע, ואיך אניח את החולה ולא אשתדל בהצלתו"!

כי באמת זה שטות! - כי מאחר שהדוקטור רחוק מחיים וקרוב להפך כנ"ל, וסוף כל סוף הוא צריך לסמך רק על השם-יתברך - טוב לסמך מיד על השם-יתברך, ואל יספן את החולה בידים על-ידי הדוקטור - כי על-פירב, הדוקטורים הם 'שלוחי המלאך-המות' רחמנא-לצלן.

וידמה בעיניו: "פאלו הוא יושב במדבר, או ביער!" - שבהכרח לסמך על השם-יתברך לבד, מאחר שאין מה לעשות.

כמו-כן אף-על-פי שיושב במקום שיש דוקטורים ורפואות, אף-על-פי-כן מאחר שהם בעצמם מבלבלים בחכמה זו, ושאר החששות הרבה מאד שיש בענין רפואות, אם-כן קרוב הדבר שעל-ידי הרפואות והדוקטור לא די שלא יועיל, אדרבא יקלקל בודאי - ואם-כן למה יעשה עסק בדרך-הטבע, מה שרחוק משכר וקרוב להפסד!

ואמר: שכבר היה בעולם מלך אחד שהרג כל הדוקטורים שבמדינתו, מאחר שהם מזיקים מאד את בני-אדם.

ואמר בדרך צחות: שעל 'מלאך-המות', קשה וכבד עליו לעשות הכל בעצמו, להמית בעצמו, כי כל העולם תלוי בו - על-כן העמיד שלוחים במקומו בכל-מקום, והם דוקטורים שהם שלוחיו להמית אנשים, כי הם ממיתים בני-אדם הרבה מאד מאד. - אשרי מי שמתרחק מהם ומחזיק עצמו בהשם-יתברך לסמך עליו לבד וכו'.

שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנּוֹת נִפְלִים כִּנְל, וְעִנְשָׁם מִיָּתֶה אוֹ עֲנִי, לְפִי הַפָּנִים כִּנְל.

וְזֶה: **"אִם לֹא יִהְיֶה אֶסוּן"** - פָּרַשׁ רַש"י: **"בְּאִשָּׁה"** - הִינּוּ שְׂלֵא יִפְסִידוּ וְיִקְלְקְלוּ אֶת הַדְּרֹד־חֻכְמָהּ בְּעֵצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת **"אִשָּׁה הָרָה"** כִּנְל - רַק יִפְסִידוּ הַנִּפְלִים, דְּהִינּוּ הָאֲנָשִׁים בְּעֵצְמָן שֶׁנִּתְפָּרְסְמוּ וַיֵּצְאוּ בְּעוֹלָם קֹדֶם זְמַנָּם.

כִּי כִּמוֹ שֶׁב' אִשָּׁה הָרָה, כְּשֶׁנּוֹגְפִין אוֹתָהּ עַד שֶׁמִּפְלֵת נִפְלִים, יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת - שְׁלִפְעָמִים הִיא מִפְסֶדֶת הַנִּפְלִים לְבָדָם, שֶׁמִּפְלֵת אוֹתָם עַל-יְדֵי שִׁיּוּצָאוּ בְּלֹא עֵתָם. וְלִפְעָמִים, גַּם ה' אִשָּׁה הָרָה בְּעֵצְמָה נִזְקָת עַל-יְדֵי-זֶה וְנִסְתַּלְקָה.

כִּמּוֹ-כֵן בְּבַחֲיִנּוֹת הַנְל - שְׁלִפְעָמִים נִפְסָדִין הָאֲנָשִׁים בְּעֵצְמָן שֶׁנִּתְפָּרְסְמוּ קֹדֶם זְמַנָּם, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'נִפְלִים' - אֲבָל עֲדִין לֹא נִסְתַּלַּק הַדְּרֹד־חֻכְמָהּ בְּעֵצְמוֹ, רַק הַנִּפְלִים לְבָד - וַיְכוּלִין אַחֲרָיִם לְהִתְעַבֵּר שֵׁם בְּבַחֲיִנַת הַרְיוֹן הַנְל, כִּמוֹ בְּמִשַׁל "אִשָּׁה הָרָה" כִּנְל.

וְלִפְעָמִים נִפְסָד גַּם הַדְּרֹד־חֻכְמָהּ בְּעֵצְמוֹ, בְּאִפְךָ שֶׁאִפְלוֹ אִישׁ אַחֵר אֵינּוּ יָכוֹל לְכַנֵּס לְשֵׁם בְּבַחֲיִנַת הַרְיוֹן, לְגַלּוֹת וּלְהוֹצִיא זֶה הַדְּרֹד לְעוֹלָם - שִׁזָּה בְּחִינַת מִיִּתֵת הָאִשָּׁה הָרָה כִּנְל.

וְלְפִי הַפָּנִים, כֵּן הָעִנְשָׁ - כִּמוֹ שֶׁמִּפְרָשׁ בַּתּוֹרָה: **"אִם לֹא יִהְיֶה אֶסוּן, בְּאִשָּׁה"** - **"עֲנוּשׁ יַעֲנִישׁ, בְּמִמוּן"** - הִינּוּ עֲנִיּוֹת שֶׁנַּעֲשָׂה כְּשֶׁאִין הַפָּנִים גְּדוֹל כִּלְכָּד כִּנְל.

"וְאִם יִהְיֶה אֶסוּן, בְּאִשָּׁה" - שֶׁגָּרְמוּ לְהַפְסִיד גַּם הַדְּרֹד בְּעֵצְמוֹ כִּנְל - אִזִּי: **"וְנָתַתְּ נַפְשׁ תַּחַת נַפְשׁ"** - הִינּוּ מִיָּתֶה כִּנְל, הַשֵּׁם-יִצְיַלְנוּ.

"וְכִי יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִּי יִכְרֶה אִישׁ בּוֹ"

(שְׁמוֹת כֹּא, לֵג)

כֵּט. סִפְר־הַמִּדּוֹת, בּוֹשָׁה טו - מִי שֶׁפּוֹרֶה בּוֹר, סוֹף שֶׁבֹא לִידֵי אִיזָה בְּזִיוֹן, וְלִפְעָמִים הַדְּבַר גּוֹרֵם שֶׁנַּעֲשָׂה שִׁיחָה בְּפִי בְּנֵי-אָדָם.

"אִם זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו"

(שְׁמוֹת כֹּב, ב)

"שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבַּת צְדָקָה לְעַנְיִים שֶׁנֶּאֱמַר: וְזָרְחָה לְכֶם יִרְאִי שְׁמֵי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא" (תַּעֲנִית ח:)

ל. ח"א נז, ז - וְדַע: שְׁלֵבֶטל וּלְהַכְנִיעַ הָאוֹיְבִים, דִּי ה'צוּם אוֹ אֲכִילַת-שַׁבַּת לְבָד. אֲבָל לְרַב הַשְּׁלוֹם, צָרִיךְ גַּם לְהַרְבּוֹת בְּצְדָקָה. כְּמֵאֲמַר חַז"ל (אֲבוֹת פ"ב מ"ז): **"מְרַבָּה צְדָקָה, מְרַבָּה שְׁלוֹם"**.

וְזֶהוּ שֶׁאֲמָרוּ (בְּרֻכּוֹת ז:): **"אֲגָרָא דְתַעֲנִיתָא, צְדָקָתָא,** וְאֲמָרוּ (תַּעֲנִית ח:): **"שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבַּת, צְדָקָה לְעַנְיִים"**. 'שֶׁמֶשׁ' זֶה בְּחִינַת 'שְׁלוֹם', כְּמֵאֲמַר חַז"ל (ירושלמי פְּתוּבוֹת פ"ד ה"ד; סְנֵהֲדְרִין פ"ח ה"ח; מְכִילְתָּא מְשַׁפְּטִים, נְזִיקִין ו; סְפָרֵי תַצֵּא כז - עַל שְׁמוֹת כֹּב, ב): **"וְזָרְחָה עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ"** - **"מָה 'שֶׁמֶשׁ' הוּא 'שְׁלוֹם' לְכָל בָּאֵי עוֹלָם** וְכוּ' [אָף זֶה, אִם יָדוּעַ בּוֹ שֶׁבְּשְׁלוֹם נִהְרָג, תָּרִי זֶה תִּיב]. וְזֶהוּ: **'שֶׁמֶשׁ', הִינּוּ ה'שְׁלוֹם' - אֵינּוּ אֶלָּא עַל-יְדֵי 'צְדָקָה' לְעַנְיִים.**

"כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רַעְהוֹ נֶסֶף אוֹ נָלִים לְשֹׁמֵר"

(שְׁמוֹת כֹּב, ו) - **עֲנִין פְּקֻדוֹן** -

ל.א. ח"א נד, ו - עֵקֶר הַתְּקַבְּצוֹת וּבְנִין הַרְיוּחָ-נְבוּאָה, הוּא עַל-יְדֵי הַיָּד, כִּי שֵׁם 'פְּקֻדוֹנוֹת הַרוּחוֹת', כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לֹא, ו): **"בִּידָךְ אֶפְקִיד רוּחֵי"**, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב יב, ו): **"אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי, וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ"**.

ל.ב. ח"א סו, ב - בְּבַחֲיִנַת הַיָּדִים, שֶׁהֵם 'כְּלֵי הָעֲשִׂיָּה' - שֵׁם הוּא עֵקֶר הַתְּנַלּוֹת בְּחִינַת הַרוּחַ, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים לֹא, ו): **"בִּידָךְ אֶפְקִיד רוּחֵי"**, וּבְבַחֲיִנַת (אִיּוֹב יב, ו): **"אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי, וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ"**.

"וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים, אִם לֹא"

שְׁלַח יָדוֹ בְּמִלְאֲכַת רַעְהוֹ" (שְׁמוֹת כֹּב, ז)

הַחוֹשֵׁב לְשַׁלַּח יָד בְּפְקֻדוֹן, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, תִּיב. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, אֵינּוּ תִיב עַד שֶׁיִּשְׁלַח בּוֹ יָד, שֶׁנֶּאֱמַר: **"אִם לֹא שְׁלַח יָדוֹ בְּמִלְאֲכַת רַעְהוֹ"** (בְּבֵא-מִצִּיעָא פ"ג מ"ב: ב, דף מג:)

ל.ג. ח"א סט - דַּע: כִּי גַם עַל-יְדֵי 'חֻמְדָּה וְתַאֲוָה וְהַשְׁתַּוְקָאוֹת' שֵׁיִשׁ לוֹ לְמִמוּן חֶבְרוֹ, יוֹכֵל לְגַזְלוֹ! - כִּי ה'מַחְשָׁבָה' יֵשׁ לָהּ תַקְוָה גְּדוֹל! כְּמֵבְאֵר בְּמִקּוּם-אַחֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א קצג; שִׁיחוֹת-הַר"ן סב). וְעַל-כֵּן יוֹכֵל לְהִיּוֹת, שִׁיחָה לְהָאָדָם מִמוּן גְּזָלָה, אָף שֶׁלֹּא גְזַל כְּלוּם בְּיָדִים.

וְזֶהוּ הָאִסוּר הַלָּאוֹ הַחֲמוּר שֶׁבְּעֲשֵׂר־הַדְּבָרוֹת (שְׁמוֹת כ, יד): **"לֹא תַחְמוֹד"**. כִּי ה'חֻמְדָּה' בְּעֵצְמָה, הוּא אִסוּר חֲמוּר מְאֹד רַחֲמָנָא-לְצַלְךָ - כִּי יֵשׁ פֶּחַ בְּה'חֻמְדָּה', לְגַזַּל מִמֶּנּוּ מְמוֹנוֹ, וְנִפְשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו (עֵין בְּפָנִים).

וְעַל-כֵּן יֵשׁ אִסוּר, אֲפִלוֹ בְּמַחְשָׁבָה, לְשַׁלַּח יָד בְּפְקֻדוֹן, כִּמוֹ שֶׁשֶּׁנִּינוּ בְּבֵא-מִצִּיעָא (פ"ג מ"ב: דף מג:): **"הַחוֹשֵׁב לְשַׁלַּח יָד בְּפְקֻדוֹן"**. כִּי

ה'פִּלְגָתָא', היא רק אם חיב על־זה פִּמו
'השולח יד' ממש. אבל אסור, יש בודאי
לכלי-עלמא.

**"כל אלמנה ויתום לא תענון וגו' . והיו נשיכם
אלמנות ובניכם יתמים"** (שמות כב, כא-כג)

לד. ספר-המדות, ענין 'יתום-ואלמנה' -
[א] אשה שעוסקת בכשפים - בניה מתים,
ונעשית אלמנה (בנים ח"א פז). **[ב] על־ידי 'חנפה' -**
נעשית אשתו אלמנה, ובניו יתומים, ואין מרחם
עליהם (חנפה ב). **[ג] בעוון 'נבול־פה' - צרות**
וגזרות מתהדשות, ובהוריי־ישראל מתים חסי
ושלום, ויתומים ואלמנות צועקים ואינם נענין
(נבול־פה א). **[ד] מי שעוזר ליתומים - על־ידי־זה**
משבר פחם של האמות; ועל־ידי שבירתן -
רשעי־ישראל חוזרין בתשובה (תשובה לה).

"אם נסך תלוה את עמי" (שמות כב, כד)
- עניני 'הלואות וחובות' -

"בא וראה: כל בריותיו של הקדוש־ברוך־הוא, לווין זה מזה" וכו'
(שמות רבה לא, טו; תנחומא משפטים יב - עין־שם באריכות)

לה. ח"א כג, ה-בסוף - 'עבודה־זרה' היא
'חובה' (רש"י בראשית יד, טו) - שמכרעת הכל לכה־
חובה, וכל המתדבקין בה הם 'בעלי־חובות' - כמו
שאנו רואים בחוש: שזה המשא תלוי בצואר בני־
אדם, שאין מסתפקין בממונם. ולווין ממון
מאחרים, ונדמה להם שמשתכרין שכר הרבה,
ואחר־כך מתים 'בעלי־חובות'.

ואם אינם מתים 'בעלי־חובות' - הם בחייהם
'בעלי־חובות', ומטריחים עצמם בטרחות גדולות,
ומספנים עצמם בספנת דרכים, בשביל שכר מעט,
בשביל לשלם חוב אביהם, חוב עבודה־זרה. כי
"מצוה לקיים דברי המות" (תענית כא. כתבות ע. גיטין יד):
- וזה הדבר להם כמו 'צואה' מאביהם: 'שישלמו
חובותיו'.

לו. ח"ב א, ט-יג - כשנאכלת ונפדיית ה'תפלה'
- אזי נופל כל ה'דאקטיריי' - פי אין צריכין
לרפואות!

פי כל הרפואות, הם על־ידי עשבים, וכל עשב
ועשב מקבל פח מפוכב ומזל המיוחד לו, כמו
שאמרו רז"ל (בראשית־רבה י, ז): "אין לה כל עשב

ועשב, שאין לו פוכב ומזל שמפכה אותו ואומר
לו: גדל". וכל פוכב ומזל - מקבל פח מפוכבים
שלמעלה ממנו. והעליון - מהעליון ממנו, עד
שמקבלים פח מהשרים העליונים.

כמו שאמרו (תקוני־זהר פב: שמות־רבה לא, טו; תנחומא
משפטים יב): **"כל פוכביא לווין דא מן דא, סהרא**
לוי מן שמשא" וכו', "כי גבה מעל גבה" וכו' (קהלת
ה, ז), והם כלם בחינת 'לווים' זה מזה, וזה מזה -
עד שמקבלים ולווין מהשרים העליונים,
והשרים מקבלים מהעליונים מהם, "גבוה מעל
גבוה" - עד שכלם מקבלים מ'שרש הכל', שהוא
"דבר ה'", כמו שכתוב (תהלים לג, ו): "בדבר ה' שמים
נעשו, וברוח פיו כל צבאם".

ועל־כן כשזוכין ל'תפלה' - אין צריכין לרפואת
העשבים, כי ה'תפלה' היא בחינת "דבר ה'", שהוא
'שרש הכל'.

ואזי יכול להפיר המפרסמים שהם על־ידי עזות - כי
עזותם נופל לפניו. כי כשזוכה לתפלה שהיא בחינת
"דבר ה'" (תהלים לג, ו), שהוא ה'שרש העליון, שכל
השרים העליונים וכל צבא השמים, כלם מקבלים
פחם ממנו - אזי הם כלם בחינת 'לווין' אצלו,
בבחינת: **"כל פוכביא לווין דא מן דא" וכו'.**

נמצא: שכלם הם בחינות 'לווים', עד ה'שרש
העליון, שהוא "דבר ה'", שהוא בחינת
ה'בעל־תפלה', שהוא ה'מלוה הגדול', שכל
'צבא השמים', וכל הפחות כלם - הם בחינת
'לווין' ממנו.

בבחינת (נחמיה ט, ו): **"וצבא השמים לה משתחיים"**
- שכל 'צבא השמים', הם משתחיים ונכנעים
ל'שרשם, שהוא בחינת "דבר ה'", בחינת ה'בעל־
תפלה'.

וזה (נחמיה ט, ו): **"ויצבא השמים לה משתחיים"**
- ראשי־תבות 'מלוה' - כי כלם הם בחינת 'לווין'
זה מזה, וזה מזה - עד ה'מלוה הגדול', שהוא
בחינת ה'בעל־תפלה', שהוא ה'מלוה הגדול' - כי
הוא בבחינת ה'שרש העליון, שהוא "דבר ה'",
כנ"ל.

ועל־כן יכול להפיר בהמפרסמים שהם רק על־ידי
'עזות' - כי **"אין אדם מעז פניו בפני בעל־חובו"**
(כתבות יח. גיטין נא: בבא־מציעא ג. ועוד), ועל־כן עזותם

נופל לפני ה' בעל-תפלה, שהוא ה'מלוה הגדול כנ"ל - כי בלם הם בחינת 'לווין' ממנו, כנ"ל.

לז. ספר-המדות, עניני 'הלואות וחובות' -

[א] מי שעושה מעשיו במהירות בלי 'שוב-הדעת', נעשה 'בעל-חוב' (מזון עז). **[ב] מי שצריך**

ללות מאחרים, הוא דומה לבהמה (מזון ח"ב ט).

[ג] על-ידי 'נאוף', נעשה 'בעל-חוב' (נאוף לו). **[ד]**

מי ששומע 'תוכחה', ואינו נתקבל אצלו, ידע

שיצטרף ללות אצל אחרים. וסימן לדבר (משלי כט,

יט - ושמ כב, ז): "בדברים לא יוסר עבד - לזה לאיש

מלוה" (תוכחה ח"ב ג). **[ה] מי שרוצה לשוב, יזהר**

מלהיות 'בעל-חוב' (תשובה מז).

לח. שיחות-הר"ן קיב - איתא: "אם התורה

היתה נכתבת בסדר, היו יודעין כל 'ענש-ושכר' של

כל 'לא-תעשה ועשה'."

הנה: יש עברה שענשה של עברה היא,

שיהא 'בעל-חוב' תמיד! - ואפלו יעשה כל

טעדיקי דאפשר, לא יועיל כלל, ויהיה 'בעל-חוב'

תמיד. ולפעמים גורם העברה, שמפיל גם אחרים

להיותם 'בעל-חובות'. ולזה יש עת שנעשו כמה

'בעל-חובות' בעולם - זהו מחמת העברה הנ"ל

שנתגברה בעולם חס-ושלום.

ועצה לזה: לשוב בתשובה בכלליות, ולהתחנן

לפני השם-יתברך: "להצילו מעברה זו!"

ולתחרט בכלליות על עברה זו. ועת לשוב על-זה,

הוא כשהוא ב'מחין-דגדלות', אזי טוב להתחרט

ולבקש מאת הבורא-יתברך על זה, ולשוב בתשובה.

פי 'מחין-דקטנות' הוא בחינת 'בעל-חוב'. פי אמרו

רז"ל (קדושין מט:): "עשרה קבין שנה ירדו לעולם,

תשעה נטלו עבדים". 'שנה' הוא בחינת 'מחין'

דקטנות, 'עבדים' בחינת (משלי כב, ז): "עבד לזה

לאיש מלוה'."

ולזה כשהוא ב'מחין-דגדלות' - אזי העת

לשוב על-זה, ולבטל הענש של 'בעל-חוב',

בחינת 'מחין-דקטנות'."

לט. שיחות-הר"ן קכב - שמעתי בשמו

שאמר: "שאם לא היה ממתין בבטחון לישועת-

השם, כבר היה איש נוסע ומטלטל, כמו כל

הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה

והפונה: פי אמר זאת לענין הנקנת הבית בפרנסה

ומלבושים ושאר צרכי הבית, שעל-פירב חסר

לאדם הרבה. כגון: לזה חסר 'מלבוש פשוט', ויש

שחסר להם 'מלבושים חשובים' או 'דירה' וכו'.

שצריכין להמתין לישועת-השם, ו"לבלי לדחק את

השעה" (ערוכין יג) למלאות החסרון תכף ומיד. רק

צריכין להמתין עד ירחם השם.

ואמר על-עצמו ענין הנ"ל: שאם לא היה ממתין,

כגון כשהיה חסר לו איזה דבר, אם היה דוחק את

השעה שיהיה דוקא תכף, היה צריך ללות

לעצמו ולהיות 'בעל-חוב', עד שהיה מכרח

להיות נוסע ומטלטל. כמו שאנו יודעים ענין

הנוסעים, שהם מכרחים תמיד לפע על

המדינה, מחמת שהם תמיד 'בעל-חובות'."

וענין זה צריכים לידע מאד - וצריכין ללמד עצמו

להרגיל עצמו בזה מאד, פי לכל אדם חסר הרבה,

אפלו בעלי-בתים ועשירים גדולים, מפל-שכן

'מקבלים', אפלו החשובים והגדולים. וצריך לזה

להסתפק במעוט, ולהנהיג ביתו כפי השעה והזמן.

ואם נדמה לו שצריך 'מלבוש', או לאשתו ובניו -

אח-על-פי שמכרח לו, אל ידחק השעה ללות

ולתקוף ולהיות 'בעל-חוב'! - אף ימתין, עד

שיבוא עתו.

וטוב לסבל דחק אפלו במזונות! וכלי-שכן

במלבושים ודירות וכו'! ולא להיות 'בעל-חוב'!

ומוטב שיהיה 'בעל-חוב' לעצמו, או לבני-

ביתו ב'מלבושים', מלהיות 'בעל-חוב'

להחנוני או לאחרים. פי בכל עניני 'פרנסה',

צריכין להמתין עד שיבוא 'עתו' כנ"ל, כמו שכתוב

(תהלים קמה, טו): "עיני כל אליך ישפרו, ואתה נותן

להם את אכלם בעתו'."

"לא תשימון עליו נשך" (שמות כב, כד)

מ. ספר-המדות, עניני 'רבית' - [א]

ה'רבית', מפסיד ה'יראה' (יראה ח"ב ח; מזון ח"ב טז).

[ב] המלוה ברבית, נכסיו מתמוטטין ואינן עולין

(מזון צה). **[ג] המלוה ברבית, אינו מוצא מי**

שילמד עליו זכות (מזון ח"ב טז).

"אם חבל תחבל שלמת רעך" (שמות כב, כה)

מא. ספר-המדות, בושה י - מי שנצרך ללות על המשכון, בידוע שאלו הדברים הממשפנים, היו נבזים בעיניו בגלגול אחר.

"כי היא כסותה לבדה, היא שמלתו לערו"

(שמות כב, כו)

מב. ח"א מז - וזה פרוש (שמות כב, כו): **"כי היא שמלתו לעורו"**, **"דא עור של תפלין"** (תקוני-זהר ק:). שבה נכנס בחינת תפלין.

[פרוש מזהרנ"ת: נראה פנתו הקדושה - פי למעלה מבאר: שעל-ידי תפלין, שהוא בחינת אמת, בחינת יעקב, שזוכין על-ידי שבירת תאות-אכילה - נצולין מדלות ועניות. וזהו מה שהביא מקרא זה: "כי היא שמלתו" וכו' לענין זה.

פרוש: פי מקרא זה נאמר על העני והאביון: **"כי היא כסותה לבדה, היא שמלתו לעורו"**. ומרמז על עניות השכינה בגלותא, שמשם עקר העניות של ישראל בגלות, כמבאר ב'תקונים' (שם).

וזהו: **"כי היא כסותה וכו' היא שמלתו לעורו"**, **"דא תפלין"** - הינו: שה'תפלין' הם עקר ה'שמלה' המגנת על ענית השכינה וקנסת-ישראל, כי תפלין מבטלין הדלות. פי עקר השפע והעשירות נמשך על-ידי בחינת יעקב, בחינת אמת, בחינת תפלין].

"ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" (שמות כב, ל)

- עניני טרפה -

מג. ח"א יז, ג'ד - התקון להכניע ולבטל בפסילות השכל' - הוא על-ידי בחינת מ'זבח', בחינת אכילה בפשרות, כי "שלחנו של אדם מכפר כמזבח" (ברכות נה).

פי עקר יניקת הפסילות, דהינו הקלפות, הוא רק מבחינת מ'זבח' (זהר תרומה קלט). ועל-כן אפלו אחר אכילת איש הפשר, בהכרח שיהיה לו 'בלבול הדעת' קצת אחר האכילה, מחמת שיניקת הפסילות הוא משם.

אך צריך שלא לתן חיות להקלפות, בייאם כדי חיונו בצמצום ולא יותר.

אבל כשאוכל כזולל וסובא, שזה בחינת פגם המזבח' - אזי יונקים הקלפות, דהינו הפסילות, יותר מהראוי - ואזי מתגבר הפסילות על השכל'.

וזה בחינת (זבחים נג): **"מזבח בחלקו של טורף"** - זה בחינת (תהלים קיא, ה): **"טרף נתן ליראיו"** -

בחינת אכילה בפשרות, שעל-ידיזה מכניעין וטורפין אותן, את הקלפות והפסילות.

אבל על-ידי פגם-המזבח, הינו פגם-האכילה - נותן כח להפסילות, ונעשה מ'טורף', 'טרוף' הדעת' שמתגבר על-ידיזה כנ"ל.

ולמשלים פגם-המזבח, הוא על-ידי גרים' וכו' (עין בפנים).

וזה בחינות (במדבר כג, כד): **"לא ישכב עד יאכל טרף ודם הכלים ישתה"**, ותרגומו: **"ונכסי עממיא יירת"**.

"יאכל טרף" - זה בחינות שלמות המזבח, בחינת: **"מזבח בחלקו של טורף"** כנ"ל, וזה נעשה על-ידי: **"ונכסי עממיא יירת"**, הינו על-ידי גרים', כמו שאמרו חז"ל (בבא-בבא מב. נג: קמט. ועוד) לענין ירשת הגר: **"כל הקודם בנכסי הגר, זכה"**.

[בלקוטי-הלכות, טרפה א, ב - ועל-שם-זה נקרא 'טרפה', לשון 'טרוף הדעת' - פי 'טרפה' היא בחינת פגם-האכילה, שמשם יונק הפסילות ו'טרוף-הדעת', המזכר במאמר (לקוטי-מוהר"ן ח"א יז הנ"ל): "ויהי הם מריקים שקיהם".]

[וב'לקוטי-הלכות', בשר שנתעלם מן-העין ב, א (על-פי תורה יז הנ"ל) - **"טרף נתן ליראיו"** (תהלים קיא, ה) - זה בחינת אכילה בפשרות, הפך פגם-האכילה שהיא בחינת 'טרפה', בחינת 'טרוף-הדעת', שהיא הפך 'טרף' הנ"ל. [תפלה ג]

מד. ח"א לז, ו - **"טרף נתן ליראיו"** (תהלים קיא, ה). **"טרף"** יש לו שני משמעות: לשון 'טרפה' (זהר משפטים קכא:), ולשון 'מזון'. לרמז: כשישראל שומרים עצמם מ'טרפה' - על-ידיזה יש להם פרנסה. [תפלה ד]

מה. ח"א מה - מהא-תכפיים בתפלה - פי על-ידיזה נתעוררים בחינת כנפים, שמשם בא ה'דבור', כמו שכתוב (קהלת י, כ): **"ובעל כנפים יגיד דבר"**, וכתוב (יחזקאל א, ח): **"וידוי אדם מתחת כנפיהם"**. נמצא: שעל-ידי שאדם נתעורר ב'ידיים' שלו - אזי הכנפים נתעוררים, הינו: בפני-ראיה, שמשם נתהווה ה'דבור'.

אבל עדין צריכין להבין ולתקן פ'ה, לקבל את ה'דבור' בתוכו. ועל-ידי שמכה בף אל בף, על-ידי זה נתהווה ה'פה' וכו' (עין בפנים). וה'פה' מקבל ה'דבורים' מה'פני-ראיה, כמו שכתוב: **"ובעל כנפים יגיד דבר"**. וכנפים נתעוררים בהתעוררות ידי אדם, כמו שכתוב: **"וידוי אדם מתחת כנפיהם"**.

וְכִלְיָה אָנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ: שֶׁה'יָדִים, הֵם פְּנֵגֵד 'פְּנֵי' רָאָה. וּבִשְׂבִיל זֶה אָמְרוּ הַפּוֹסְקִים (שְׁלַחַן עֲרוּךְ יוֹרְדֵדְעָה, נג. ב): "נִשְׁבַּר הַגֶּף סָמוּךְ לַגֹּזֶה, טְרַפָּה - כִּי בּוֹדָאֵי נִקְבַּע עַל-יַדֵי־זֶה ה'רָאָה'.

מז. ספר-הַמְדוּת, עֲנִינֵי 'טְרַפָּה' - [א] עַל-יְדֵי 'שְׁנֵאת־הַנֶּסֶם, נִכְשַׁל בְּטְרַפּוֹת' (אֲהַבָה ח"ב ד).
**[ב] כְּשֶׁאֲרַע לְאָדָם 'טְרַפָּה' בְּבֵיתוֹ עַל-יְדֵי תַעֲרֻבַת אֶסוּר בְּהִתֵּר, וְאִין בְּהִתֵּר לְבַטֵּל אֶת הָאֶסוּר, זֶה מְרַאֵין לוֹ: שֶׁפָּנָם בְּאִיזְהוֹ 'יְחוּד וְזוּזָג עַל־יוֹן, כִּי ה'יְחוּד' וְה'זוּזָג' הוּא בְּחִינַת 'בְּטוּל הָאֶסוּר בְּהִתֵּר', בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים סח. ז): "מוֹצִיא אֲסִירִים בְּפוֹשְׁרוֹת". (הוֹרָאָה ח"ב ג - וְכֵן אֵיתָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"ב כט, עִם הַתְּחַלַּת הַמְּאָמֵר: כְּשֶׁאֲרַע 'שְׂאֵלָה' בְּבֵית הָאָדָם עַל-יְדֵי תַעֲרֻבַת אֶסוּר בְּהִתֵּר וְכו').
[ג] הַשּׁוֹחֵט שֶׁהוּא מְקִים 'כְּבוֹד אָב, הַקְּדוּשָׁ-שֶׁבְרוּךְ-הוּא מִשְׁמְרוֹ שֶׁלֹּא לְהַאֲכִיל 'טְרַפּוֹת', וְהוּא-הַדִּין לְהַפְּךָ (שׁוֹחֵט ח"ב ב). [ד] עַל-יְדֵי ה'שּׁוֹחֵטִים הַרְשָׁעִים' הַמְּאֲכִילִין 'טְרַפּוֹת' - הַצְּלוֹת' נִתְרַבָּה בְּעוֹלָם (שׁוֹחֵט ח"ב ג).**

"לְכַלֵּב תִּשְׁלַכוּן אֹתוֹ" (שְׁמוֹת כב, ל)

מז. ח"א נ - כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל וְטוֹעֵם מְתִיקוֹת' בְּדְבוּרֵי-הַתְּפִלָּה, זֹאת הַבְּחִינָה נִקְרָאת: "כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָּה" (תְּהִלִּים לה. י). וְאִין יָכוֹל לְטַעַם 'מְתִיקוֹת' בְּתַפְּלָה, אֵלֶּא כְּשֶׁתִּקַּן 'פְּנֵם-הַבְּרִית', כִּי "מִיִּין מְתִיקוֹן" (זֹהָר נֶשֶׁא קַחָה. וְעוּד) - זֶה בְּחִינַת 'מִיִּין דְּדִכְוִין, 'זָרַע קֹדֶשׁ" (יִשְׁעִיָה ו. יג), 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית'.

וּמִי שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת 'מִיִּין מְתִיקוֹן' - אָזִי דְבוּרָיו מְתוּקִים וְטוֹבִים. וּכְשִׁיּוֹצְאִים מִפִּיו וּמִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּרַכּוֹת טו.): "הַשְּׁמַע לְאָזְנָךְ" וְכו' - אָזִי נִכְנָסִים 'מְתִיקוֹת הַמִּיִּין' לְתוֹךְ 'עֲצָמוֹתָיו', בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי טו, ל): "וּשְׁמוּעָה טוֹבָה תִּדְשֵׁן עֵצִים".

וּכְשֶׁעֲצָמוֹת' מְרַגִּישִׁין 'מְתִיקוֹת הַדְּבוּרִים', זֶה בְּחִינַת: "כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָּה". וְאָז: "אֲרִיָּה נָחַת וְאָכַל קַרְבֵּנָה" (תְּקוּנֵי-זֹהָר קמ.). כִּי 'עֵצִים' זֶה בְּחִינַת 'אֲרִיָּה' (שָׁם).

אָבֵל מִי שֶׁפָּנָם בְּבִרְתּוֹ - הוּא בְּבַחֲיִנַת "מִיִּין מְרִירִין" (תְּקוּנֵי-זֹהָר פ.), בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת טו, כג): "וְלֹא יָכֹלוּ לְשַׁתַּת מַיִם מִמֶּרְהָ", "מִיִּין מְסֻאָבִין" (תְּקוּנֵי-זֹהָר שָׁם), 'זָרַע טָמֵא' - אָזִי אִין יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל בְּבַחֲיִנַת: "כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָּה", וְאָז "כָּל־בָּא

נָחַת" (תְּקוּנֵי-זֹהָר קמ.), שֶׁהוּא בְּחִינַת "מִיִּין מְרִירִין", "שְׁצוּנָה: הַב הַב" (תְּקוּנֵי-זֹהָר שָׁם, עַל-פִּי מִשְׁלֵי ל, טו).
זֶה שְׁנַעֲטוּיָנוּ בְּ'קַרְבַּן-פֶּסַח' (שְׁמוֹת יב, מז): "וְעֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ" - כְּדֵי שִׁיבְחִינוּ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶת-עֲצָמוֹ, אִם 'בְּרִיתוֹ' עַל תְּקוּנוֹ.

כִּי בְּ'פֶסַח' כְּתִיב בּוֹ (שָׁם יב, מח): "וְכָל עֵרֶל לֹא יֵאָכֵל בּוֹ" - כִּי עֶקֶר הַ'פֶּסַח' תְּלוּי בְּמִצְוֹת מִלְּהָ, כִּידוּעַ.

וְכַתּוּב בְּזֹהָר (בֹּא מֵא): "שֶׁהִיוּ מְקִימִין בְּעֲצָמוֹת 'לְכַלֵּב תִּשְׁלַכוּן אֹתוֹ' (שָׁם כב, ל), וְזֶה הָיָה קֶשֶׁה מְאֹד לְהַמְצִירִים".

וּכְשֶׁהִשְׁלִיכוּ אֶת 'עֲצָמוֹתָיו' לְכָל־בָּיִם, וְרָאוּ אִם שָׁלְטוּ בָּהֶם הַ'כָּלְבִּים' חִסְ-וְשָׁלוֹם, הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁאִין הַ'בְּרִית' עַל תְּקוּנוֹ.

"לֹא תִשָּׂא שִׁמְעַ שְׂוֹא" (שְׁמוֹת כג, א)
 "כְּתִיב-גּוֹמֵר: "לֹא תִקַּבֵּל שִׁמְעַ דְּשִׁקְרָה", אֲזַהֲרָה לְמַקַּבֵּל 'לְשׁוֹן-הָרַע' (רַש"י; פְּסָחִים קִיח. מִפּוֹת כג.)

נֶל עֲנִינֵי 'לְשׁוֹן-הָרַע' נִמְצָאִים בְּפִרְשַׁת 'מְצוּרַע' -

"לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרַעַת וְגו', אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטֹּת" (שְׁמוֹת כג, ב)

מח. שִׁיחוֹת שֶׁאֲחֵרֵי סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת - דָּע:
 שֵׁישׁ 'שְׁנֵי מִינֵי פִלְטִין' שְׂדוּמִין זֶה לְזֶה. בְּאֶחָד דֵּר 'מְלֶכֶד', וּבְהַשְׁנֵי דֵר 'עֵבֶד'. וּבּוֹדָאֵי בְּאֶמַת הוּא חִלּוּק גָּדוֹל בֵּינֵם. רַק אִף-עַל-פִּי-כֵן אֶפְשָׁר לְטַעוֹת בֵּינֵיהֶם.

כִּי יֵשׁ 'קֶשֶׁר' שְׁמַתְקָשְׁרִין הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּפְלִטִין'. כִּי מִתְקַשְׁרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'סוּד'. וְאַחֲרֵי-כֵן נַעֲשֶׂה 'אֵהֶל', עַד שֶׁנִּבְנְהָ מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר'.

זֶה הַ'מְדוּר' - הוּא 'מְדוּר' לְ'אֶמַת'. וְכִשְׂצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ 'אֶמַת', מוֹצְאִין שָׁם בְּאוֹתוֹ הַ'מְדוּר'. הִינּוּ: בְּתוֹךְ הַ'קֶּשֶׁר' שֶׁל הַנִּפְשׁוֹת הַנִּל, שְׁמֵהֶם נַעֲשֶׂה 'מְדוּר' לְהַ'אֶמַת'.

וְעַל-כֵּן צוּתָה הַתּוֹרָה (שְׁמוֹת כג, ב): "אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטוֹת" - כִּי מֵאַחֵר שְׂרָבִים נִתְקַשְׁרוּ כָּאֶחָד, בּוֹדָאֵי שָׁם הָאֶמַת, כְּנִל.

אָבֵל דָּע: שֵׁישׁ כְּפִנְגֵּד זֶה 'קֶשֶׁר' שֶׁל רְשָׁעִים, שְׁמַתְקָשְׁרִין יַחַד הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית' וְ'מְדוּר' כְּ'שִׁקְרָה'.

ועל זה הזהיר הנביא (ישעיה ח, יב): **"לא תאמרו קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר" - כי "קשר רשעים אינו מן המנין"** (סנהדרין כו.). ועל זה פתיב (שמות שם): **"לא תהיה אחרי רבים לרעת"**.

"כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו, וחדלת מעזב לו - עזב תעזב עמו" (שמות כג, ה)

מט. שיחות הר"ן קנ - ויותר ויותר מזה צריך כל אחד ואחד, לחזק את חברו, לכל יפל בדעתו משום דבר שבעולם. ואפלו אם הוא יודע בעצמו שהוא כמו שהוא, אף-על-פי-כן יחזק את חברו, כי את חברו בקל יותר לחזק, מלחזק את עצמו, כי אין חבוש מתיר את-עצמו" (ברכות ה:). וכשיזכה לבלי להפיל את חברו, אף-על-פי שיודע בעצמו שהוא רחוק מעבודתו - **אדרבא יחזקו בכל מיני התחזקות, ויחיהו וישיבהו בכל מיני דבורים המשיבין את הנפש וכו'** - על-ידי-זכה יכול להיות, שאחר-כך יזכה גם הוא, לחזר ולשוב לעבודת-השם על-ידי-זכה.

ג. לקוטי-הלכות, אבדה ומציאה ג, טו-טז - וזה בחינת מצות פריקה וטעינה, בחינת (שמות כג, ה): **"כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו, וחדלת מעזב לו, עזב תעזב עמו"**. ודרשו רז"ל (פסחים קיג:): **"שנאך - שעבר עברה"**.

וזהו: **"רבץ תחת משאו"** - שקשה להגביהו ולהעלותו, מגדל ה'משאו' שמנח עליו, שהוא בחינת 'משאו העונות' בחינת (תהלים לח, ה): **"כמשא כבד יכבדו"** וכו'. ועל-כן יכול להיות שיעלה על דעתך לחדל מעזב לו, בחינת: **"וחדלת מעזב לו?"** - כי ידמה לך: שקשה להעלותו מגדל ה'משאו' שעליו!

אבל השם-יתברך רחום וחנון, ורחמיו רבים מאד, על-כן הזהיר ברחמיו: **"עזב תעזב עמו"** - שאפלו נפש כזאת צריכה לעזב ולעזר, להשתדל בכל כחו להגביה ולהעלותו.

וזהו **"עמו"** דיקא, כמו שדרשו רז"ל (בבא-מציעא לב:): **"יכול אפלו ישב לו ואמר הואיל ועליך מצוה וכו' - תלמוד לומר: עמו"**.

כי מבאר בהתורה הנ"ל (ח"א יג): **"שהצדיק בגדל כחו, מגביה ומעלה בבחינת עבור, גם הנפשות הרחוקים**

מאד, שלא יצאו עדין מחל אל הקדש אפלו כחוט-השערה!"

הינו: כי בודאי מצוה גדולה להטפל עמו, ולעזר לו גם-כן להעלות ולחדש נפשו, אבל כלי-זה: **"עמו"** - דהינו: כשהוא בעצמו רוצה גם-כן לעסק בזה, לרחם על-עצמו להשתדל בתקנת-נפשו, לסלק ה'משאו' הגדולה שעליו.

רק שאי-אפשר לו בעצמו, והוא מצפה למי שיעזר לו לזה - אזי מצוה גדולה לעזר לו בכל כחו להטפל עמו להעלותו, כי יש כח לחדש נפשו גם-כן - אם הוא בעצמו יש לו איזה רצון אמתי לזה, לעסק בתקון נפשו.

אבל אם רוצה לסלק עצמו לגמרי, ואינו רוצה להשתדל בתקון-נפשו כלל - רק רוצה: שהצדיק בעצמו יעשה הכל עבורו, והוא לא יעשה כלל, ולא ישתדל בזה כלל - אזי בודאי אין הצדיק צריך לעסק עמו! - כי אי-אפשר לעזר לו כשאינו רוצה לעסק בעצמו בתקונו כלל.

וכמו שאמר אדמו"ר ז"ל לאחד (תיימותר"ן של): **"אתה בלעדי אינה יכול לעשות כלל"** (דהינו: לתקן נפשו בעצמו!) - אבל גם אני בלעדיך, איני יכול לעשות דבר!

וזהו גם-כן בחינת 'מצות פריקה וטעינה' ממש בפשיטות! - כי זה שחמורו רובץ תחת משאו, ויש לו צער ויגיעה כזאת בדרך - זה נמשך מבחינת (בראשית ג, יט): **"בזעת אפיק תאכל לחם"**, בחינת (שם שם, יז): **"בעצבון תאכלנה"** - שמשם נמשכים כל הצער והיגיעות שיש לאדם בהעסקים שעוסק בשביל פרנסה.

ואי-אפשר לתקן זאת, ולהנצל מזה - כי אם על-ידי התקונים הנאמרים בהתורה הנ"ל (ח"א יג), דהינו: על-ידי שישבר 'תאות-ממון' על-ידי 'צדקה', שעל-ידי זה יזכה לבטל בחינת 'בזעת אפיק' וכו', ועל-ידי זה יזכה לדעת' וכו'.

ועל-כן זה שרובץ תחת משאו, ויש לו יגיעה כזאת שנמשך מפגם 'תאות-ממון' וכו' - על-כן אפשר יעלה על דעתך: **"שאי-אפשר לעזר לאיש בזה, מאחר שנפל כלי-כך!"**

ועל-כן הזהירה התורה: **"עזב תעזב עמו!"** - כי באמת צריכה להשתדל בצערו, ולעזר לו בכל כחו.

וּבְזָה שְׁמִיעַ לוֹ בְּגַשְׁמִיּוֹת, וּמְקִיַם הַמְצוּה:
"עֵזב תְּעֵזב" (שמות כג, ה), **"הִקָּם תְּקִיַם"** (דברים כב,
 ד) - בְּזָה הַחֶסֶד שְׁעוֹשָׂה עִמּוֹ, מְכַנֵּיעַ וּמְבַטֵּל מִמֶּנּוּ
 בְּחִינַת: "בְּזַעַת אַפְיֶךָ" וְכוּ', אֲפָגֵם תְּאוֹת־מִמּוֹן וְכוּ'.

כִּי עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מִטַּל הַדָּבָר לְהַשְׁתַּדֵּל
בְּתַקְנַת חֵבְרוֹ בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, וּלְקִיַם
בְּחֵבְרוֹ "עֵזב תְּעֵזב" וְ"הִקָּם תְּקִיַם"! - כִּי אֲפִי־
 עַל־פִּי שֶׁחֵבְרוֹ רְחוּק מְאֹד מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, אֲפִי־עַל־
 פִּי־כֹן יִכּוּלִין לְעֹזֵר גַּם אוֹתוֹ, עַל־יְדֵי כַח הַצַּדִּיק־
 הָאֱמֵת, שֵׁישׁ לוֹ כַח לְהַעֲלוֹת גַּם נִפְשׁוֹ וְכוּ'.

נִמְצָא: שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד, צָרִיךְ לְעוֹרֵר וּלְהַזְכִּיר אֶת
 חֵבְרוֹ בִּירְאַת־שָׁמַיִם, אֲפִי־עַל־פִּי שֶׁהֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם, אֲפִי־
 עַל־פִּי־כֹן בְּכַח הַצַּדִּיק, כְּלָם יִכּוּלִים לְעֲלוֹת.

וְעַל־כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה לְעֹזֵר גַּם לְהַשׁוּנָא,
דְּהֵינּוּ: "שְׂרָאוּהוּ עוֹבֵר עֲבָרָה" - כִּי גַם אוֹתוֹ
 צָרִיכִין לְעֹזֵר הַרְבֵּה, כִּי יֵשׁ כַּח לְהַעֲלוֹתוֹ גַּם־כֵּן, בְּכַח
 הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל הַעוֹסֵק בְּזָה.

נֹא. לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, פְּרִיקָה־וּטְעִינָה א, א־
ג־ד - "כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רִבֵּץ תַּחַת מִשְׂאוֹ
וְכוּ, עֵזב תְּעֵזב עִמּוֹ" (שמות כג, ה), וְתִרְגְּמוּ:
"מִשְׁבַּק תִּשְׁבִּיק מַה דְּבַלְבָּךְ עֲלֶיךָ" וְכוּ'.

כִּי כְּבִדַת ה' מִשְׂאוֹי' שֶׁנִּכְבְּדַת וְנוֹפְלַת, הוּא עַל־יְדֵי
 ה'שְׁנָאָה, כִּי 'שְׁנָאָה' הוּא אֲפָגֵם־הַדְּעַת'. וְכִשְׁנִפְגֵּם
 ה'דְּעַת', אֲזִי נִכְבְּדַת ה' מִשְׂאוֹי' וְנוֹפְלַת - כִּי ה'דְּעַת'
 מֵרִים כָּל הַדְּבָרִים, וְעַקֵּר ה'חַיּוֹת' עַל־יְדֵי ה'דְּעַת',
 וְעַל־כֵּן הָאָדָם עַל־יְדֵי הַדְּעַת, יִכּוּל לְהָרִים כָּל
 ה'מִשְׂאוֹת' שֶׁבְּעוֹלָם בְּקַל, עַל־יְדֵי תַחֲבוּלוֹת וְעֲצוֹת,
 אֲבָל כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק ה'דְּעַת' - נִסְתַּלַּק הַחַיּוֹת, וְאֲזִי נוֹפֵל
 ה'מִשְׂאוֹי'.

וְזֶה: "שְׁנָאָךְ" דִּיקָא - כִּי עַקֵּר נִפְלִית ה' מִשְׂאוֹי', הִיא
 עַל־יְדֵי ה'שְׁנָאָה'. **וְעַל־כֵּן צִוְּתָה הַתּוֹרָה לְעֹזֵר**
לְחֵבְרוֹ לְפָרֵק וּלְטָעוֹן, כִּדִּי שִׁיְהִיָּה 'אַהֲבָה וְחֶבֶד'
בֵּינֵיהֶם! - וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְתַּקֵּן אֲפָגֵם נִפְלִית ה' מִשְׂאוֹי',
 שֶׁהוּא עַל־יְדֵי ה'שְׁנָאָה'.

וְזֶה שֶׁתִּרְגְּם: **"מִשְׁבַּק תִּשְׁבִּיק מַה דְּבַלְבָּךְ" וְכוּ' -**
כִּי עַקֵּר מְצוּה זוֹ בְּשִׁבְלֵי ה'אַהֲבָה'. וְכְמוֹ שֶׁאֲמַר
רַז"ל (תַּנְחוּמָא מִשְׁפָּטִים א) לְעֵנִין מְצוּה זוֹ: "שְׁמִי
שְׂרוּאָה שׁוּנָאוֹ, שֶׁהוּא פוֹרֵק וְטוֹעֵן עִמּוֹ -
בּוֹדְאֵי יַחֲבִקְנוּ וַיִּנְשָׁקְנוּ!" - כִּי עַקֵּר זֹאת הַמְצוּה,
 בְּשִׁבְלֵי ה'אַהֲבָה'.

וְזֶה שֶׁאֲמַר רַז"ל (פְּסָחִים קיג): **"שִׁשׁ־שׁוּנָא הָאֲמוֹר**
כָּאן, הוּא שְׂרָאוּהוּ עוֹבֵר עֲבָרָה!" - וּמְזָה בְּעֲצֻמוֹ
 נַעֲשֶׂה בְּחִינַת ה'נִפְלִיָּה, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים לז, ה): **"כִּי**
עוֹנְתִי עֲבָרוֹ רֵאשִׁי כְּמִשָּׂא כְּבֹד" וְכוּ' כְּנֹל - כִּי
אֲסוּר לְשׂוּנָא יִשְׂרָאֵל, אִם לֹא שְׂרָאוּהוּ עוֹבֵר עֲבָרָה,
שְׂאֵז מְצוּה לְשׂוּנָתוֹ.

וְאֲפִי־עַל־פִּי־כֹן צִוְּתָה הַתּוֹרָה: לְבַל יִנְיַחוּנוּ לְכָל
לְגַמְרֵי, רַק צָרִיךְ לְעֹזֵב מַה שֶׁבִּלְבּוֹ עָלָיו, וּלְהַפְךָ
בְּזְכוּתוֹ - לְהִבְיֹא לְבְּחִינַת 'אַהֲבָה', כְּמוֹ שֶׁתִּרְגְּם
אוּנְקָלוּס: "מִשְׁבַּק תִּשְׁבִּיק" וְכוּ', וְעַל־יְדֵי־זֶה מֵרִים
אוֹתוֹ מִנְפִּילְתּוֹ, כְּנֹל.

וְעַתָּה יֵשׁ לְרַמֵּז מְצוּה זוֹ עַל הָאָדָם בְּעֲצֻמוֹ: "כִּי
תִּרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רִבֵּץ" וְכוּ' - שֶׁכְּשֶׂרוֹאִין חֲמוֹר
וְגוֹפוֹ שֶׁל שׁוּנָאוֹ שֶׁעֹבֵר עֲבָרָה כְּנֹל, שֶׁהוּא רִבֵּץ תַּחַת
מִשְׂאוֹ, וְאִינוֹ יִכּוּל לְשָׂא עָלָיו מִשְׂאוֹי וְעַל תּוֹרָה,
וְנוֹפֵל חֲסִי־וְשָׁלוֹם - כִּי יְדוּעַ: "שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִיזֵת
כְּשׂוֹר לְעַל וְכְחֲמוֹר לְמִשְׂאוֹי" (עְבוּדָה־זָרָה ה:).

וְכְשֶׂרוֹאִין הָאָדָם נוֹפֵל מֵעְבוּדַת־הַשֵּׁם חֲסִי־וְשָׁלוֹם,
וְזֶה עַל־יְדֵי 'עֲבֵרוֹת' חֲסִי־וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת "שְׁנָאָךְ"
כְּנֹל - צִוְּתָה הַתּוֹרָה: לְבַלִּי לְהַתְעַלֵּם מִמֶּנּוּ, רַק
"עֵזב תְּעֵזב עִמּוֹ" - שֶׁצָּרִיךְ לְרְאוֹת לְעֹזֵר לוֹ,
וּלְקַרְבּוֹ וּלְהִרְמִיזוֹ מִנְפִּילְתּוֹ, וְצָרִיךְ לְאַהֲבוֹ דוֹקָא,
כְּמוֹ שֶׁתִּרְגְּם: "מִשְׁבַּק תִּשְׁבִּיק" וְכוּ'.

כִּי צָרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף־זְכוּת, וְאַפְלוֹ
בְּרִשְׁעָ גְּמוֹר צָרִיךְ לְמַצֵּא בּוֹ אִיזָה זְכוּת! וְעַל־יְדֵי־זֶה
מוֹצִיאִין אוֹתוֹ מִרְשָׁעוֹתוֹ, וּמְכַנְיְסִין אוֹתוֹ בְּאֱמֵת לְכַף־
זְכוּת, וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבְּנּוּ בְּסִימָן רַפ"ב.

וְזֶהוּ מְצוּת: **"עֵזב תְּעֵזב" - שֶׁעַקֵּר הַמְצוּה הִיא**
ה'אַהֲבָה', כְּמוֹ שֶׁתִּרְגְּם כְּנֹל - כִּי גַם לְהָרִים הָאָדָם
עֲצֻמוֹ מִנְפִּילְתּוֹ, הוּא רַק עַל־יְדֵי ה'אַהֲבָה' - דְּהֵינּוּ:
עַל־יְדֵי שֶׁמְכַנְיְסִין אוֹתוֹ לְכַף־זְכוּת וְאַהֲבָה, כְּנֹל.

גב. לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, פְּרִיקָה־וּטְעִינָה ב - "כִּי
תִּרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רִבֵּץ תַּחַת מִשְׂאוֹ, וְחִדְלָתָ
וְכוּ, עֵזב תְּעֵזב עִמּוֹ" (שמות כג, ה). כִּי אִיתָא
 בְּמֵאמֵר **"כִּי מִרְחָמִים יִנְהַגֵּם"** (ח"ב ז:): **"שֶׁעַקֵּר**
הַרְחַמְנוֹת הוּא: כְּשֶׁאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נוֹפֵל בְּעוֹנוֹת
חֲסִי־וְשָׁלוֹם - כִּי זֶהוּ מִשְׂאָ כְּבֹד, שְׂאִי־אֲפָשֵׁר לְאִישׁ
יִשְׂרָאֵל לְשָׂא כָּלֵל מִשְׂאוֹי כְּבֹד כְּזוֹ וְכוּ', וְצָרִיךְ לְרַחֵם
עַל יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאֵם מֵעוֹנוֹת, וּלְהַכְנִיֵס בָּהֶם דְּעַת
וְכוּ'.

זוה מרמז במצוה הנ"ל: כי "שונא" פרשו רז"ל (פסחים קיג): "מי שראה אותו שעבר עברה". וזהו בחינת: "רביץ תחת משאוי" - כי מתגבר עליו 'כבד המשאוי', שהוא ה'משאוי של עון, ומחמת זה הוא "רביץ תחת משאוי", כי אי אפשר לו לשא כלל 'משאוי' כזו, כנ"ל - כי פשמתגבר חסיושלום ה'משאוי של עון, אזי אינו נקרא בשם 'אדם', כי עקר ה'אדם' הוא ה'דעת', רק הוא בחינת 'חיה בדמות אדם', כמבאר במאמר הנ"ל (ח"ב ז).

והזהירה התורה, על כל אחד שיראה את חברו, שהתגבר עליו חסיושלום ה'משאוי של עון, כי רק זה נקרא 'משאוי' כנ"ל - אזי אסור לו להעלים עין, רק מטל עליו לרחם על חברו ולעזר לו, לקיים: "עזב תעזב עמו".

כי זה מטל על כל אחד מישראל: "לרחם על חברו ברחמנות האמתית, הגדול מכל מיני רחמנות!" - דהינו: לעזר לו לפרק מעליו ה'משאוי הכבד של עון, אשר אי-אפשר לו לשא כלל משאוי כבד כזו, כנ"ל.

כי כל אחד מחיב להשתדל להשגיח על חברו, לדבר עמו ביראת-שמים, להוציאו מה'משאוי הכבד של עונות' - שהוא כבד מכל המשאות, שזה עקר הרחמנות, כנ"ל. וזהו: "עזב תעזב עמו!"

וגם המצוה בעצמה ממש, דהינו 'פריקה וטעינה' ממש - לעזר לחברו לפרק ה'משאוי' ממש מעל חמורו - הוא גם כן בחינה הנ"ל.

כי ה'משאוי' שעל הבהמה שהוא ממונו ופרנסתו - נמשך מים-החכמה, שבא על-ידי 'כלליות' בן ותלמיד, על-ידי 'הארת הדעת' בבן ותלמיד, כפי מה שמוציאין אותן מ'משאוי הכבד של עון, כמובן שם במאמר הנ"ל.

ועל-כן מי שזוכה לצאת מ'משאוי הכבד של עונות, וזוכה ל'דעת', שהוא בחינת 'הארת' בן ותלמיד - כמזכיר פרנסתו מעופפת לו בנקל, כי משם עקר הפרנסה כנ"ל.

וכן להפך חסיושלום - מי שמתגבר עליו חסיושלום ה'משאוי של עון, ואין בו 'דעת' חסיושלום - אזי פרנסתו באה לו בכבדות גדול, וביגיעה גדולה מאד וכו'.

וזהו בחינת: "כי תראה חמור שנאך רביץ תחת משאוי" - שכבד עליו ה'משאוי' של ממונו ופרנסתו, ויש לו יסורים וכבדות גדול, וזה נמשך רק מ'משאוי הכבד של עונות, כנ"ל. וזהו בחינת: "שנאך" - כי "אין שונא אלא זה שעבר עברה" (פסחים קיג). והזהירה התורה: לבלי להדל מעזב לו, רק צריכין לעזב מלב מה שעשה, ולעזר לו, כמו שתרגם אונקלוס: "משבק תשובוק מה דבלבך עלוהי, ותפרק עמיה".

ולכאורה תמונה: מאחר ש'שונא' האמור בתורה, הוא מחמת "שראוהו עובר עברה" - איך שיק לומר: "משבק תשובוק מה דבלבך עלוהי" וכו'!

אך באמת: מבאר בדברי רבנו ז"ל (ח"א רפב): "שצריך לדון את כל אדם לכף-זכות, וצריך למצא זכות אפלו ברשע גמור! כי איך אפשר שלא עשה איזה מעט טוב מימיו? ועל-ידי-זה שמוצא בו איזה נקדה טובה, מכניסו באמת לכף-זכות, ויכול להחזירו בתשובה" וכו'.

וזהו ענין הנ"ל: שאף-על-פי שהוא "שונאך", "שראית אותו עובר עברה" - אף-על-פי-כן אל תמנע מלעזר לו! - רק אדרבה! "משבק תשובוק מה דבלבך עלוהי!" - כי אתה צריך למצא לו זכות, ולרחם עליו, ולמחל לו! - כי על-ידי שמוצא בו זכות, מכניסו באמת לכף-זכות, ומחזירו בתשובה.

נמצא: שיש פח ביד כל אחד מישראל, למחל עונות חברו - כי יכול להכניסו לכף-זכות, על-ידי שמוצא בו איזה זכות.

ועל-כן כשאחד רואה, שחברו יש לו יסורים בדרך, שחמורו רובץ תחת משאוי, וכבדת המשאוי' הזו הוא מחמת 'כבדת המשאוי של עון, כנ"ל - הוא מחיב לרחם עליו ולמחל לו, דהינו: למצא לו זכות, ולהכניסו לכף-זכות, כנ"ל, שזהו עקר הרחמנות, ולעזר לו לפרק ה'משאוי'.

ועל-ידי-זה שעוזב השנאה ומרחם עליו, ומכניס בו רחמנות, מחמת שמבקש ומוצא בו איזה זכות - על-ידי-זה מכניסו באמת לכף-זכות, ומפרק מעליו ה'משאוי הכבד של עונות'.

ועל-ידי-זה בעצמו, מפרק מעליו ה'משאוי' ממש - כי עקר 'כבדות המשאוי', הוא מחמת ה'משאוי של עון, כנ"ל.

פי באמת: עקר מצוה זו של פריקה וטעינה,
 הוא בשביל אהבה ורחמנות וכו' (תנחומא משפטים
 א) - פי עקר המצוה, כדי לפרק המשאוי של עון,
 שזהו נעשה על ידי האהבה והרחמנות, כנ"ל.

"מדבר שקר תרחק" (שמות כג, ז)

- עניני דבורי שקר -

נג. ח"א ט, ג - על ידי שקר' - מסלק הקדוש
 ברוך הוא וכו', פי "דבר שקרים לא יפון לנגד
 עיניו" (תהלים קא, ז). אבל על ידי אמת' - הקדוש
 ברוך הוא שוכן עמו, כמו שכתוב (תהלים קמה, יח):
 "קרוב ה' לכל קראיו, לכל אשר יקראהו באמת".

נד. ח"א נא, ב - אי אפשר להגיע לבחינת
 'שפע אלקי' (דוח הקדש, בחינת מקיפין), אלא שיקדש
 את פיו וקטמו ועיניו ואזניו, והן הן מאירין לו 'שפע
 אלקי'. הינו: 'שישמר את עצמו מלהוציא
 שקר מפיו' וכו'.

נה. ח"א נג, ה-בסוף - וזה פרוש שאמרו סבי
 דבי אתונא' (בכורות ח:): "אמר לנו מלי דכדיבא" -
 זה בחינת 'שקר', בחינת 'עבודה זרה', כמו שאמרו
 חז"ל, (סנהדרין צב): "כל המחליף בדבורו, פאלו
 עובד עבודת כוכבים" וכו'.

ואמר להם: "הוי לן פדניתא וילדה" - 'פדניתא'
 זו 'פרדה' - זה בחינת 'עכו"ם' דשריא בפרודא,
 כמובא בזהר (משפטים צה): "שאר ביהודא וסיים
 בפרודא".

"וילדה" - זה בחינת רוח' המכנה בשם 'לדה'.
 ואמרו לו: "וכדניתא מי ילדה" - פי "עכו"ם אל
 אחר, אסתרס ולא עבד פריין" (זהר שם קג).

והשיב להם: "הי ניהו מלי דכדיבא" - הינו:
 ה'שקר' - שגדמה להם שמרויחין, ובאמת אינם
 מרויחין.

וזהו בחינת (שבת קד): "קשטא קאי" - פי אמרו
 רז"ל (פסחים קיט - על דברים יא, ו): "ואת כל היקום
 אשר ברגליהם", "זה ממונו של אדם שמעמידו
 על רגליו". ועל כן עקר המעמד פרנסה, הינו
 'ממונו של אדם, שמעמידו על רגליו - הוא על ידי
 אמת, שהוא בחינת שבירת תאות ממונו'.

וזה בחינת: "קשטא קאי" - הינו: על ידי אמת' -
 יש לו 'ממון', שהוא בחינת 'עמידה', 'שמעמידו
 על רגליו', כנ"ל.

אבל (שבת שם): "שקרא לא קאי" - פי 'שקר' הוא
 'עבודה זרה', 'תאות ממון', כמו שאמרו רז"ל:
 "המחליף בדבורו, פאלו עובד עבודה זרה".

ועל כן על ידי שקר, שהוא 'עבודה זרה',
 'תאות ממון' - אין לו שום קיום ומעמד, הינו:
 שאין לו 'ממון' הנקרא 'יקום' וכו' כנ"ל.

וזהו: "שקרא לא קאי" כנ"ל - פי "עבודה זרה
 אל אחר, אסתרס, ולא עבד פריין".

נו. ח"א מז - מי שהוא משקע בתאות
 אכילה, סימן שהוא 'שקרן'! - וכן אפלו איש
 צדיק שכבר יצא מהתאוה, ונפל ממדרגתו ונפל
 לתאות אכילה, סימן שיצא 'שקר' מפיו! - פי
 המשקע באכילה, הוא רחוק מאמת! (עין הטעם
 בפנים). [תפלה ה]

נז. ח"א מז - האוחז במדת אמת, אזי פרנסתו
 ברוח! פי ה'השפעה' מ'מדת אמת'! - וזה רמז (שבת
 קד): "קשטא קאי" - פי רז"ל דרשו (פסחים קיט) על
 פסוק (דברים יא, ו): "ואת כל היקום" וכו', "זה
 ממונו של אדם שמעמידו" וכו'.

וזהו: "קשטא" - האוחז במדת אמת' - אזי "קאי"
 - זה ממונו שמעמידו על רגליו, ופרנסתו ברוח.
 אך "שקרא לא קאי" - פי הוא ב'הסתרת פנים'
 שהוא בחינת אמת'. [תפלה ה]

נח. ח"א מח - הדבורים שאינם דבורים
 קדושים, אזי גורם שנתעורר ספת נוצרים, ספת
 עכו"ם, כמו שכתוב (תהלים קמד, ח"יא): "אשר
 פיהם דבר שוא, וימינם ימין שקר" - שהוא
 'חבוק דסטרא אחרא'. ואזי גוברים 'אמות'
 העולם, וגובר 'ימין שקר', ונעשה מ'רב"י' -
 'רי"ב'.

נט. ח"א נא - ה'שקר' מזיק לעינים
 בגשמיות וברוחניות, בבחינת (ישעיה ג, טז):
 "ומשקרות עינים" - פי כשהעינים פהות, הם
 משקרין, כגון: על דבר גדול מראה שהוא קטן, ועל
 אחד שהוא שנים, הפך מן האמת וכו'. פי "העינים
 נעשו פהות מן הדמעות" (שבת קנא:), ו'דמעות' הן
 מ'מותרי המרה שחורה, וה'מרה שחורה' שואבת

מ'עבירת-הדמים, ו'עבירת-הדמים' הוא על-ידי ה'שקר', כי אי-אפשר לדבר שקר, עד שיעבר את דמיו. ו'אמת' אי-אפשר לדבר, כי אם כשמוזכר מקדם את הדמים וכו'.

ו'התהוות השקר', שהוא ה'רע', שהוא ה'טמאה', הוא: מחמת הרחוק מאחד, כי ה'רע' הוא 'נגדיות'. למשל: כל מה שהוא 'נגד רצונו' של אדם הוא 'רע'. וב'אחד', אין שייך 'נגדיות' - אלא 'כלו טוב'. ועל-כן "לעתידי-לבוא, יהיה אז כלו אחד" (פסחים נ. על-פי זכריה יד, ט), "כלו טוב". כי 'אמת' הוא 'אחד'.

למשל: על 'כלי-בסוף' כשאומרים עליו "שהוא 'כלי-בסוף" - הוא ה'אמת'. אבל כשאומרים עליו "שהוא 'כלי-זוהב" - הוא שקר.

נמצא: שה'אמת' הוא 'אחד'. אבל ה'שקר' הוא 'הרבה' - כי אפשר לומר שהוא 'כלי-זוהב', ו'כלי-נחשת', ושאר שמות.

ובשביל זה: לעתידי-לבוא יתבטל ה'רע' ו'ההתנגדות', ויתבטל ה'דמעות' וכו', ויתבטל ה'טמאה' - כי אז יהיה "כלו אחד" וכו' וכו'. נמצא: שעקר אחיזת ה'שקר', שהיא ה'טמאה' וכו', הוא מחמת ה'רחוק מאחד', מבחינת 'אחר-הבריאה' וכו'.

ועל-ידי 'אמת' - השגחת השם-יתברך עליו וכו'. ועל-ידי ה'שקר' שהוא ה'רע' - מסיר ממנו השגחת השם-יתברך, כמו שכתוב (תהלים קא, ז): "דבר שקרים לא יפון לנגד עיני". ועל-ידי ה'השגחה' - "כלו אחד", כמו שהיה 'קדם-הבריאה'.

ובשביל זה: ה'שקר' מזיק ל'עינים' פנ"ל - כי על-ידי ה'שקר', מסלק השגחת עיני השם-יתברך, ופוגם ב'עינים', בבחינת ה'השגחה' פנ"ל - כי ה'שקר' נמשך מ'רחוק מאחד', שמשם עקר 'אחיזת הטמאה', שהוא ה'רע', שהוא ה'שקר' וכו' (עין בפנים).

[תפלה ו]

ס. ח"א פו - כשאדם מתחיל ב'שבת' לילך בדרכי השם-יתברך, צריך עוד 'סעד' לתמוכו, וה'סעד' הזה הוא בחינת 'אמת'. ובחינת 'אמת' הזה, הוא בחינת 'דגל שלישי', כדאיתא בגמרא (שבת קד.): "קשטא קאי", ו'שבת' הוא בחינת 'אמת', כדאיתא (ירושלמי דמאי פ"ד ה"א): "אפלו עם הארץ ירא לשקר בשבת". וכשמדבק עצמו

במדה זו - הוא 'סעד' לתמוכו, ובחינת 'דגל שלישי'.

סא. ח"א קיז - "אין אליהו בא, אלא לרחק המקרבין בזרוע, ולקרב המרחקין בזרוע" (עדיות פ"ח מ"ז), היינו: לרחק השקר ולקרב האמת. כי אמרו רז"ל (שבת קד.): "שקר מקרבין מלה, ואמת מרחקין מלה", והבן.

סב. ח"א קנב - זה ידוע: ש'מדת-הנצחון' אינה סובלת האמת - כי אף אם יראה לעינים 'דבר-אמת', ידחה אותו מחמת ה'נצחון'. אך לא כמדת בשר-ודם, מדת הקדוש-ברוך-הוא - כי הקדוש-ברוך-הוא אף בה'נצחון' הוא 'אמת', ואינו משקר חסיושלום. וזהו (שמואל-א טו, כט): "וגם נצח ישראל לא ישקר".

סג. ח"א רנא - 'אמת' הוא 'אחד'! - כי 'אחד' הוא רק 'אחד' וכו', וכן ה'אמת' הוא רק 'אחד'. כי כשאומרים ה'אמת' על איזה דבר - אי-אפשר לומר כי אם 'אחד', דהינו: ה'אמת' כמו שהוא. אבל 'שקר', אפשר לומר 'דברים רבים' על 'דבר אחד'.

סד. ח"ג נ, ז - "קושטא קאי" (שבת קד.), "ואפלו 'שקר', אין לו קיום רק על-ידי 'אמת'" (רש"י במדבר יג, כז), נמצא: שעקר קיום ושלמות ה'דבור', הוא על-ידי ה'אמת'. **[תפלה ז]**

סה. ח"י מוהר"ן תקנ - אמר: כשחוזרין ה'שקר' שתי פעמים, נעשה 'אמת'! - כלומר: שנעשה אצלו כ'אמת'! על-ידי שחזר הדברים של 'שקר' שתי פעמים.

גם אמר: שיש אחד ששוכב על מטתו, ובודה מלבו 'דבר-שקר' על חברו - שחברו דבר עליו, או עשה לו שלא כהגון להכעיסו, וכיוצא בזה, ומתחיל להתרגז על-יזה, ובוער בעסו על חברו. ונתמלא רגז עליו חנם על לא דבר - כי הוא בעצמו חשב ובדה זאת על חברו, ובאמת חברו נקי מזה לגמרי.

סו. ספר-המדות, ענין "מדבר שקר תרחק" - [א] מי שרוצה לדבק את-עצמו בהשם-יתברך, עד שילך במחשבתו מהיכל אל היכל ויראה את ההיכלות בעיני השכל, ישמר את-עצמו מלומר שקר אפלו בטעות (אמת ח"א א). [ב] מיוח פיו של ה'שקרן' נעשה ה'יצר-הרע', וכשיבא משיח, אז לא יהיה 'שקר', ובשביל זה

שֶׁל הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִכּוּל לִידַע וּלְהִבִּין כִּי "ה' הַצַּדִּיק" (שְׁמוֹת ט, כז) - אִף-עַל-פִּי שְׁהַרְשָׁע זֹכֶה בְּדִין, וְאֵין זֶה מִמִּדַּת הַצַּדִּיק. וְרוֹאֵה: שֶׁהַצַּדִּיק שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַצַּדִּיק אֶת הַרְשָׁע בְּמִשְׁפָּט, זֶהוּ צַדִּיקוּתוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא - "כִּי לֹא אֶצְדִּיק רְשָׁע" (שְׁמוֹת כג, ז).

"וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נַפְשׁ הַגֵּר, כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת כג, ט)

סח. ח"ב ת, יא - כְּשֶׁמוֹצִיאֵין מֵהַסְטֵרָא-אַחֲרָא מִזֶּה שְׁבָלַע - אִזְ מוֹצִיאֵין גַּם 'עֲצָמוֹת חַיּוֹתוֹ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גֵּרִים'.

זֶה בְּחִינַת 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה' - כִּי אִז: הַתְּפִלָּה בְּבִחִינַת 'דִּין וּמִשְׁפָּט', בְּבִחִינַת 'מִטָּה עֵז'. וְעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיאֵין כָּל הַחַיּוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא-אַחֲרָא, שֶׁיִּנָּק מִדַּעַת וּמִתְפִּלוֹת-יִשְׂרָאֵל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', בְּחִינַת (שְׁמוֹת כג, ט): "וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נַפְשׁ הַגֵּר כִּי גֵרִים הֵייתֶם" וְכו', סוֹפֵי-תְבוּת: 'תְּשׁוּבָה'.

"וְשִׁיחַד לֹא תִקַּח, כִּי הַשִּׁיחַד יַעֲוֹר פְּקָחִים, וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צַדִּיקִים" (שְׁמוֹת כג, ח)

פט. ח"א ג, ה - עֵקֶר הַמְחַשְׁבוֹת-זְרוֹת, הֵם עַל-יְדֵי 'קַלְקוּלֵי-הַמִּשְׁפָּט' - כִּי 'מִשְׁפָּט' הוּא בְּחִינַת 'עֵינַיִן', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית יד, ז): "וַיִּבְאוּ אֶל עֵין מִשְׁפָּט", זֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים לג, כח): "עֵין יַעֲקֹב".

וְעַל-יְדֵי 'קַלְקוּלֵי-הַמִּשְׁפָּט', בָּא קַלְקוּל לְ'עֵינַיִן', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים טז, יט): "כִּי הַשִּׁיחַד יַעֲוֹר עֵינַי חֲכָמִים" - זֶה בְּחִינַת 'מְחַשְׁבוֹת-זְרוֹת' שֶׁבְּתְּפִלָּה, שֶׁהֵם "עֵינַיִן דְּמַכְסִּין עַל עֵינַיִן" (זֶהוּ פְּנִיחַס רַנְבֵּי), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיכָה ג, מד): "סִכְתָּה בַּעֲנֹן לְךָ" [מַעְבֹּר תְּפִלָּה] וְכו'.

ע. סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה וּמַמְלָךְ עָנוּ - וְלָקַח הַחֲכָם עִמּוֹ מִמּוֹן רַב, וְהִלָּךְ לְשֵׁם, וְרָאָה שְׁעוֹשִׂים בְּמָה מִינֵי לִיצְנוּת וּצְחוּק, וְהִבִּין בְּה' קִאֲטָאוּעֵס' (עֵינַיִן צְחוּק): "שֶׁהַמְדִּינָה כְּלָה מְלָאָה שְׁקָרִים מִתְחַלָּה וְעַד סוֹף"! - כִּי רָאָה שְׁעוֹשֵׁין צְחוּק אִיךְ מְאֻנִּים וּמְטָעִים בְּנִי-אָדָם בְּמִשְׁאִי-וּמִתָּן, וְאִיךְ הוּא בָּא לְדוֹן בְּהַמְאֲנִי-סְטֵרָאט [עֲרַכָּא נְמוּכָה] וְשֵׁם כְּלוֹ שְׁקֵר וּמְקַבְּלֵין שַׁחַד, וְהוֹלֵךְ לְהַסְאֵנְד [עֲרַכָּא גְבוּהָ יוֹתֵר] הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, וְגַם שֵׁם כְּלוֹ שְׁקֵר,

לֹא יִהְיֶה 'צַר-הָרַע' בְּעוֹלָם (אֲמַת ח"א ה; אֲמוּנָה ח"א נד). [ג] מִי שֶׁהוּא 'אִישׁ אֲמַת' - אִזִּי הוּא מְכִיר בְּאַחֵר, אִם אַחֵר 'דּוֹבֵר שְׁקֵר' אִם לֹא (אֲמַת ח"א ט; אֲמוּנָה ח"א נה). [ד] ה'שְׁקֵרָן, שׁוֹנֵא 'עֲנִיווּת' (אֲמַת ח"א טז). [ה] אִישׁ וְאִשָּׁה שְׂרָגִילִין לֹא מְרֵ שְׁקֵר - הַבָּנִים שֶׁלָּהֶם יִהְיוּ 'מִתְנַגְדִּים'; גַּם יִהְיוּ 'פּוֹגְמִים בְּבִרְיַת' (אֲמַת ח"א כו). [ו] מִי שֶׁאֵין לוֹ 'בְּטַחוּן', הוּא 'דּוֹבֵר שְׁקָרִים'; וְעַל-יְדֵי 'שְׁקָרִים', אֵין יָכוֹל לְבַטֵּחַ בְּ'אֲמַת' (אֲמַת ח"א כט; בְּטַחוּן ח"א ה). [ז] מִי שֶׁאֵינוֹ אוֹמֵר 'שְׁקֵר' - הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹשִׁיעַ לוֹ בְּעַת צָרָתוֹ; גַּם 'בָּנִים' יִהְיוּ לוֹ (אֲמַת ח"א לב). [ח] מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת-עַצְמוֹ מִ'שְׁקֵר', הוּא מְנַצֵּחַ תְּמִיד (אֲמַת ח"א לט). [ט] מִי שֶׁדּוֹבֵר 'כְּזָבִים', הוּא אוֹבֵד (אֲמַת ח"א מב). [י] מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת-עַצְמוֹ וְדּוֹבֵר תְּמִיד 'אֲמַת', כָּאֵלוֹ עָשָׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְאֵת הַיָּם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בָּם (אֲמַת ח"א מט). [יא] כְּשֶׁאֵין 'אֶהְבָּה' בֵּין בְּנֵי-אָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם 'הוֹלְכֵי רְכִיל'; וְעַל-יְדֵי 'רְכִילוֹת', בָּאִים לְ'לִיצְנוּת'; וְעַל-יְדֵי 'לִיצְנוּת', הֵם 'דּוֹבְרִים שְׁקֵר' (אֶהְבָּה ח"א א). [יב] כָּל שֶׁהוּא מְפָנֵי 'דְּרָכֵי שְׁלוֹם', אֵין בּוֹ מִשׁוֹם [שְׁמוֹת כג, ז]: "מְדַבֵּר שְׁקֵר תִּרְחַק" (שְׁלוֹם ג).

[יש עוד הרבה ענייני 'אמת ושקר' ב'ספר-המדות', רבו מספר פי אין מספר, והבאנו רק מה שכתוב מפרש 'דבר שקר', וכדומה].

"כִּי לֹא אֶצְדִּיק רְשָׁע" (שְׁמוֹת כג, ז)

סז. ח"א נה, ג - הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַמֵּד זְכוּת עַל הַרְשָׁע, בְּשִׁבִיל לְהַצִּיל אֶת הַצַּדִּיק מִדַּעֵי עֵין שֶׁל הַרְשָׁע.

וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ חַז"ל (בְּרֵכוֹת ז): "וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁזוֹכָה בְּדִין, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים י, ה): מְרוֹם מִשְׁפָּטֶיךָ מִנְּגִדוֹ". וְזֹאת הַזְכִּיָּה שְׁזוֹכָה בְּדִין, שֶׁמְלַמֵּדֵין עֲלֵיו זְכוּת - עַל-יְדֵי-זֶה נֶצֶל הַצַּדִּיק מִדַּעֵי-עֵין שֶׁל הַרְשָׁע.

וְכַשְׁנִתְגַּלָּה "יַד הַשָּׁם" - אִזִּי נַעֲשֵׂה 'צֵל', שְׁבוּ נִתְפַּסֵּה הַצַּדִּיק מֵאֶרֶס שֶׁל הַרְשָׁעֵי-עֵין שֶׁל הַרְשָׁעִים, שֶׁאֵין הָאֶרֶס שֶׁלָּהֶם יָכוֹל לְהִזְיק.

וְהַצַּדִּיקִים, עַל-יְדֵי הַצֵּל - נִתְחַזַּק 'מְאוּרֵ-עֵינֵיהֶם', כְּדֶרֶךְ 'חֲלוּשֵׁי-הָרְאוֹת' שֶׁאֵינָם יָכוֹלִים לְרְאוֹת הַיֵּטֵב כְּשֶׁאוֹר חֲזָק וְגָדוֹל - שֶׁצָּרִיכִים לְצֵל.

וְעַל-יְדֵי הַצֵּל - נִתְחַזַּק 'מְאוּרֵ-עֵינָיו' שֶׁל הַצַּדִּיק כְּנֹל, וְיָכוֹל לְרְאוֹת לְמִרְחוּק, וְרוֹאֵה וּמְשִׁיג צַדִּיקוּתוֹ

והיו עושים בדרך צחוק, 'אנשטעלך' [פעין הצגה] מכל הדברים הללו.

והבין החכם באותו הצחוק: "שהמדינה בלה מלאה שקרים ורמאות, ואין בה שום אמת!"

והלך ונשא ונתן בהמדינה, והניח עצמו להזנות אותו בהמשאיזמתו, והלך לדון לפני הערפאות, והם כלם מלאים שקר ושחדים, וביום זה נתן להם שחד, למחר לא הפירוהו. והלך לערפאות גבוה יותר, וגם שם פלו שקר. עד שבא לפני הסאנאט [ערפאה עליונה יותר], וגם הם מלאים שקר ושחדים. עד שבא אל המלך בעצמו.

וכשבא אל המלך, ענה ואמר: "על מי אתה מלך? שהמדינה מלאה שקרים בלה, מתחלה ועד סוף, ואין בה שום אמת!" - והתחיל לספר כל השקרים של המדינה וכו'.

עא. ספורי מעשיות, מעשה יג משבעה

בעטלערס (הפעטלער החרש ביום השני) - וראיתי ששני בני-אדם מריבים זה עם זה מחמת איזה משא ומתן. והלכו אל הבית-דין לדין וכו'. אחר-כך חזרו ונתקוטטו וכו', ואמרו: "שאינם רוצים זה הבית-דין, רק בית-דין אחר" וכו'. אחר-כך חזרו ונתקוטטו וכו'. וכן היו מריבים ומתקוטטים שם, ובחרו להם פמה בתי-דינים.

עד שכל העיר היתה מלאה מבתי-דינים. והסתבלתי: שזה מחמת שאין שם אמת. ועתה זה מטה דין ונושא פנים לזה, ואחר-כך חברו נושא פנים לו - פי הם מקבלים שחד, ואין בהם אמת וכו'.

וכן הם הכניסו שחד במדינה. ועלי-דייזה נחשכו העינים ונתקלקל המראה, "פי השחד יעור עיני הכמים" (דברים טז, יט). וכו'.

על-כן תראו לתקן המדינה מ'שלש-עברות' אלו וכו', ואז, לא די שיתתקן הטעם והמראה והרית, פי אם גם ה'גנני שנאבד' יוכל להמצא וכו'.

עב. ספר המדות, עניני 'שחד' - [א] עיר

שיש בה 'גנבים', בידוע שהרב אוהב 'שחד' (גנבה וגזלה יב). [ב] מי שמניח 'צרכי צבור', ועוסק

ב'צרכי עצמו' - כאלו לוקח 'שחד' (התנשאות ח"ב י).

[ג] עלידי 'שתית יין', לסוף שמקבל 'שחד' (שכרות ב). [ד] עיר שיש בה 'קבלת שחד', חילות באין עליה (שחד א). [ה] עלידי 'שחד', גדלתו

מסתלקת (שחד ב). [ו] עלידי שחד, בא שרפה (שחד ג).

"ושם אלהים אחרים לא תזכירו" (שמות כג, יג)

עג. תיי-מוהר"ן ריב - על ה'מפרסמים של שקר' שיש להם שם ופרסום בעולם, נאמר (שמות כג, יג): "ושם אלהים אחרים לא תזכירו".

ויש 'צדיקים-אמתיים' שנתעלם שםם, דהינו: שאין להם שם ופרסום פראוי להם, שזה בחינת (שמות ג, טו): "זה שמי לעולם". [לעלם כתיב, לשון 'העלמה - פסחים ג. וברש"י].

"שלוש רגלים תחג לי בשנה" (שמות כג, יד)

כל עניני 'שלוש-רגלים' - נמצאים: ב'המפתח למועדי-השנה', עניני 'כלליות שלש-רגלים'

"שבעת ימים תאכל מצות פאשר צויתך למועד חדש האביב, פי בו יצאת ממצרים, ולא יראו פני ריקם" (שמות כג, טו)

עד. ח"ב עד - ועל-כן צרוף של 'פורים', מרמז ב'פסח', בפסוק (שמות כג, טו): "שבעת ימים תאכל מצות פאשר צויתך למועד חדש האביב, פי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם".

"מ'מצרים ולא יראו פני ריקם" - ראשי-תבות: 'פורי"ם' - פי 'פורים' הוא דרך ל'פסח', שיהיו יכולים להיות נזהרין מהמץ.

פי בתחלה היו כל ההתחלות מפסח, ועל-כן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים. ועכשו...

[ורבנו ז"ל לא סים את דבריו - ובלקוטי-הלכות, ברכת-הרית ד, כה: פי עכשו ההתחלה של הגאולה ותקון כל העולמות, הוא מפורים! כמו שמוכן מרמזי דבוריו הקדושים של רבנו ז"ל, בעת שאמר התורה על פסוק: "מ'מצרים ולא יראו פני ריקם" וכו', ועכשו" וכו'. ופסק באמצע ולא סים דבריו.

ומתוך דבריו הבנתי: "שעכשו ההתחלה מ'פורים', שהוא 'מחית-עמלק', שהיא עקר הגאולה של משיח" וכו'.

"וחג האסף בצאת השנה, באסף את מעשיך מן השדה" (שמות כג, טז)

עה. ח"ב א, ה - ב'ספות' נתתקן 'תאות' אכילה, פי 'ספות' נקרא "חג האסיה" (שמות כג, טז;

לה, כב), "שְׂאוּסָה כָּל מִינֵי מֵאֲכָל" (רש"י שם). וְזֶהוּ בְּחִינַת 'תְּקוּן תְּאוֹת־אֲכִילָה, כִּי "אֵינוּ דוֹמָה מִי שֵׁישׁ לוֹ פֶּת בְּסֻלּוֹ, לְמִי שְׂאִין לוֹ" וְכוּ' (זמא עד:).

עו. ח"ב ה, יד - ספה, זֶה בְּחִינַת 'תְּקוּן הַמְּלֶאךָד' - כִּי 'סוּפָה' ה' בְּגִימְטְרִיא 'מְלֶאךָד', בְּחִינַת "חִלּוּם עַל־יַדֵּי מְלֶאךָד" (בְּרֻכּוֹת נה:), שְׁנַעֲשֶׂה עַל־יַדֵּי 'תְּקוּן הַמַּחֲיין וְהַתְּפִלִּין, בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַבְּרִית'.

וְעַל־כֵּן 'סְפוּת' הוּא זְמַן שְׂמֻחָתָנוּ, בְּחִינַת 'שְׂמֻחָה שֶׁל תְּפִלִּין' - לְתַן חֲזוּק לְהַמְּלֶאךָד, בְּדִי שְׂלֵא יִזְיָקוּ הַמְּאֲכָלִים לְקַלְקַל אֶת הַחִלּוּם, שְׂלֵא לְבֹא לְיַדֵּי 'טְמֵאת־קָרִי חֲסִי־שְׁלוֹם עַל־יַדֵּי הַמְּאֲכָלִים'.

כִּי 'סְפוּת', הוּא "חַג הָאָסִיף" (שְׁמוֹת כג, טז; לד, כב), "שְׂאוּסָה כָּל מִינֵי מֵאֲכָל" (רש"י שם). וְעַל־כֵּן אֵז צְרִיכִין 'שְׂמֻחָה' לְחַזֵּק אֶת הַמְּלֶאךָד, שְׂזֵהוּ 'תְּקוּן־הַמְּאֲכָלִים' - וְעַל כֵּן אֵז הוּא זְמַן שְׂמֻחָתָנוּ (עין בְּפָנִים).

"כִּי שְׂמִי בְּקָרְבוֹ" (שְׁמוֹת כג, כא)

"זֶה מְטַטְרוֹן שֵׁשֶׁמוֹ בְּשֵׁם רַבּוֹ. מְטַטְרוֹן בְּגִימְטְרִיא טַד"י" (רש"י סְנֵהֲדָרִין לה:)

עו. ח"א יא, ה - שְׂמִירַת־הַבְּרִית יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת. א) יֵשׁ מִי שְׂזוּגוֹ בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, וְאֶף־עַל־פִּיכֵן הוּא שׁוֹמֵר אֶת בְּרִיתוֹ עַל־פִּי הַתּוֹרָה, שְׂאִינוּ יוֹצֵא מְדִינֵי הַתּוֹרָה. ב) וְיֵשׁ מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית, שְׂזוּגוֹ מְשַׁבֵּת לְשַׁבֵּת. וְהוּא בְּחִינַת: 'יְחוּדָא עֲלָא', וְ'יְחוּדָא תְּתָא'.

וְזֶה בְּחִינַת 'שִׁדְדֵי שֶׁל שַׁבַּת' - "שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דִּי" (חֲגִיגָה יב:), שְׂצַמְצַם אֶת־עַצְמוֹ מִכָּל הַמְּלָאכּוֹת, וְזֶה בְּחִינַת 'יְחוּדָא־עֲלָא'.

וְיֵשׁ בְּחִינַת 'שִׁדְדֵי שֶׁל חֹל' - שְׁגַם בְּחֹל יֵשׁ צַמְצוּמִים מִמְּלָאכָה לְחִבְרָתָהּ. וְזֶה בְּחִינַת 'מִט'ט', "שְׂשֻׁלְטָנוּתָהּ שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל" (זֶהוּ פְּנִיחָה רַמְג: תְּקוּנֵי־זֶהָר ב: לד. סא.), "בְּחִינַת שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה" (זֶהוּ מְשַׁפְּטִים קְטו. צו כט:). - "שְׂשֻׁמוֹ בְּשֵׁם רַבּוֹ" (סְנֵהֲדָרִין לה:), כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת כג, כא): "כִּי שְׂמִי בְּקָרְבוֹ".

וְזֶה בְּחִינַת 'יְחוּדָא־תְּתָא' - הֵינּוּ: שֶׁהַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא הוּא מְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ בְּמִט'ט בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, וּמְנַהֵיג הָעוֹלָם עַל־יָדוֹ.

עו. ח"א לא, ה - יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת 'בְּרִית': 'אֲבֵרָהִם, וְ'אֵלִיעֶזֶר'. 'אֲבֵרָהִם' הוּא 'בְּרִית־עֲלָא'. וְ'אֵלִיעֶזֶר' הוּא 'בְּרִית־תְּתָא'. בְּבְּחִינּוֹת (שְׁמוֹת כג, כא): "כִּי שְׂמִי בְּקָרְבוֹ", "שְׂשֻׁמוֹ בְּשֵׁם רַבּוֹ" (רש"י

שם; סְנֵהֲדָרִין לה:), שֶׁהוּא 'חֲנוּךְ' 'מִט'ט' (זֶהוּ בְּרֵאשִׁית כז. בְּלֶק קֶפֶט: תְּקוּנֵי־זֶהָר קִיט: זֶה־רִחֲדֵשׁ רוּחַ). בְּחִינּוֹת (בְּרֵאשִׁית יד, יד): "וַיִּרַק אֶת חֲנִיכּוֹ", בְּחִינּוֹת (מְשָׁלִי כב, ו): "חֲנוּךְ לְנַעַר" וְכוּ'.

"וְעַבְדְּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם, וַבִּרְךְ אֶת לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסְרַתִּי מִחֲלָה מִקְּרַבְךָ" (שְׁמוֹת כג, כה)

עט. ח"ב א, ח־ט־י־יא - הַתְּפִלָּה הִיא גְבוּהָ מְאֹד, וּבְנֵי־אָדָם מְזוֹלְזִין בָּהּ. וּכְשֶׁעוֹמְדִים לְהַתְּפַלֵּל, הַפְּצִים לְפִטְר הַתְּפִלָּה מְעַלְיָהִם, כְּמֵאֵמֶר רַז"ל (בְּרֻכּוֹת ו: עַל תְּהִלִּים יב, ט): "כִּרְם זֵלַת לְבַנֵּי אָדָם - אֵלוֹ דְּבָרִים הַעוֹמְדִין בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְנֵי־אָדָם מְזוֹלְזִין בָּהֶם" וְכוּ'.

וּכְשֶׁנִּגְאָלַת וּנְפַדִּית הַתְּפִלָּה - אֵזִי נוֹפֵל כָּל הַדָּאקְטִירִי, כִּי אֵין צְרִיכִין לְרַפּוּאוֹת.

כִּי כָּל הַרְפּוּאוֹת הֵם עַל־יַדֵּי 'עֹשְׂבִים', וְ"כָּל עֹשֵׁב וְעֹשֵׁב - מְקַבֵּל כַּח מְכוּכָב וּמְזוֹל הַמִּיחָד לוֹ" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה י, ו), וְכָל כּוּכָב וּמְזוֹל - מְקַבֵּל כַּח מְכוּכָבִים שְׁלֹמְעָלָה מִמֶּנּוּ. וְהַעֲלִיּוֹן - מְהַעֲלִיּוֹן מִמֶּנּוּ, עַד הַשְּׂרִים־הַעֲלִיּוֹנִים - עַד שְׁכַלְם מְקַבְּלִים מִ'שְׂרֵשׁ הַכֹּל, שֶׁהוּא "דְּבַר ה'" (תְּהִלִּים לג, ו).

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁזּוֹכִין לְתְּפִלָּה, אֵין צְרִיכִין לְרַפּוּאוֹת הַעֹשְׂבִים - כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת "דְּבַר ה'", שֶׁהוּא 'שְׂרֵשׁ הַכֹּל'.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קז, ט): "יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם".

"יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם" - הֵינּוּ: שְׁמִקְבִּלִין כָּל הַרְפּוּאוֹת רַק עַל־יַדֵּי "דְּבַר ה'", דֶּהֵינּוּ 'תְּפִלָּה'.

אֵזִי: "וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם" - הֵינּוּ: 'עֹשְׂבִים' - בְּבְּחִינַת (פָּאָה פ"ב מ"א; מְנַחֹת פ"י מ"ח): "הַקּוֹצֵר לְשַׁחַת" - כִּי אֵין צְרִיכִין לְרַפּוּאוֹת־הַעֹשְׂבִים, כְּכָל־ל'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת כג, כה): "וְעַבְדְּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם, וַבִּרְךְ אֶת לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסְרַתִּי מִחֲלָה מִקְּרַבְךָ".

"וְעַבְדְּתֶם אֶת ה'" - "עַבְדוּדָה זֹו תְּפִלָּה" (בְּבֵא־קֶמָא צב:).

אֵזִי: "וַבִּרְךְ אֶת לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסְרַתִּי מִחֲלָה מִקְּרַבְךָ" - הֵינּוּ: שִׁיחִיָּה לְךָ 'רַפּוּאָה' עַל־יַדֵּי 'לֶחֶם וּמִים', עַל־יַדֵּי שִׁיתְּבָרְכוּ מִן 'שְׂרֵשׁ הַכֹּל',

וכן ברפואת העשבים יש גם פן חלוקים:

(א) שיש 'חולאת' - שיוכל להתרפאות על-ידי עשב אחד.

(ב) ויש 'חולאת' גדול מזה - שצריכין לרפואתו להרביב 'פמה עשבים' לרפואה.

(ג) ויש - שצריכין רפואות מפרחקים.

(ד) ויש 'חולאת' - שאין מועיל לו 'שום רפואה' - כי 'פח החולאת' גדול מ'פח העשבים'. ובתחלת צמיחת החולאת, קדם שנצמח ונתגלה - היו יכולין לרפואת אותו בקל, רק שאז היה נעלם ונסתר מעיני כל, ואין יודע ממנו רק השם יתברך לבד.

אבל בפאוזיזן בבחינת "דבר ה'", בבחינת 'תפלה', כנ"ל - שאזי מקבלין הרפואה מפל הדברים שבעולם אפלו מלחם ומים, בבחינת: "בכל מתרפאין" - אזי יכולין להתרפאות אפילו בעת צמיחת החולאת, בעת שהוא נסתר מעין האדם, מאחר שאין צריך לרפואות כלל, רק רפואתו על-ידי לחם ומים, כנ"ל.

על-כן גם אז בעת שעדין לא נתגלה ה'חולאת' - יוכל גם-כן להתרפאות על-ידי לחם ומים שאוכל אז.

וזה שאמר חזקיה: "והטוב בעיניך עשיתי" (מלכים ב כ, ג; ישעיה לח, ג), "שפמך גאלה לתפלה, ונגז ספר הרפואות".

והכל אחד - פי על-ידי 'שפמך גאלה לתפלה', הינו: שגאל את התפלה מן הגלות - על-ידי-זוה 'נגז ספר הרפואות' - פי בשנגאלת התפלה, אז נופלים כל הרפואות, כנ"ל - פי נתרפאין על-ידי "דבר ה'", כנ"ל.

ואזי כל הדאקטורים מתבישין ברפואות שלהם - פי אזי אין פח לשום רפואה, פי כל העשבים חוזרים פחם לתוך התפלה, שהוא בבחינת "דבר ה'", שהוא 'שרשם העליון'. [תפלה ב]

פ. ספר המדות, אמונה ח"ב ה; רפואה ח"ב א - דע: שיש לכל עשב ועשב, פח מיוחד לרפואות איזה חולאת מיוחדת.

ובל-זה אינו אלא למי שלא שמר אמונתו ובריתו, ולא שמר את-עצמו מלעבר על (אבות פ"ד מ"ג): "אל תהי בז לכל אדם".

דהינו: "דבר ה'", בבחינת 'תפלה' - ויהיה ל'לחם ומים' פח לרפואות כמו 'עשבים'.

פי 'התחלקות הפחות', שזה העשב יש לו פח לרפואות חולאת פלוני, וזה חולאת פלוני, וכיוצא בזה - כל חלוקי פחותם הוא רק למטה.

אבל למעלה בשרש הכל, דהינו "דבר ה'" - הכל אחד - ואין חלוק בין 'לחם ומים' ובין 'עשבים'.

וכשאוחזין בה'שרש', דהינו "דבר ה'", בבחינת 'תפלה' - יכולין להמשיך פחות הרפואה לתוך 'לחם ומים', ויהיה לו 'רפואה' על-ידי 'לחם ומים', בבחינת: "וברך את לחמך ואת מימך, והסרתי מחלה מקרבך", כנ"ל.

אך יש 'שלש עבודות דסטרא-אחרא', שמפסדין 'עבודות התפלה' - והם 'שלש מדות', (א) שלא לבזות שום אדם, בבחינת 'שפיכות דמים'. (ב) עבודה-זרה, ואפילו 'קלקול האמונה' שאין האמונה בשלמות, הוא גם-כן בבחינת 'עבודה-זרה'. (ג) 'שמירת-הברית' - הינו: מי שאין שומר הברית כראוי, בבחינת 'גלוי-עריות'.

וצריך לצאת משלש 'עבודות', 'שלש מדות' אלו - ואז זוכין ל'עבודת התפלה' - ואז יכולין להתרפאות בכל דבר שבעולם, אפלו ב'לחם ומים', כנ"ל.

וזה פרוש (פסחים כה.): "בכל מתרפאין" - בכל דבר שבעולם יכולין להתרפאות. "הויץ מעבודה-זרה וגלוי-עריות ושפיכות דמים" - דהינו: 'שלש מדות' הנ"ל - הינו: כשיוצא מ'שלש מדות' אלו - אזי: "בכל מתרפאין" - אפלו ב'לחם ומים', כנ"ל.

ודע: שיש חלוק בין ה'חולאת':

(א) פי יש 'חולאת' - שהוא בבחינת 'צומח', כמו שזרעין גרעין בארץ והוא נרקב, ויוצא ממנו שמנונית ונעשין גידין וכו', עד שצומח הפרי.

(ב) כמו-כן יש 'חולאת' - שגדל באדם כמה שנים.

(ג) ויש 'חולאת' - שהוא באדם בתולדה מאביו ואמו, ואינו נתגלה אלא לעת זקנותו, ובשעת צמיחתו, הוא נסתר ונעלם מעין כל חי, ואין שום אדם יודע ממנו, רק שיש 'מחושים' שנולדים באדם אז, בעת גדול החולאת, שהם סימנים על ה'חולאת'.

"וְאַתָּנָה לָךְ אֶת לַחַת הָאֵבֶן" (שמות כד, יב)

פד. ח"א סא, ו - על־ידי ה'ספרים' שנתחדשים על־ידי ה'מחלקת' (עי' בפנים) - נשלם התורה. ואזי התורה בבחינת (שמות כד, יב): "לחת האבן" - שמקבלת הארה מבחינת 'אבן שתיה'.

כי כל דבר שבעולם - יש לו צמצום אחר בכמות ואיכות. וכל הצמצומים שבעולם - כלם נרשמים ב'אבן שתיה', "שממנו השתת העולם" (יומא נד:), וכלם מקבלים ממנו, ושם המתקת כל הדינים, כי הוא בחינת ה'חכמה-עלאה', בחינת 'קדשי-קדשים'.

שא' עניני ה'לוחות' - נמצאים בפרשת 'פי תשא'

"וּמְרֵאָה בְּבוֹד ה' פָּאֵשׁ אֶכְלֵת" (שמות כד, יז)

פה. ח"א נט, א - מי שמשתדל תמיד לקרב בני-אדם לעבודת השם-יתברך, צריך לשמר עצמו שלא יתאחזו בו הקלפות והרע של אלו בני-אדם וכו'.

כי זה האיש, המשתדל לקרב ולעשות נפשות - הוא בונה בחינת: **'היכל-הקדש'**.

'קדש' - זה בחינת (ישעיה ד, ג): "והנותר בירושלם קדוש יאמר לו". הינו: זה שבני-אדם נשארים דבוקים ב'ראה-שלמה' על־ידו, אף-על-פי שיש כמה וכמה שנפלו מקדשתם, אף-על-פני-כן מאלו שנשארו ב'ראה-שלם, על־ידי-זה: "קדוש יאמר לו".

ו'היכל' - זה בחינת: ה'כבוד' שנתפד השם-יתברך וכו'. שעל־ידי שמקרבים עצמן לעבודת השם-יתברך אלו הרחוקים - זהו 'כבודו' יתברך שמו. ו'ה'כבוד' זהו בחינת **'היכל'**, בבחינת (תהלים כט, ט): "ובהיכלו בלו אמר כבוד".

ו'היכל-הקדש' הזה - מושך עצמו תמיד לשרשו, הינו ללב של עושהו, כי שם שרשו. כי מחמת הדברים שיצאו מעמק לבו של האיש הפשוט, נכנסו בלבם וחזרו להשם-יתברך. **ו'היכל-הקדש' הזה -** שורה ומלביש ה'רוח החיוני' שבלב האיש הפשוט וכו'.

ומחמת ש'היכל' ה'נ"ל, נעשה מהנפשות אשר היו רחוקים עד הנה, ויש קלפות רבות השוכנים סביבם, ואפשר עכשו בשמלביש ה'היכל' את ה'לב'

אבל - א) מי שיש לו 'אמונה' בשלמות. **ב)** והוא גם-כן 'שומר הברית'. **ג)** ומקיים: "אל תהי בז לכל אדם!" - אין רפואתו תולה בחלקי עשבים המיוחדים לחולאתו, אלא נתרפא בכל מאכל ומשקה, בבחינת (שמות כג, כח): "וברך את לחמך" וכו'. ואין צריך להמתין עד שיתרמו עשבים המיוחדים לרפואתו.

"וְשֹׁבֵר תִּשְׁבֵּר מִצְבַּתֵיהֶם" (שמות כג, כד)

כא. ח"ב ה, יא - 'שברים' (של 'תקיעת-שופר', ז'ה בחינת 'בטול' אמונות-כזביות, בבחינת (שמות כג, כד): "שבר תשבר מצבתיהם" (תקוני-זהר לו), הינו: בחינת 'בטול' אמונות-כזביות, ו'תקון' האמונה הקדושה, בחינת (תהלים קמה, טו): "עיני כל אליך ישברו".

"וַיֹּאמְרוּ כָל אֲשֶׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע"

(שמות כד, ז)

- עניני "נעשה ונשמע" -

נמצאים ב'פרשת יתרו' - בפסוק (שמות כד, ז):
"כל אשר דבר ה' נעשה" - והוא בתורות אלו: **ח"א נב, ט-י-יא; ח"א לג, ג; ח"א לח, ז; ח"א סה, ד; ח"א קב**

"וְתַחַת רַגְלֵיוּ כָּמַעֲשֵׂה לְבַנְת הַסְּפִיר" (שמות כד, י)

כב. ח"א ו, ה - על־ידי ה'דמימה' וה'שתיקה', נעשה בחינת 'חירי"ק', כמובא בתקונים (ז. - על שמות כד, י): "ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר", "דא חיריק". וזה בחינת (ישעיה סו, א): "והארץ חדם רגלי" - 'הדם' זה בחינת 'דמימה'.

כג. ח"א קא - "יצב גבלת עמים למספר בני ישראל" (דברים לב, ח). "למספר", הוא לשון 'ספיר ונהיר', בחינת (שמות כד, י): "לבנת הספיר".

הינו: אחר 'אנפיו-נהירין', שהם בחינת "מספר בני ישראל" - דהינו: על־ידי "שקבל עליו על-תורה" (אבות פ"ג מ"ה), שהיא בחינת 'אנפיו-נהירין' - אחריהם: "יצב גבולות עמים", שהם בחינת 'אנפיו-חשוכין' - הינו: ש"מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ" (אבות שם).

כנ"ל - אפשר שיתאחזו חסיוֹשְׁלוֹם ה'חיצונים',
ב"יצר מהשבות לבו" (בראשית ג, ה) של הכשר
הזה.

והעצה על זה: שיימין מלאכי לבו, שהוא בחינת
'התלהבות הלב!' שה'התלהבות' הוא בחינת
'מלאכים', בבחינת (שמות ג, ב): "וירא אליו מלאך
ה' בלבת אש" - ואש' הזה הוא שורף אותם!

ואז: גם 'היכלי־הקדש' מקבל 'כח האש', ושורף
את הקלפות גם מלהתאחז בו - בבחינת (שם כד, יז):
"וכבוד ה' פאש אכלת".

ואש המלאך' הזה - נעשה מבחינת 'משפט'
שאדם שופט את־עצמו וכו'.

פו. ח"א סז, ח - 'רעמים' נעשין, על־ידי מה
שנותנין 'כבוד' ל'זקן ששכח תלמודו', כמו
שאמרו רז"ל (ברכות ח): "הזהרו בזקן ששכח
תלמודו".

פי ה'רעמים' נעשין: על־ידי שיוצאין 'אדים'
וקיטורים חמים, ובאים בתוף ה'ענן', ונתלהבים
שם, ועל־ידי־זה נקרע ה'ענן', ומזה נשמע 'קול
הרעם'.

כמו־כן פשנותנין 'כבוד' ל'זקן ששכח תלמודו',
וה'שכחה' הוא בחינת "עננין דמכסין על עינין"
(זהר פנחס רנב), וכשנותנין לו 'כבוד', וה'כבוד' הוא
בחינת 'אש', בבחינת (שמות כד, יז): "וכבוד ה' פאש
אכלת", והוא בא בתוף ה'ענן', בבחינת (שם סז, י):
"וכבוד ה' נראה בענן", הינו: בתוף בחינת ה'עננין
דמכסין על עינין". ואזי נקרע ה'ענן', ומזה נעשין
בחינת 'רעמים', בבחינת (תהלים כט, ג): "אל־הכבוד
הרעים" - שעל־ידי ה'כבוד' נעשין 'רעמים' (עין
בפנים).

"ויעל משה אל ה'הר" (שמות כד, טו)

- ענין 'משה עלה למרום' -

פו. שיר־ידידות של רבנו ז"ל (בתחלת הספר) -
"משה עלה למרום", וענן לבושו. נמצא המחיב
דבר עמו בכל פעם, ופרש מן האשה.

פח. ח"א רפ - "ושבית שבי" (דברים כא, י), זה
בחינת ה'תורה', כמו שכתוב (תהלים סח, יט): "עלית
למרום שבית שבי".

פט. ח"ב א, ב - "בשעה שעלה משה
למרום, אמרו מלאכי־השרת: מה לילוד אשה

בינינו, אמר להם: לקבל תורה בא. אמרו: אשר
תנה הודך על השמים' (תהלים ת, ב) וכו'. אמר
הקדוש־ברוך־הוא למשה: החזר להם תשובה.
אמר: אני מתירא שלא ישרפוני בהבל פיהם.
אמר לו: אחז בכסא כבודי וכו'" (שבת פח:).

הינו: שנתן לו השם־יתברך עצה: לאחז
ולהתקשר ב'שרשי־הנשמות', שהם בחינת 'פסא'
הכבוד' - שעל־ידי־זה יהיה נצול מן 'קנאת
המלאכים'.

צ. ח"ב ז, ח - "בשעלה משה למרום, מצאו
להקדוש־ברוך־הוא שהיה קושר פתרים
לאותיות. אמר לו: רבונ־של־עולם מי מעבב על
ידך. אמר לו: עתיד אחד לעמד ו'עקיבא בן יוסף'
שמו, שיהיה דורש על כל קוץ וקוץ תלי תלין
של הלכות. אמר לו: רבונ־של־עולם ראוי
שתנתן תורה על־ידו. אמר לו: שתק כך עלה
במהשבה" (מנחות כט:).

ולכאורה קשה: מה אמר לו השם־יתברך 'שתק'
וכו', הלא כבר אמר הקשׂיא? ומה זו שתיקה,
מאחר שכבר הקשה מה שהקשה!?

אך תכף כשאמר משה הקשׂיא, נפל בשכלו תרוץ
על הקשׂיא. אך אם היה אומר את התרוץ, היה
נכנס בו מקיף אחר, והיה בא על קשׂיא יותר חזקה
ורחבה מבתחלה. על־כן אמר לו השם־יתברך
"שתק" על ה'תרוץ' - הינו: שישתק ולא יגלה
את ה'תרוץ', כדי שלא יבוא על 'קשׂיא' יותר
חזקה מבתחלה.

וזהו: "שתק, כך עלה במחשבה" - הינו: שתכף
כשמגלין ה'שכל הפנימי', אזי עולה במחשבה 'שכל'
אחר חדש' - פי נכנס 'מקיף אחר' לפנים - ועל־כן
צריכין לשתק, כדי שלא יבוא ל'מקיפים' שאין
צריכין להשיגם.

'משה' היה למעלה מן ה'מחשבה' - לכך היה
יודע את ה'תרוץ', כי השיג בחינת 'בתרי אותיות'.

צא. ח"ב פב - כל דבר שנמשך מ'מקום גבוה'
נקרא 'שבי', כמו שכתוב (תהלים סח, יט): "עלית
למרום שבית שבי".

צב. שיחות־הר"ן פו - מה שנותנין להחתן
'מעות' שקורין 'דרשה־געשאנק' [דורות־דרשה],

לְרַמֵּז: "עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִית שְׁבִי" (תהלים סח, יט),
בְּשִׁבִיל זֶה: "לְקַחַת מִתְּנוּת" (שם).

צג. ספורי-מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה' - וכן היה נרשם [על היד' של ה'מלך'] ה'הדרה' מעולם לעולם, כי יש דרך ונתיב שעליה יוכלו לעלות מארץ לשמים (כי איראפשר לעלות לשמים, מחמת שאין יודעין הדרך, ושם היה נרשם הדרך לעלות לשמים). והיה נרשם שם כל הדרכים שיש מעולם לעולם, כי אליהו עלה לשמים בדרך פלוני, והיה פתוב שם אותו הדרך, ומשה רבנו עלה לשמים בדרך אחר, והיה פתוב שם אותו הדרך גם כן, וכן חנוך עלה לשמים בדרך אחר, והיה פתוב שם גם אותו הדרך וכו'.

"ויבא משה בתוך הענן" (שמות כד, יח)

צד. ח"א נח, א"ב - משה' היה נשמתו כלול מ'שלשה אבות' (תקוני-זוהר קיב. השמטות-הזהר ח"א רסו); והיה לו כח להמשיך אלו השלשה השפעות: (א) 'באר' (ב) 'וענן' (ג) ו'מן'. כי 'כלם [כל השלשה השפעות] חזרו בזכות משה" (תענית ט).

(א) "באר מים חיים" (בראשית כו, יט) - זה בחינת 'אברהם', 'מימי החסד'. ו'אברהם התחיל לחפור בארות" (שם כא, כח; כו, טר"ח).

(ב) 'ענן' - זה בחינת 'יצחק', בחינת (דברים ד, יא): "חשך ענן וערפל", בחינת (בראשית כז, א): "ותכהיף עיניו מראת".

(ג) 'מן' - זה בחינת 'יעקב', בחינת (תהלים עח, עא): "לרעות ביעקב עמו".

ו'משה' שהיה כלול מ'אבות', נאמר בו (שמות ב, טו): "וישב משה על הבאר", וכתיב בה (שם כד, יח): "ויבא משה בתוך הענן"; וכתיב בה (שם טז, טו): "ויאמר משה אלהם, 'הוא' הלחם". 'הוא' דיקא, קאי על 'משה' בעצמו - שבזכותו אכלו ה'מן'.

ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה" (שמות כד, יח) - ענין 'ארבעים יום של התורה'

צה. ח"א ג - התקון שיוכל לשמע נגינה מכל אדם, הוא עלידי שילמד בלילה תורה שבעל-פה, הינו: גמרא' שהיא בחינת 'לילה'.

בדאי-תא במדרש (מדרש תהלים יט): "כשהיה משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה" (שמות כד, יח) - כשהיה לומד תורה-שבכתב' היה יודע שהוא יום, וכשילמד תורה שבעל-פה' היה יודע שהוא לילה".

צו. ח"א ת, ב-נסוף - עקר 'רוח-חיים' הוא בהתורה, כמו שכתוב (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים", הוא ה'תורה'. והצדיקים דבקים בתורה, ועל-כן עקר ה'רוח-חיים' הוא אצלם וכו'.

וזה בחינת (בבא-בבא ע"ד): "וזקיף רמחא" - 'רומח' הוא בחינת 'רוח מ"ם', בחינת (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" - הינו: 'התורה' שנתנה לארבעים יום, ששם ה'רוח-חיים' - כלומר: שה'צדיק' היה לו בחינת ה'רוח' שמקבל מה'תורה'.

צז. ח"א יג, א"ב-ג-הו - עקר קבלת-התורה, עלידי השכל, שהוא משה-משיח' וכו' - ויכול להמשיך הארת התורה' ללמד שאר בני-אדם, כי התגלות התורה' בא מיחודא דקדשא-ברייה-הוא ושכינתה - ויחודם: עלידי העלאת נפשות ישראל, בבחינת 'מיין-נוקבין', והחכם יכול לקח הנפשות ולהעלותם בבחינת 'מיין-נוקבין', בבחינת (משלי יא, ל): "ולקח נפשות חכם". - ועלידי ה'יחוד' הזה נולד התורה.

וכשעולה החכם עם הנפשות, בבחינת (שם כא, כב): "עיר גברים עלה חכם" - ונפש' זה בחינת 'רצון', שכל אלו הבאים לחכם-הדור, כל אחד יש לו איזהו רצון - והצדיק לוקח כל הרצונות ועולה עמם - עלידי-זה (שם): "וירד עז מבטחה" - בבחינת (יחזקאל א, יד): "והחיות רצוא ושוב" - "רצוא" בעליות-הנפשות, "ושוב" ב'הזרת' הנפשות' - עם התגלות-התורה'.

וזהו בחינת תקונא ד'מרפבתא עלאה' ו'מרפבתא תתאה' - שעלידי החכם שלוקח הנפשות ועולה עמם - נתתקנו שני המרפבות. כי יש 'ארבע חיות בבחינת נפש' וכו', יש 'ארבע חיות בתורה' וכו'.

וזה פרוש (בבא-בבא ע"ג): "אשתעו לי נחותי ימא, בין גלא לגלא תלת מאה פרסי, ורומיא דגלא תלת מאה פרסי. זמנא חדא הוי אזלינן בארמא,

התורה. ול' היא 'סוף התורה'. וע' - כנגד 'שבעים-פנים'. ומ' - כנגד 'ארבעים יום שנתנה תורה'.

ודלינו גלא, עד דחזינו בי מרבעתא דכוכבא זוטא, דהוי כמבזר ארבעין גריוא בזרא דהרדלא.

[ספרו לי 'יודיייהים': בין גל לגל יש שלש-מאות פרסה, וגובה הגל שלש-מאות פרסה. פעם אחת היינו מהלכים בדרך הים, והגביה אותנו הגל לרמיע, עד שראינו מקום שכיבתו (מושב) של כוכב קטן שבקטנים. שהיה בגלל שטח, של וריעת ארבעים פוד הרדל].

"נחתי ימא" - הינו 'ממשיכי ימא-דאורייתא' לזה העולם וכו'. וה'צלים' הם ה'נפשות' וכו'.

"ודלינו גלא" - הינו: שדלינו הנפשות למעלה, בבחינת: "עיר גבורים עלה חכם".

"עד דחזינו בי מרבעתא דכוכבא זוטא" - הינו: שגרמנו 'זווגא עלאה'.

"מרבעתא" - זה בחינת 'זווג', כמו שכתוב (תהלים קלט, ג): "ארחי ורבעי". 'שכינתא' נקראת בשעת 'זווג': 'כוכבא זוטא', כמוכא בזחר (בלק קצא): "אתעבדת נקדה ועירא מגו רחימתא, פדין אתחברא בבעלה".

"והוה כמבזר ארבעין גריוא בזרא דהרדלא" - כמוכא בזחר (פנחס רמט): "האי תיה פד אתעברא, אסתתמת ולא יכילת לאולדא, עד דאתיא נחש ונשד בעריתא, פדין אתפתחת ונפק מנה דמא, והיא שתית לדמא - ואחר-כך אולידת".

[אותה תיה - בשעה שמתעברת, נסתמת, ואינה יכולה לילד. עד שמגיע 'נחש', ונושך לה באותו-מקום פעמים - ואז נפתחת ויוצא ממנה דם, והיא שותה הדם - ונפתחת ויולדת. (עיר-שם בזחר)].

וזה בחינת "בזרא דהרדלא" - הינו בחינת 'טפת דם פהרדל' דנפק מנה, מחמת הנשיכה בבית-הזרע. "בזרא" - פרש רש"י: "בית זרע".

"ואחר-כך אולידת" - וה'תולדה' הזאת היא ה'תורה' כנ"ל, והתורה הזאת היא הולכת דרך 'ארבעים יום', הינו בחינת: "שאר חיותא, שהם 'ארבעים', עשרה לכל סטר", כמוכא שם (בזחר הנ"ל).

וזה בחינת: "ארבעין גריוא", בחינת "ארבעין חיותא", שהם 'ארבעים יום של התורה'.

צח. ח"א לו, ב - גם אותיות 'בלע"ם' מרמזין: שהוא בקלפה כנגד התורה - כי ב' היא 'התחלת

א. שיח-שופי-קדש ח"ב קנה - פי'דוע (היי- מוהר"ן קכו): היה נהוג להתקבץ אצל רבנו ז"ל ששה פעמים בשנה! - שלש פעמים בשנה היו נוסעים אליו בזמנים קבועים, דהיינו: ל'ראש-השנה, ו'שבת-הנפה, ו'שבועות'. ושלש פעמים בשנה היה רבנו ז"ל נוסע אל אנשי-שלומו, דהיינו: ב'שבת-שירה' היה נוסע ל'מעדוודיבקע' או ל'טשעהרין' ול'טרהוויצע', וכן ב'שבת-נחמו'. ועוד שבת אחת בחורה, שיש-אומרים שהיתה זאת 'שבת פרשת-שקלים' שהיה נוסע אז ל'טעפליק'.

"כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם, ונתנו איש נפר נפשו לה' בפקד אתם" (שמות ל, יב)

ב. ח"א קיא - "ראש בני ישראל" (שמות ל, יב) - ראשי-תבות: 'רב"י'. ולהפך: "ר'שעים ב'חשד ידמו" (שמואל-א ב, ט) - ראשי-תבות: 'רב"י' [רמז: שאומרים תורה בחשד (פתריד מוהרנ"ת ז"ל)].

[ב'פרפראות-לחכמה: שמעתי מאבי ז"ל (ר' צבי אריה ב"ר אהרן ז"ל הרב מפרסלב): שלדעתו הפרוש בזה: כי כשזוכין ל'רבי-הגון, אזי הוא מאיר עיני המקרבין אליו - על-דרך (קהלת ב, יד): "החכם עיניו בראשו" - כי הוא באמת "ראש בני ישראל". וכמו שאור-העינים רק מהראש והמח, כמו-כן כשזוכין ל'רבי-הגון, שהוא "ראש בני ישראל" באמת - אזי הוא מאיר להדור, ופותח עיניהם ממש, וכמבאר גם-כן במקום-אחר בדבריו ז"ל.]

אבל להפך חסו-שלוש 'רבי-שאינו-הגון' - לא די שאינו מאיר עינים, אדרבה הוא מחשיף עיניהם ביותר, שזה בחינת: "בחשד ידמו". ועין גם ב'ספר-הקנה': שמאריך בגנות ה'רבי-שאינו-הגון' - ושם נאמר: "ר'ע ב'עיני י"י" (בראשית לה, ז), ראשי-תבות: 'רב"י'. וכבר צנחו על-זה 'קמאי דקמאי'.

ונראה לעניות-דעתי: דרוצה-לומר: על-דרך שכתוב בזחר נשא (קכב): "ורשעים בחשד ידמו" - אינון 'ערב-רב' וכו', ואתה-דרך רעיו על ישראל דאינון 'רישי עמא' עליהו אתמר (איכה א, ה): 'היו צריה לראש'. וכן בפרשת פנחס (רצז): "כד 'ערב-רב' אינון מערבין בישראל מה כתיב: 'היו צריה לראש'. וישראל בתר דמתעברי מנייהו אליו, מה כתיב (במדבר כו, ב): 'שאו את ראש כל עדת בני ישראל'".

ג. חיי מוהר"ן תעד - "כי תשא את ראש בני ישראל" (שמות ל, יב) - זה בחינת 'משא'. "ונתנו איש כפר" - זה בחינת 'מתן'. הינו: בחינת 'משא' ומתן.

"זה יתנו כל העבר על הפקדים, מחצית השקל בשקל הקדש" (שמות ל, יג)

ד. ספר המדות, צדקה ח"ב יט - עלידי נתינת שקלים, נצול מיצר הרע.

"העשיר לא ירבה וגו', לכפר על נפשותיכם" (שמות ל, טו)

ה. ח"א ס, ד - "לעולם ישלש אדם מעותיו, שליש בפרקמטיא, ושליש בקרקע, ושליש בידו" (בבא מציעא מב). ושלשה חלקים אלו שיש בעשירות, הם כנגד שלשה פעמים 'עשירות' שנוזר בתורה. כי בכל התורה פלה לא נוזר עשירות, כ"אם שלש פעמים אלו.

א) ואצל 'סדום', כמו שכתוב (בראשית יד, כג): "ולא תאמר אני העשירתי את אברם".

ב) ואצל 'רחל ולאה', כמו שכתוב (שם לא, טז): "כי כל העשר אשר הצייל אלקיים" וכו'.

ג) ואצל 'שקלים', כמו שכתוב (שמות ל, טו): "העשיר לא ירבה".

כ"י "שליש שבפרקמטיא" - הוא כנגד העשירות שנוזר ואצל סדום' וכו'.

ו"שליש שבקרקע" - הוא כנגד העשירות שנוזר ואצל רחל ולאה' וכו'.

ו"שליש בידו" - הוא כנגד העשירות שאצל שקלים', שנאמר שם (שם): "לכפר על נפשותיכם" - בחינת (איוב יב, י): "אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש".

המפתח ל'לקוטי הלכות' - פרשת שקלים - קצת מתחלת חלק 'אורח חיים' -

ו. השנמת הנקר א, יב (על פי ח"א רפב, אצמרה לאלקי בעודי) - 'פרשת שקלים', הוא בחינת 'צדקה' - בחינת "חסד לאברהם" (מ"כה ז, כ), שעשה צדקה וחסד עם כל העולם - שעל ידי צדקה יכולין למצא ה'נקדות טובות'. [כי היה 'מטה כלפי חסד', ומצא

'נקדה טובה' בכל אחד, ועל ידי זה קרב הכל להשם יתברך. אות ד].

וזה בחינת (ישעיה מא, ב): **"צדק יקראהו לרגלו" - שעל ידי 'צדקה', יכולין לקרא את ה'טוב' שנופל במדרגה התחתונה, בבחינת 'רגליו'.**

וזה בחינת: **'שקלים' של 'נדבת המשכן' - כי ה'משכן' נבנה מבחינת ה'טוב' שנתלקט וכו'.**

ועל פן אחר 'פרשת שקלים', שהוא בחינת 'התעוררות הטוב' כנ"ל - קורין 'פרשת זכור' - כי על ידי זה מכניעין 'עמלק' - כי על ידי זה שמוצאין ה'טוב' כנ"ל - נכנע 'עמלק' שהוא תקוף הסטרא אחרא, שמתגבר חסוֹשֶׁלֶם להפיל ה'חלושי בח' שב'ישראל, כאלו אין להם תקנה עוד חסוֹשֶׁלֶם.

ז. ציצית ז, ח-ט"י (על פי ח"ב ח, תקעו תוכחה) - **"כי תשא את ראש בני ישראל" וכו' (שמות ל, יב).** תמונה: מאחר שהמנין מספן שיוכל לשלוט הנגף על ידי צדקה, למה צוה למנותם ושיתנו שקלים כפר נפשם, לא ימנה אותם כלל?!

אך עקר המנין של ישראל - הוא בשביל: להרבות ולהגדיל בחינת התפלה עד אין קץ וחקר, על ידי תוספת נפש על נפש שנתוספין על ידי המנין, שעל ידי זה מתרבין הבתים הקדושים בכל פעם בלי שעור.

על פן הזהירם למנותם על ידי השקלים' דיקא, ולא ימנה אותם כד בפשוטו, שלא יהיה בהם נגף ששולט על ידי המנין, כי 'ישראל עם קדוש' הם 'למעלה מהמנין', כי הם נכללין כלם במקור האחדות.

ועל פן יש חשש: שהעובדי כוכבים יתגברו חסוֹשֶׁלֶם ושלוש על ידי הרבוי שלהם, ויתגרו במנין של ישראל, ויקטרגו עליהם על ידי זה, עד שתוכל לשלוט הנגף שהוא סטרא דמזאתא ששם אחיזתם.

על פן צוה: שלא למנות את ישראל, כי אם על ידי ה'שקלים' כפר נפשם" (שמות ל, יב), שצוה שיתנו בשביל 'הקמת המשכן' שהוא 'בית התפלה'. שכל הבתים המרבים מאד הנבנין על ידי תוספת נפשות ישראל, כלם כלולים במשכן ובית המקדש שכלול מכל בתי התפלה. ונעשה על ידי ה'מנין', תקון נפלא מאד, עד שהסטרא אחרא אינם

יכולים להתגבר ולהתגבר על ישראל מחמת עצם רבויים שהם מרבים הרבה ממנין ישראל בפשיטות.

בי עתה על-ידי השקלים שנתנו בשביל המשפן שהוא 'בית-התפלה' - כל הנפשות מתיחדין ונצטרפין יחד בבחינת רבוי הצרופים, שכל מה שנתוסף נפש, נתרבין הצרופים בלי שעור וכו'.

ואזי בודאי כל השבעים עובדי-פוכבים, מתבטלין בבטול גמור - כנגד רבוי הבתים הנעשין על-ידי נפשות ישראל שמצטרפין בצרופים הנ"ל, על-ידי השקלים שנתנו בשביל תקון בתי התפלה כנ"ל.

ועל-כן אין להם שום פח לקטרג - כי כל רבויים של העובדי-פוכבים נחשבים כאין וכאפס, נגד עצם רבוי הבתים של ישראל הנ"ל וכו', שכל מה שמתרבין - מתיחדין ומצטרפין בצרופים הרבה מאד הנ"ל, ונכללין יותר ב'מקור האחדות', ששם 'מקור החיים', כמו שפתיב (תהלים לו, י), "כי עמך מקור חיים".

ועל-ידיה נצולין מ'פטרוא-דמותא', בבחינת (שמות שם) "ולא יהיה בהם נגה בפקוד אותם" - כי אין הרבוי של העובדי-פוכבים יכול להתגבר על מנין של ישראל שהוא מעט נגדם - כי על-ידי רבוי הצרופים הנ"ל שנעשין על-ידי השקלים שנתנו בשביל בתי התפלה וכו' כנ"ל, על-ידיה כל רבויים של העובדי פוכבים נתבטלין כאין וכאפס נגדם, וכנ"ל.

ועל-כן צריכין ליתן "מחצית השקל" דיקא (שם ל יג), ולא 'שקל שלם' - להורות: שכל-אחד צריך לחברו להצטרף עמו בצרופים הנ"ל, כי 'בעצמו' הוא רק בחינת 'מחצית', ואין לו 'שלמות בייאם על-ידי שנצטרף לחברו, שעל-ידיה נעשין רבוי הצרופים הנ"ל וכו'.

גם "מחצית-השקל" הוא 'עשרה גרה', כי "עשרים גרה השקל" (שם), כי "אין קדשה פחותה מעשרה" (תקוני-זהר כה.), וכל אחד מישראל כלול מ"עשרי-קדשות שבארץ-ישראל" (בלים פ"א מ"ז), שהם בחינת: "אין עדה פחותה מעשרה" (ברכות כא: מגלה כג: סנהדרין ע"ד), שעל-כן: "אין אומרים דבר שבקדשה בפחות מעשרה" (שם), כי ה'קדשה' היא תמיד בבחינת

'עשרה', פידוע. ועל-ידיה עקר בחינת קדשת הצרופים הקדושים הנ"ל - כי עקר התחלת הצרופים של 'בתי התפלה', צריך להתחיל לפחות מעשרה, כדי שיוכלו לומר דבר שבקדשה, כי "אכל בי עשרה שכינתא שריא" (סנהדרין לט.).

ואחר-כך פשנתוסף עוד נפש אחת, וכל נפש כלול מעשרה, אזי נכלל עשר בעשר ועשר בעשר, ועל-ידי זה נעשין עצם רבוי הצרופים הנ"ל, כי כל פח הצרופים לצרף הנפשות שמתפללין בכונה לצרפם בצרופים הנ"ל - הוא על-ידי פח ה'עשרי-קדשות', שמשם נמשכין כל הצרופים הקדושים.

ועודו בחינת "מחצית השקל", שהוא 'עשרה גרה', וצריכין תמיד לצרפו לחברו כנ"ל, ונעשה בחינת: **"עשרים גרה השקל",** שהם בבחינת "עשרה עשרה הכף" (במדבר ז, פו), פמוכא בספרי-קבלה (זהר פנחס רנח.), שהם עשרה קדשות מתתא לעילא, ועשרה מעילא לתתא - שעל-ידי כל הקדשות האלו, מתיחדין ומצטרפין נפשות ישראל בצרופים הרבים הנ"ל. וכל-זה נמשך בכח הבעל-פח הגדול שמתפלל 'תפלה בבחינת דין', שהוא בבחינה אחת עם התפלה של רבוי הנפשות וכו' הנ"ל.

ועוד מרמז בסוד בתבת 'גרה', שהוא בגימטריא 'יצחק', שהוא בגימטריא 'פינחס', פמוכא (זהר פנחס רלז:) - כי 'יצחק' הוא בחינת 'גבורות', שהוא בחינת ה'תפלה בבחינת דין', שעקרה נעשה ב'ראש-השנה', שהוא בחינת "פחד יצחק" (בראשית לא, מב), כמו שפתיב שם בהתורה. ועוד בעצמו בחינת 'פנחס' - כי עקר ה'תפלה בבחינת דין' הוא בבחינת 'פנחס', בחינת "ועמד פינחס ויפלל" (תהלים קו, ל), כמו שפתיב שם בהתורה.

ועוד בחינת מה שאמרו רז"ל (מגלה יג): **"שעל-ידי השקלים, מפילין המן-עמלק, כי כבר קדמו שקליהם לשקליה" - כי עקר 'מפלת המן-עמלק', הוא על-ידי ה'תפלה בבחינת דין', שהוא בחינת התפלה הנ"ל של רבוי נפשות, שהוא בחינת 'תקון השקלים', כמו שפתיב שם בהתורה: שעל-ידי ה'מטה עוז', בחינת 'קריעת ים-סוף', שהיא בחינת ה'תפלה בבחינת דין' - על-ידיה היה 'מלחמת-עמלק', עין-שם.**

כי כל התגברות 'עמלק' היה - לגרש ולרחק חס-ושלום מה'קבוץ-הקדוש', את הנפשות

החלושות שבִּישְׂרָאֵל וכו', ועל־פֶּן הַכְּנַעַתוֹ וּמַפְלָתוֹ
הָיָה עַל־יַדֵּי הַתְּפִלָּה בְּבַחֲנֵת דִּין' - שְׁעַל־יַדֵּי־זָה
מוֹצִיאִין הַנְּפִשׁוֹת מֵהַסְּטָרָא־אֲחָרָא, וּמוֹסִיפִין אוֹתָם
עַל הַקְּבוּצָה־הַקְּדוּשׁ וכו' פנ"ל, שְׁפַל־זָה הוּא בַּחֲנֵת
'שְׁקָלִים' פנ"ל - ועל־פֶּן הָיָה מַפְלָתוֹ עַל־יַדֵּי
'הַשְּׁקָלִים', וּכְנ"ל.

ח. תַּפְלִין ו, נד (על־פי ח"ב עב, 'חיים נצחיים') - וְזָה
בַּחֲנֵת 'פְּרִשְׁת שְׁקָלִים' שְׁקוּרִין סְמוּךְ לְפוּרִים.
ועל־יַדֵּי־זָה הָיָה הַכְּנַעַת 'הַמֶּן־עַמְלָק' יַמְחֵ־שָׁמוֹ,
כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג): "רָשָׁע, כְּבָר קִדְמוֹ
שְׁקָלֵיהֶם לְשְׁקָלִיד" וכו'. כִּי 'שְׁקָלִים' הֵם בַּחֲנֵת
'אֲדָקָה', שֶׁנִּצְטוּוּ ב'מַחְרַת יוֹם־הַכְּפוּרִים', לְתַן
לְעָרֵךְ הַמִּשְׁפָּן' שֶׁהוּא בַּחֲנֵת הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ,
שֶׁהוּא בַּחֲנֵת 'הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין', בַּחֲנֵת (שְׁמוֹת לֹא,
א): "וְאָמַלְא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחִכְמָה וְכו' וּבְכָל
מְלֹאכָה וְכו'", כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה.

כִּי 'אֲדָקָה' נִדְבַת לְב', הוּא בַּחֲנֵת 'אוֹר־הַפְּנִים',
בְּבַחֲנֵת (תְּהִלִּים יז, טז): "אֲנִי בְּצַדֵּק אֲחִזָּה פְּנִיד".
ועל־פֶּן ב'שֶׁבַת פְּרִשְׁת שְׁקָלִים' מִבְּקָשֵׁין הַרְבֵּה
עַל 'אוֹר־הַפְּנִים': "אוֹר פְּנִיד עֲלִינוּ אֲדוֹן נִשְׂא
וְכו'" - כִּי עַקֵּר הַשְּׁקָלִים, שֶׁהֵם בַּחֲנֵת 'אֲדָקָה'
לְבַנֵּין הַמִּשְׁפָּן' - הוּא לְהַמְשִׁיד 'אוֹר־הַפְּנִים',
שְׁעַל־יַדֵּי־זָה 'הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין', בַּחֲנֵת 'בְּנִין
הַמִּשְׁפָּן וְהַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.

ועל־פֶּן עַקֵּר 'אוֹר־הַפְּנִים' הָיָה מְאִיר ב'בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ', אֲשֶׁר בְּשִׁבִל זָה נִצְטוּיָנוּ לְעֵלוֹת לְשֵׁם
לְרַגְל, כְּדִי לְקַבֵּל 'אוֹר־הַפְּנִים', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים טז,
טז): "שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי
ה' אֱלֹקֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה'".

נִמְצָא: שְׁעַל־יַדֵּי 'שְׁקָלִים' - נִמְשָׁךְ בַּחֲנֵת 'אוֹר־
הַפְּנִים', שֶׁהוּא בַּחֲנֵת 'הַסְּתַכְּלוֹת פְּנֵי הַצַּדִּיק',
שְׁעַל־יַדֵּי־זָה 'מֵתְנוּצָצִין הַמַּחִין', שֶׁהֵם בַּחֲנֵת 'בְּנִין
הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - עַד שֶׁזוֹכִין לְבַחֲנֵת 'תְּחִית־
הַמֵּתִים' שֶׁהוּא 'עֲנוּה־אֲמֵתִית' שֶׁהוּא עַקֵּר הַחַיִּים
שֶׁל כָּל הָאֲבָרִים וְכו' כְּנ"ל.

ועל־פֶּן נִקְרָאִים 'שְׁקָלִים' - כִּי יֵשׁ בָּזָה 'מִשְׁקָל'
גְּדוֹל' - כִּי צְרִיכִין לְהִיזוֹת עֲנִיו בְּתַכְלִית הָעֲנוּה,
לְהִיזוֹת 'אִין' מִמָּשׁ בְּלִי שׁוֹם טְעוֹת וּפְגִיחָה כֻּלָּל. וְאִף־
עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה חֲזָק וְאִמִּיץ מְאֹד, וְלְבָלִי לְהַנִּיחַ
לְהַפִּיל עֲצָמוֹ בְּשׁוֹם דְּבַר וְכו'.

וְזָה בַּחֲנֵת (שְׁמוֹת ל, יג) "מַחְצִית הַשְּׁקָל תְּרוּמָה
לָהּ" - כִּי הוּא בְּבַחֲנֵת 'מַחְצִית הַשְּׁקָל', כִּי הוּא
'מִשְׁקָל גְּדוֹל' - כְּמוֹ הַמִּשְׁקָל' שְׁעוֹמֵד בְּמַחְצִיתוֹ
וּבְאֲמָצֵעוֹ, שְׂאִין יְכוּלִין לְהַכְרִיעַ לְכָאן וּלְכָאן.

ועל־פֶּן בְּאֲמַת נִתְקַשָּׁה מִשָּׂה עַל הַשְּׁקָלִים' -
עַד שֶׁאֲמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא (שְׁמוֹת ל, יג): "זָה
יִתְנוּ", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י. כִּי הָיָה קִשָּׁה לוֹ מְאֹד: אִיךְ
יְכוּלִין לְזַכּוֹת אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל לְבֹא לָזָה, לְהִיזוֹת עֲנִוִים
בְּאֲמַת בְּתַכְלִית, וְאִף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה כָּל אֶחָד חֲזָק
וְאִמִּיץ מְאֹד בְּעִזּוֹת־דְּקִדְשָׁה' פְּרָאוּי וְכְנ"ל.

וְזָה בַּחֲנֵת מַה שֶׁנִּצְטוּוּ בְּשְׁקָלִים (שָׁם ל, טז):
"הָעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט" - דְּהִינּוּ
בַּחֲנֵת הַנ"ל: שִׁיזָהֵר כָּל אֶחָד שְׁלֹא יָבֹא לְיַדֵּי
'גְּאוֹת', הוּא רְבוּי וְגִדְלוֹת', בַּחֲנֵת: "הָעֲשִׂיר לֹא
יִרְבֶּה".

וְכֵן לְהַפְּד: שְׁלֹא יָבֹא לְיַדֵּי 'עֲנוּה פְּסוּלָה', שֶׁהוּא
בַּחֲנֵת 'מַחִין־דְּקִטְנוֹת' מִמָּשׁ, שֶׁזָּהוּ בַּחֲנֵת: "וְהַדֵּל
לֹא יִמְעִיט" - כִּי מַחְמַת גְּדֹל עֲנִיוֹתוֹ בֹּא לְיַדֵּי 'עֲנוּה־
פְּסוּלָה' שֶׁהוּא 'נִבְזָה וְעֲצֵל' חַסֵּד־שְׁלוֹם, בְּמָקוֹם
שְׂאִין צְרִיכִין לְהַקְטִין עֲצָמוֹ.

אָבֵל עַל־יַדֵּי שֶׁהָעֲשִׂיר מִשְׁפִּיעַ לוֹ גְּדִבַת לְבוֹ
וּמַחִיחַ אוֹתוֹ - מְגַבִּיחַ אֶת הָעֲנִי, וּמְרִים אוֹתוֹ
מִבַּחֲנֵת 'מַחִין־דְּקִטְנוֹת', שֶׁהִיא 'עֲנוּה־פְּסוּלָה'.

וְכֵן הָעֲשִׂיר, שֶׁמְגַדֵּל עֲשִׂירוֹתוֹ הָיָה יְכוּל לְבֹא לְיַדֵּי
גְּאוֹת גָּמוּר - אָבֵל עַל־יַדֵּי שֶׁמַּחְסֵר מְמוֹנּוֹ וְנוֹתֵן
אֲדָקָה לְעֲנִי - מִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ וּמִמְעֵט גְּסוּתוֹ.

ועל־יַדֵּי־זָה נִתְתַּקְּנִין שְׁנֵיהֶם - בַּחֲנֵת ה'עֲנוּה'
וְה'גִדְלוֹת' - שִׁיזָהֵיו שְׁנֵיהֶם נְכֻלִּים בְּקִדְשָׁה.

וְזָה בַּחֲנֵת 'מַצּוֹת שְׁקָלִים' שֶׁהוּא 'אֲדָקָה' כְּנ"ל -
שֶׁעַקֵּר הַמַּצּוֹה, לְזַכּוֹת עַל־יַדֵּי־זָה לְבַחֲנֵת:
"הָעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה, וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט".

ש"הָעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה" - הִינּוּ: שְׁלֹא יָבֹא לְיַדֵּי
'גְּאוֹת', בַּחֲנֵת 'רְבוּי'.

"וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט" - שְׁלֹא יָבֹא לְיַדֵּי 'מַחִין־
דְּקִטְנוֹת'.

וְזָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּשְׁקָלִים (שָׁם ל, יב): "וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם
נִגְחָה" - עַל־יַדֵּי ה'מַנִּין', בַּחֲנֵת 'רְבוּי', שֶׁמִּשָּׁם
'אֲחִיזוֹת הַגְּאוֹת', שֶׁמִּשָּׁם עַקֵּר 'סְטָרָא־דְּמוּתָא',
הַפֶּךְ 'חַיִּים־נִצְחִיִּים'.

הַדָּעָה אֶדָר

א. חיי-מוהר"ן תקסב - "שמעתי מרבנו ז"ל: "שזמן נתינת הצדקה של ארץ-ישראל, הוא באדר" (לקוטי-הלכות, ענין ארבע-פרשיות א, ב)

ב. עלים לתרופה, א תרומה תקצ"ג - ותשמח עצמך בכל מה דאפשר, בפרט פי ימי אדר נכנסין, "שאריכין להרבות בשמחה" (תענית כט). וגם מוסר כתב, רבי נחמן וכל אנשי-שלומו, כלם חובה מטלת עליהם להרגיל בשמחה, על-ידי כל מיני מלי-דשטותא'.

הַדָּעָה ז' אֶדָר

עניני הסתלקות משה רביא מהימנא - רצון שברצונות -

א. ח"א ד, ט - וזה בחינת 'התפשטות-הנשמיות' - כי פשרוצה להכלל ברצון אין-סוף, צריך לבטל הישות שלו. וזה שכתוב בזהר (יתרו פח:): "שהסתלקות משה בשבת, בשעתא דמנחה, שאז התגלות רעוא דרעיון" - שהוא בחינת רצון אין-סוף, שכל הרצונות מקבלין חיותם ממנו. וזה מחמת שבטל משה' כל ישותו, כמו שכתוב (שמות טז, זח): "ונחנו מה".

וזה פרוש (דברים לד, ו): "ויקבר אתו בני בארץ מואב מול בית פעור, ולא ידע איש את קברתו עד היום הזה".

"ויקבר אתו בניא" - זה בחינת 'אין', כמו שכתוב (ישעיה מ, ד): "כל גיא ינשא".

"בארץ מואב" - זה בחינת 'מלכות' - ש'דוד' בא מ'מואב'. שנסתלק משה בתוך 'אין-סוף', בתוך רצון-שברצונות, בתוך רעוא-דרעיון, שהוא בחינת רצון אין-סוף המלבש ברצונות, בתמונות אותיות, בבחינת 'מלכות'.

וזה: "מול בית פעור" - כי אמרו חז"ל (ילקוט דברים תקסח): "למה נקרא שמו פעור, על שם שפוער פיו" - כי כשפוגמין במלכות, אזי יש לו פה לפער פיו בצרופים-רעים.

אבל על-ידי מצות שקלים, הוא בחינת ענוה אמתית' - על-ידי-זה יכולין למנות את ישראל, ולא יהיה בהם נגף" - על-ידי המנין, שהוא בחינת רבוי' - פי אדרבא: על-ידי רבוי המנין, זוכין לענוה יתרה יותר ויותר, בבחינת (מגלה לא): "במקום גדלתו, שם אתה מוצא ענוותנותו".

וזה בחינת מצות שקלים' - שהוא בעת שרוצין למנות את ישראל, שלא יתעורר על-ידי המנין, בחינת ה'נגף' שהוא 'סטרא-דמותא' שנאחז ב'רבוי' ו'גאות' - רק אדרבא: על-ידי המנין, יזכו לנשיאת ראש, בחינת (שם): "פי תשא את ראש בני ישראל" - הינו: 'התנוצצות-המחין', שהוא בחינת ענוה אמתית, שהוא עקר ה'חיים', בחינת 'תחית-המתים'.

שכל זה זוכין על-ידי ה'שקלים', שהם בחינת 'צדקה' - שעל-ידי-זה זוכין לאורי-הפנים, שהוא 'התנוצצות-המחין', שעל-ידי-זה זוכין לענוה אמתית בשלמות' וכו'.

מראי מקומות ל'לקוטי-הלכות' - פרשת שקלים (פולל הנמצאים לעיל)

[ארח-חיים ח"א] השכמת-הבקר א, יב | ציצית ג, ח | טי | תפלין ג, כד | גפילת-אפים ד, ח-ט-טז-יז

[ארח-חיים ח"ב] ברפת-הריח ד, כד-כה | ברכות ה'ראיה וברכות-פרטיות ד, יג | תפלת-המנחה ג, ייבי-יג | יד-טו-ל

[ארח-חיים ח"ג] שבת ג, ט | תענית ד, יז-יח-יט | חנכה ג, ח | ענין ארבע-פרשיות א, א-ב-ג | פורים ג, יא | פורים ה, ג

[יורה-דעה ח"א] שחיטה ד, ו-ז-יג | סימני ב'המה' וחיטה-טהרה ד, יד | בשר-בחלב ה, כא | הכשר-בלים ד, מ | עבודת-אלילים ג, יב-יד | חקות-העכו"ם ב, ה-ז-זח | גלות ג, ה-ז

[יורה-דעה ח"ב] בכור-בהמה-טהורה ד, ויב-כג-כט **[אבן-העזר]** יבום ג, כ

[חשן-משפט ח"א] הלואה ג, ח-ט | גבית-חובי מהיתומים ג, בסוף (בהשלמה מכתב-יד - נמצא בהוצאות החדשות של קרן אוסטר) | העושה-שליח-לגבות-חובו ג, ל (פלוניות ארבע פרשיות) | ערב ב, ט | שתפים-בקרקה ה, כד-כה | שלווחין ג, יט (דף רג).

[חשן-משפט ח"ב] מתנה ג, ט-ייד | פריקה-וטעינה ד, לו-לז | הפקר ונכסי-הגר א, א | נחלות ד, טו-יח | אפוטרופוס ב, ז

אבל משה שתקן מדת המלכות' - על ידי זה לא היה יכולת ביד פעור' לפעור פיו.

וזה: "ולא ידע איש", "אפלו משה לא ידע" (סוטה יד.) - כי נתבטל לגבי אינסוף.

וכל זה היה במוותו - אבל בודאי גם בחייו היה לו התפשטות הגשמיות, והיה מדבק עצמו באור אינסוף. אבל ההתפשטות היה בבחינת (חזקאל א יד): "והחיות רצוא ושוב", כי הקדוש ברוך הוא רוצה בעבודתנו וכו'.

ובשעה שנתבטל לגבי אינסוף - אזי הוא בבחינת: "ולא ידע איש", שאפלו הוא בעצמו אינו יודע מעצמו - אבל זאת הבחינה צריך להיות "רצוא ושוב" - כדי שיתקיים ישותו.

נמצא: פשהוא בבחינת "ושוב" - אזי צריך להראות גם לדעתו! - כי מתחלה בשעת דבקות, היה נתבטל הדעת, כמו שכתוב: "ולא ידע איש". וכשהוא בבחינת "ושוב", ששב לישותו - אז שב לדעתו, ואז הוא יודע אחדות האינסוף וטובו וכו'.

ב. ח"א ו, ה - "ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע ואצננו" (דברים לא יד). היה צריך אז למסר הכל ליהושע, "ואין שלטון ביום המות" (קהלת ח, ח), כי בשעת הסתלקות הצדיק, אין לו שליטה וכח להאיר ליהושע - על כן דיק: "ואצננו" - אני בעצמי - כי חזרה הממשלה להקדוש ברוך הוא.

ג. ח"א י, ח - 'משה' הוא מבטל העבודה זרה'. ובשביל זה נקבר "מול בית פעור" (דברים לה ו), "כדי לבטל העבודה זרה שבפעור" (סוטה יד. לכפר על מעשה פעור) - כי 'מש"ה' גימטריא 'חרון אף' (מגלה עמקות ואתחנן אופן ד; קלו) - כי הוא מבטל 'חרון אף' של העבודה זרה וכו'.

ד. ח"א י, ח - "הפיל פור הוא הגורל" (אסתר ג ז), "בחדש שמות בו משה" (מגילה יג) - כי 'המן' שהוא בחינת עבודת אלילים, "שעשה עצמו עבודת אלילים" (מגלה יג), חשב: "שכבר מת משה המבטל פח העבודה זרה, ואין עוד מי שיוכל לבטלו!" - אבל מרדכי ואסתר היה להם הפח הזה!

ה. ח"א נ, ה - "יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל. לכן לא תביאו וכו' אל הארץ. המה מי מריבה" (במדבר כ, יביג) - משה נסתלק קדם זמנו, והשכינה מיללת ובוכה עליו.

"להקדישני לעיני בני ישראל" - 'להקדישני' דיקא - כי על ידי התפלה של רבים, נתקדש השם יתברך.

"לכן לא תביאו וכו' אל הארץ" - רמז על 'הסתלקותו' - כי ה'קדשה' גם כן נתוסף למעלה בשעת פטירת הצדיק. [עין גם בחיי מוהר"ן פג].

ו. ח"א נח, א - 'באר' ו'ענן' ו'מן', כלם חזרו בזכות משה, כמו שאמרו חז"ל (תענית ט. על זכריה יא, ח): "ואכחד שלשת הרעים בירח אחד" - "כשנסתלק משה בירח אדר, נסתלקו באר וענן ומן, והיו פאלו מתו כל השלש" (משה אחרן ומרים) בירח אחד.

ז. ח"א נח, ב - 'משה רבנו, היה נשמתו כלול משלשה אבות' (תקוני זוהר קיב. השקטות הזהר ח"א רסו). ולעיתיד בשעת התחיה, יקום משה כלול משלשה אבות במקדם, בחינת (קהלת א, ט): "מה ש'היה הוא שיהיה", בחינת (דברים לא, טז): "הנהך שכב עם אבתיך וקם" - שיקום בתחיה כלול משלשתן.

ח. ח"א רטו - דע: שיש 'פדיון' אחד, שכולל כל העשרים וארבעה בתי דינים, ויכול להמתיק כל העשרים וארבעה בתי דינים' [עין חיי מוהר"ן נח]. ולזה ה'פדיון' צריך 'עתרצון', בחינת 'התנלות מצח הרצון', כמו בשבת במנחה.

אך אפלו הצדיקים, לאו כל אחד יודע זה הפדיון, ולא נמצא ביאם חד בדרך שידע זה הפדיון, ופעמים אפלו פשה הצדיק עושה פדיון, אינו מועיל - מחמת כי גם למעלה תאבים מאד לפדיון כזה וכו', ועל כן פשבא להם זאת ההמתקה, משתמשים עמה לצורך דבר אחר - דהינו: שעל ידי זה נעשין גרים.

כי "כל זמן שיש עכו"ם בעולם, חרוץ אף בעולם" (ספרי ראח), וכשממתיקין הדין והחרון אף, נמתק העכו"ם ונעשין גרים.

וְזֶה הִיָּה עֲבוֹדַת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עֲלֵי־הַשְּׁלוֹם, כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְגַם לְאַחַר מוֹתוֹ, כִּי הִשְׁתַּדֵּל לְקָרֵב הָעַרְבֵי־רֵב, בְּדֵי לַעֲשׂוֹת גְּרִים, וְגַם בְּמוֹתוֹ נִקְבַר "מוֹל בֵּית פְּעוֹר" (דְּבָרִים לז, ו) - "בְּדֵי לְהַמְתִּיק הָעֶכָּו"ם" (על־פי סוֹטָה יד. "לְכַפֵּר עַל מַעֲשֵׂה פְּעוֹר"), בְּדֵי שִׁיחֵיו נַעֲשִׂין גְּרִים'.

וְעַל־כֵּן "נִסְתַּלַּק בַּשַּׁבָּת בְּמִנְחָה, שְׂאֵז הוּא עַת־רְצוֹן" (זֹהַר יתרו פח:) - בְּדֵי לְהַמְתִּיק כָּל הָעֲשָׂרִים־וְאַרְבַּעַה בְּתִי־דִינִים - בְּדֵי לַעֲשׂוֹת גְּרִים. כִּי כָּל עֲבוֹדַת מֹשֶׁה: לְהַמְתִּיק ה'חֲרוֹן־אַף שֶׁל הָעֶכָּו"ם, לְרְצוֹן.

וְעַל־כֵּן מֹשֶׁה עוֹמֵד בֵּין שְׂמֹד לְרְצוֹן - כִּי מִסְפַּר מְש"ה' (345), הוּא מְמַצֵּעַ בֵּין מִסְפַּר שְׂמ"ד' (344) לְמִסְפַּר רְצוֹן' (346) - כִּי הוּא עוֹמֵד תָּמִיד לְהַמְתִּיק ה'שְׂמֹד' לְהַפְכָּה לְרְצוֹן בְּנ"ל.

[שְׂמֹד נִקְרָא כָּל דָּבָר שֶׁהוּא כְּגַד רְצוֹן־הַשֵּׁם - וְהוּא מַעֲלָה כָּל הַשְּׂמֹדוֹת הָאֵלוֹ לְרְצוֹן (על־פי לְקוּטִי־הַלְכוֹת, בְּרַפְתֵּי־הַשְּׁחַר ה.)].

ט. ח"ב ז, ז - הַכְּנַעְתָּם שֶׁל ה'חַיִּוֹת־רְעוֹת, חֲכַמֵי־הַטֶּבַע, בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ - הוּא עַל־יַד־יָדֵי חָכֵם גָּדוֹל שֶׁבִּקְדָּשָׁה, שִׁיכוֹל לְקַשֵּׁר כָּל ה'רְצוֹנוֹת' ב'שֵׁרֶשׁ הָרְצוֹן, שֶׁשֵּׁם הוּא בְּחִינַת ה'הִסְתַּלְּקוֹת מֹשֶׁה' (זֹהַר יתרו פח: נש"א קכט.).

וְהוּא בְּחִינַת מִצַּח הָרְצוֹן, בְּחִינַת (שְׁמוֹת כח, לח): "וְהָיָה עַל מִצְחוֹ לְרְצוֹן".

וְצָרִיד לְקַשֵּׁר כָּל ה'רְצוֹנוֹת' שֵׁישׁ בְּעוֹלָם, ל'שֵׁרֶשׁ הָרְצוֹן' - וְעַל־יַד־יָדֵי־זֶה הוּא מִתְגַּבֵּר וּמְכַנְיַע וְסוֹתֵר דַּעוֹת חֲכַמֵי־הַטֶּבַע, שְׂכוֹפְרִים בְּרְצוֹן.

י. ח"ב ד, יא - "זְמַנָּא חָדָא אֲזִלִּינָא בְּסַפִּינְתָּא, וְחַזִּינָא הֵהוּא אֲבָן טַבָּא דְהָדָר לֵה תַנִּינָא, וְנַחַת בְּרֵי אַמּוֹרָאִי לְאַתּוּיָה, אַתָּא תַנִּינָא קָא בְּעֵי בַלְע לְסַפִּינְתָּא, אַתָּא צַפְרָא פּוֹשְׁקִנְצָא, פְּסַקָה לְרִישָׁה" (בְּבֵרַי־בְּתָרָא עד:).

"זְמַנָּא חָדָא אֲזִלִּינָא בְּסַפִּינְתָּא" - זֶה בְּחִינַת שֵׁרֶשׁ־הָרְצוֹן, שֶׁשֵּׁם 'קַבּוּרַת מֹשֶׁה' שֶׁנִּסְתַּלַּק ב'שֵׁרֶשׁ־הָרְצוֹן. וְזֶה בְּחִינַת סַפִּינְתָּא, בְּחִינַת (דְּבָרִים לג, כא): "כִּי שָׁם חֲלַקְתָּ מַחֲקֵק סָבוּן".

"וְחַזִּינָא הֵהוּא אֲבָן טַבָּא דְהָדָר לֵה תַנִּינָא" - בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי יא, א): "אֲבָן שֶׁלְמָה רְצוֹנוֹ", בְּחִינַת ה'רְצוֹן הַנ"ל.

"דְהָדָר לֵה תַנִּינָא" - זֶה מִצַּח־הַנְּחָשׁ שֶׁמִּסְבֵּב וּמִתְגַּבֵּר עַל ה'רְצוֹן.

"וְנַחַת בְּרֵי אַמּוֹרָאִי לְאַתּוּיָה" - הֵינּוּ בְּחִינַת ה'חָכֵם שֶׁבִּקְדָּשָׁה, בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי ז, ד): "אָמַר לְחָכְמָה אַחֲתֵי אַתָּ" - שֶׁחָכֵם שֶׁבִּקְדָּשָׁה רָצָה לְהַתְגַּבֵּר וּלְהַעֲלוֹת ה'רְצוֹן, לְקַשֵּׁר ל'שֵׁרֶשׁ הָרְצוֹן.

"אַתָּא תַנִּינָא קָא בְּעֵי בַלְע לְסַפִּינְתָּא" - הֵינּוּ: שְׂבֵא בְּחִינַת מִצַּח־הַנְּחָשׁ, שֵׁרֶשׁ חֲכַמֵי־הַטֶּבַע, וְרָצָה לְבַלְע ה'סַפִּינָה, בְּחִינַת שֵׁרֶשׁ־הָרְצוֹן, בְּחִינַת: "כִּי שָׁם חֲלַקְתָּ מַחֲקֵק סָבוּן" - כִּי מִצַּח־הַנְּחָשׁ רָצָה לְהַתְגַּבֵּר גַּם ב'שֵׁרֶשׁ־הָרְצוֹן, לְהַטִּיל פָּגַם וּכְפִירָה שָׁם חֲסוּשָׁלוֹם.

"אַתָּא פּוֹשְׁקִנְצָא" - הֵינּוּ: עוֹרֵב' - פְּסַקָה לְרִישָׁה" - פְּרוּשׁ: שְׂבֵא בְּחִינַת עוֹרֵב, דְהֵינּוּ: 'צַדִּיקָה' - כִּי עֵקֶר עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקָה, בְּבְחִינַת עוֹרֵב, בְּחִינַת (מְלָכִים־א יז, ד): "וְאַתָּה הָעַרְבִים צוּיְתִי לְכַלְכַּלְךָ", לְהַפְּךָ 'אֲכַזְרִיּוֹת' ל'רַחֲמָנוּת' - וְעַל־יַד־יָדֵי־זֶה מִתְגַּבֵּרִים עַל מִצַּח־הַנְּחָשׁ, חֲכַמֵי־הַטֶּבַע.

יא. ח"ב ה, ט - וְזֶה בְּחִינַת שְׂאֵתֵר ה'הִסְתַּלְּקוֹת מֹשֶׁה', "בָּא שֵׁר צַבָּא ה' וְאָמַר: עֵתָה בָּאתִי" (יְהוֹשֻׁעַ ה, יד). ה'הִסְתַּלְּקוֹת מֹשֶׁה' זֶה בְּחִינַת ה'הִסְתַּלְּקוֹת הַדַּעַת, בְּחִינַת שְׂנָה, שְׂאֵז ה'דַּעַת' מִסְתַּלֵּק, וְאִין נִשְׂאָר רַק ה'רְשִׁימוֹ' - אֲזִי הוּא בְּחִינַת: "וַיֹּאמֶר וְכו' אֲנִי שֵׁר צַבָּא ה'" - דְהֵינּוּ מְלָאךְ' - "עֵתָה בָּאתִי" - כִּי אֲזִי נִשְׂאָר ה'רְשִׁימוֹ' בְּבְחִינַת מְלָאךְ' - בְּחִינַת (בְּרַכּוֹת נה:): "חֲלוֹם עַל־יַד־יָדֵי מְלָאךְ".

יב. ח"ב ה, טו - "הִסְתַּלְּקוֹת הַדַּעַת וְהַמַּחֲיָן, הוּא בְּחִינַת ה'הִסְתַּלְּקוֹת מֹשֶׁה, בְּחִינַת שְׂנָה מְתוּקָה' - בְּבְחִינַת (קַהֲלֵת ה, יא): מְתוּקָה שְׂנַת ה'עֵבֶד".

יג. ח"ב ז, בסוף - וְזֶה בְּחִינַת קַבּוּרַת מֹשֶׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'מַקִּיפִים, שֶׁהֵם טְמוּנִים מֵעֵין כָּל.

וְזֶה (סוֹטָה יד:): "עַלְיוֹנִים נִדְמָה לָהֶם לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים נִדְמָה לָהֶם לְמַעְלָה", הַנֶּאֱמָר ב'קַבּוּרַת מֹשֶׁה' - זֶה בְּחִינַת (דְּבָרֵי־הַיְמִינִים כט, יא): "כִּי כָּל בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי" - שֶׁצָּרִיד ה'צַדִּיק' שְׂזוּכָה לְאֵלוֹ ה'מַקִּיפִים, שִׁיחֵיה לֹו בְּחִינַת כָּל".

להראות לעליונים שהם למטה: "שאינם יודעים כָּל־בִּידִיעַתּוֹ יִתְבַּרְךָ! בְּחִינַת (זהר תְּרוּמָה ככז): "מֶה חֵמִית מֶה פִּשְׁפֻּשֶׁת", בְּחִינַת: "אִי־הָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" (תְּקוּנֵי־זֹהַר כ. וְעוֹד -קִדְשַׁת פֶּתֶר).

וְלִהְפֹּךְ: "תַּחְתּוֹנִים נִדְמָה לָהֶם לְמַעַלָּה" - כִּי הֵם מְשִׁיגִים: "שׁ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיה נ. ג), בְּחִינַת: "וְאָרְאָה אֶת ה'" (שם שם, א).

[בסוף התורה שם: "וְכָל אֱלוֹ הַדְּבָרִים לֹא בָּאָר כְּלָל, כִּי אֱלוֹ הַדְּבָרִים נֶאֱמָרוּ וְכוּ'"]

אֵיחָא עֲלִיזָה ב'חיי-מוהר"ן מבי: הַדְּבָרִים הַנִּכְתָּבִים אַחַר הַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקֵּץ, כִּי מִרְחֻמִּים וַיִּנְהַגִּם, בְּלִקּוּטֵי־תַנְיִנָּא בְּסִימָן ז', הַמַּתְחִילִין: "זֶה בְּחִינַת קְבוּרַת מֹשֶׁה וְכוּ' - אֱלוֹ הַדְּבָרִים הֵם מִהַדְּבָרִים שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לִפְנֵי אֲנָשֵׁי שְׁלֹשׁ־סְעֻדוֹת אַחֲרָיִם, הֵינּוּ לִפְנֵי עֲלִיוֹנִים. כִּי יֵשׁ אֲנָשֵׁי שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת אַחֲרָיִם שֶׁאָמַר לִפְנֵיהֶם גַּם־כֵּן תּוֹרָה.

וּמוֹכֵן מִדְּבָרָיו: שֶׁבִּשְׂעָה שֶׁאָמַר לִפְנֵינוּ תּוֹרָה, עוֹמְדִים שָׁם מִי שְׁעוֹמְדִים, וְאָמַר לִפְנֵיהֶם גַּם־כֵּן מַעֲנֵן הַתּוֹרָה שֶׁאָמַר לִפְנֵינוּ! אָבֵל בְּנֵדָאֵי אוֹתָהּ הַתּוֹרָה שֶׁאָמַר לִפְנֵיהֶם, הוּא גְבוּהָ יוֹתֵר הַרְבֵּה! וּמַעַט דְּמַעַט מֵאוֹתָן הַדְּבָרִים, אָמַר לִפְנֵינוּ בְּרַמְזוֹ בְּעֵלְמָא, וְלֹא בָּאָר אוֹתָם כְּלָל, וְהֵן הַדְּבָרִים הַנִּכְתָּבִים שָׁם אַחַר הַתּוֹרָה הַנ"ל.

וּב'שִׁיחַ־שׁוֹרְפֵי־קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשׁ ח"ג תרצט: בְּסוֹף הַתּוֹרָה "כִּי מִרְחֻמִּים וַיִּנְהַגִּם" אֵיחָא: "וְכָל אֱלוֹ הַדְּבָרִים לֹא בָּאָר כְּלָל, כִּי אֱלוֹ הַדְּבָרִים נֶאֱמָרוּ וְכוּ'!" - וְחֹסֵר הַסִּיּוּם!

הַלְשׁוֹן שֶׁאָמַר אֶז רַבֵּנוּ ז"ל בַּעַת 'אֲמִירַת־הַתּוֹרָה', הוּא כָּד: "אִיֵּן דָּאִם אִיז שׁוֹיֵן גְּעֻזָּאִגְט גְּעוּזָאָרְן פֶּאָר דִּי אֲנָשֵׁי שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת דִּי אַנְדֶּעֶרע, וְוַאִם זֵי עֶסֶן נִישְׁט קִיִּין קוִילִיטִשׁ!" - אֱלוֹ הַדְּבָרִים נֶאֱמָרוּ לְאֲנָשֵׁי סְעוּדַת־שְׁלִישִׁית הָאֲחֵרִים (הֵינּוּ מְלָאכִים וְשׁוֹרְפִים), שֶׁהֵם אֵינָם אוֹכְלִים הַלּוֹת!].

יד. ח"ב נו - מהקק - זה משה (במדבר כא, יח; דְּבָרִים לג, כא - בְּבִאֲבִתְרָא טו.) - **"מהק"ק בגימטריא רמ"ח"** (בעל-הטורים בראשית מט, י; מְגַלְה־עֲמֻקּוֹת פֶּרֶשֶׁת חַקַּת) - כִּי 'מֹשֶׁה' הוּא מְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר.

טו. ח"ב עב - מהקק - זה משה (במדבר כא, יח; דְּבָרִים לג, כא - בְּבִאֲבִתְרָא טו.) - **"מהק"ק בגימטריא רמ"ח"** (בעל-הטורים בראשית מט, י; מְגַלְה־עֲמֻקּוֹת פֶּרֶשֶׁת חַקַּת), הֵינּוּ בְּחִינּוֹת הַשְּׁפָלוּת שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּרַמ"ח אֵיבָרָיו, בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר.

טז. ח"ב צא בסוף - פד מית משה רבנו צוּחַ קִדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא: "וְוִי, מִי יָקוּם לִי עִם מְרִיעִים" (תְּהִלִּים צד, טז - סוּטָה יג: דְּבָרִים־יְבָרַח יא, י) - 'לִי'

דִּיקָא, בְּחִינַת 'הַכְּמָה־עֲלָא' וְ'הַכְּמָה־תַּתָּא', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'למ"ד יו"ד', בְּחִינַת 'ל"י'.

הֵינּוּ: "מִי יָקוּם" - וַיַּעֲלֶה וַיִּקְשֶׁר בְּחִינּוֹת: 'ל"י' - הֵינּוּ "הַכְּמָה־תַּתָּא' עִם 'הַכְּמָה־עֲלָא'.

"עִם מְרִיעִים" - הֵינּוּ: שֶׁהוּא מַעֲלָה ה'הַכְּמָה־תַּתָּא' מִכָּל ה'רְעִים' שֶׁבְּעוֹלָם, וּמִקְשָׁרָם לַהֲשִׁיב־יִתְבַּרְךָ, וּמַעֲלָה אוֹתָהּ ל'הַכְּמָה־עֲלָא' - שִׁזָּה בְּחִינַת 'ל"י'.

כִּי 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' עֲלִיוֹת־הַשְּׁלוֹם - בְּוֹדָאֵי הָיָה יָכוֹל זֹאת מְאֹד, לְהַעֲלוֹת בְּחִינַת ה'הַכְּמָה־תַּתָּא', מִכָּל ה'רְעִים וְרִשְׁעִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְלִהְיֵזִירָם בְּתִשׁוּבָה.

יז. שיחות הר"ן רנט - זָהוּ עִקַּר 'תַּעֲנוּג עוֹלָם־הַבָּא', שֶׁאֵז יִזְכּוּ ל'רְצוֹן' וְל'כְּסוּפִין', בְּחִינַת 'רְעוּא־דְרַעוּיִן', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַסְתַּלְקוֹת מֹשֶׁה' - כִּי אֵז יִזְכּוּ ל'צְמָאוֹן' וְל'כְּסוּפִין אֲמַתִּיִּים' לַהֲשִׁיב־יִתְבַּרְךָ, שֶׁזָּהוּ עִקַּר הַתַּעֲנוּג שֶׁל עוֹלָם־הַבָּא, שֶׁיִּזְכּוּ בְּכָל פַּעַם לְרוֹדוֹת צְמָאוֹנִם.

יח. חיי-מוהר"ן רפח - אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: בּוֹאוּ וְנַחְזִיק טוֹבָה לְרַמָּאִים - שְׁעֲלִי־יְדֵי ה'מַחְלַקַּת' שְׁחוֹלְקִים עֲלֵינוּ, בָּאֵנוּ לְדְבָרִים גְּדוֹלִים, וְהֵם עוֹשִׂים לָנוּ טוֹבָה גְּדוֹלָה.

כִּי כֵּן הַדְּבָר: שְׁעַל יְדֵי ה'מַחְלַקַּת', בָּאִים וּמְשִׁיגִים דְּבָרִים גְּדוֹלִים! - כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תְּמוּרָה טז): "שְׁבִימִי אֲבָלוּ שֶׁל מֹשֶׁה, נִשְׁתַּבַּחוּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַלְכוֹת וְכוּ', וְשֶׁאֵל יְהוֹשֻׁעַ לְהַקְדוּשֵׁי־בְרוּךְ־הוּא, וְאָמַר לוֹ: לֹא־מֶרְדֵּן לָךְ אֵי אֲפָשָׁר, צֵא וְטַרְדֵּן בְּמַחְלָמָה. וְעַתְנִיאֵל בֶּן קִנְזֵי הַחֲזִירִין בְּכַלְפּוּלוֹ, וְעַתְנִיאֵל הָיָה אִישׁ מַחְלָמָה וְכוּ'" - נִמְצָא: שְׁעֲלִי־יְדֵי ה'מַחְלָמָה', זָכָה לְהַחֲזִיר הַהֲלָכוֹת שֶׁנִּשְׁתַּבַּחוּ.

יט. חיי-מוהר"ן תרב - "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְפַאִי: וְלֹא עוֹד אֵלָא שֵׁישׁ שְׁנַי דְּרַכִּים לִפְנֵי, אֶחָד לְגוֹנ־עֵדוּ, וְאֶחָד לְגִיהֶנָּם, וְאֵינִי יוֹדֵעַ בְּאִיזָה דְרָךְ מוֹלִיכִין אוֹתִי" (בְּרֻכּוֹת כח:).

וְכִי שִׁיךְ שִׁרְבָן יוֹחָנָן בֶּן זְפַאִי יִהְיֶה מְסַפֵּק בְּזֶה אִם יוֹלִיכוּ אוֹתוֹ לְגִיהֶנָּם!?

אָךְ "הַצְדִּיק הַגָּדוֹל מוֹלִיכִין אוֹתוֹ אַחַר מוֹתוֹ דְרָךְ הַגִּיהֶנָּם, כִּדִּי לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם נְשָׁמוֹת", כִּידוּעַ (זָהַר פְּנִיחַס רכ:).

נמצא: שהצדיק הגדול הוא עובד את השם גם אחר מותו! כי הוא עוסק גם אחר מותו להעלות נשמות הנפולות, מהמקומות שנפלו לשם, ולהחזירם להשם-יתברך!

וזהו (יהושע א, א): **"ויהי אחרי מות משה עבד ה' - שגם אחרי מות משה, היה עובד השם - כי משה עובד השם גם עתה אחרי מותו, כי הוא עוסק להעלות נשמות הנפולות להשם יתברך."**

ועין בלקוטי א' סימן רט"ו [מובא לעיל], שם מבאר גם-כן: **ש"משה גם עתה לאחר מותו, הוא עוסק להעלות ולתקן נפשות להחזירם בתשובה ולעשות גרים."**

וזה שהיה רבן יוחנן בן זכאי מתירא ומסתפק: **"אם יוליכו אותו בגן-עדן או בגיהנם?!" - כי היה חושש שיוליכו אותו דרך הגיהנם, בשביל להעלות נשמות, כנ"ל (עין עוד בפנים).**

ב. ספר-המדות, 'שכרות' ח"ב ז - "על-ידי שכרות, הוא שוכח באזהרות משה-רבנו - כי משה מלכש ברמ"ח איבריו של אדם, ובכל איבר ואיבר מזהיר את האדם במצוות התלויות בו, ובשביל זה נקרא (במדבר כא, יח; דברים לג, כא): "מהק"ק - גימטריא רמ"ח" (בעל-הטורים בראשית מט, י; מגלה-עמקות פרשת חקת).

המפתח ל'לקוטי הלכות' - ז' אדר
"בז' באדר מת משה, ובז' באדר נולד משה"
(מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.)

כא. לקוטי-הלכות, תשעה-באב ושאר-תעניות ז, נב - "בז' באדר מת משה, ובז' באדר נולד משה" (מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.). הינו: כי ביום שמת הצדיק-האמת, בחינת 'משה' - בו ביום הוא נולד מחדש, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם" (חלין ז:). ומה שאין יכולים לגמר בחייהם מחמת רבוי עוונות ישראל רחמנא לצלן, הם גומרין אחר מיתתם דיקא, כמו שמבאר במקום-אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"א סה, חיי מוהר"ן סימן קצ).

כב. לקוטי-הלכות, קרחה וכתבת קעקע ג, יז - "בז' באדר מת משה, ובז' באדר נולד משה" (מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.). כי ביום שהצדיק מת, בו ביום הוא נולד ממש, כי אז אומר

לו השם-יתברך (תהלים ב, ז): **"אני היום ילדתיך"**, כי **"צדיקים במיתתן קרויים חיים"** (ברכות יח:), ו"גדולים במיתתן יותר מבחייהם" (חלין ז:). ומשה רבנו' לוחם עדין במלחמת-עמלק' בשבילנו, כי נשמתו קשורה בגופו עדין, בהתקשרות גדול ובשלוש גדול.

ו"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא" (תקוני-זהר קיב). - כי 'משה רבנו' מתלבש בכל דור ודור, בצדיק-האמתי שבדור, כי "אין דור יתום" (תגיגה ג), כמו שנאמר (קהלת א, ה): **"וזרח השמש ובא השמש"**, "עד שלא שקעה שמשו של עלי" וכו' (יומא לח: קדושין עב:).

כג. לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שניב-מרע ג, ז - "בז' באדר מת משה, ובז' באדר נולד משה" (מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.), הינו בחינת (קהלת ה, א): **"וזרח השמש ובא השמש"**, "עד שלא שקעה" וכו' (יומא לח: קדושין עב:).

הינו: שביום שמת הצדיק-האמת בחינת 'משה', בו ביום נולד צדיק אחר במקומו. כי אז פשהתגבר 'המן' - היה 'מרדכי-הצדיק' שהיה בחינת 'משה' (אסתר-רבה ג, ב), כי הוא בחינת ה'ראש-בית'.

מפתח התפלות מספר-הקדוש 'לקוטי-תפלות' לז' אדר, הלולת משה רעיא מהימנא
"מי יתן והיה לנו מנהיג-הדור, רועה-נאמן וכו'
כמו 'משה רבנו' ע"ה" (לקוטי-מוהר"ן ח"ב לט)

א. לקוטי-תפלות ח"א יח (ע"פ ליקו"מ ח"א יח, רבי יונתן משתעי - קרטלי'א) - מן: "רבנו של עולם, אתה לבד ידעת". עד: "וינהיג אותנו ברחמיו, ויקרבנו לעבודתך באמת".

ב. לקוטי-תפלות ח"א ל (ע"פ ליקו"מ ח"א ל, מישרא דסנינא) - מן: "כאיל תערג על אפיקי מים". עד: "בי יכתירו צדיקים פי תגמל עלי".

ג. לקוטי-תפלות ח"א לו (ע"פ ליקו"מ ח"א לו, בקרב עלי מרעים) - מן: "יהי רצון מלפניך". עד: "ולבטל כלם מעלינו ומעל גבולנו חיש קל מהרה".

ד. לקוטי-תפלות ח"א לח (ע"פ ליקו"מ ח"א לח, מרפבות פרעה וחילו') - מן: "הבטחתנו ה' אלקינו שאתה חפץ חסד". עד: "ולמען כל הצדיקים אמתיים אשר אנו חוסים בהם תמיד".

ה. לקוטי-תפלות ח"א מג (ע"פ ליקו"מ ח"א מג, להתרחק מדבורים של רשע) - מן: "ותזכני ברחמיך הרבים לשמירת-

טו. תפלות הבקרה (ע"פ 'לקוטי הלכות' השפמת הבקרה; הבנויה ע"פ ליקו"מ ח"ב ח, 'תקעו תזכרה') - מן: "ויתרבה ויתגדל כבודך בעולם עד שיזפו כל ישראל לבחינת נבואה". עד: "ושינתהג העולם על ידי השגחה לבד בלי שום דרך הטבע כלל".

מראי מקומות ל'לקוטי הלכות' - ז' אדר הסתלקות והולדת משה רבנו עליו השלום

[ארחי חיים ח"א] ציצית ג, יט | תפלין ה, לו | ברפת השחר ה, יכז"ח | נשיאת פנים ה, טז

[ארחי חיים ח"ב] נטילת ידים לסעודה ה, פא"ק | דברים הנוהגים בסעודה ה, טז | ברפת הפרות ה, יז | ברפת הריח ג, ט | ברפת הריח ה, ד | ברפת הודאה ה, יד | תפלת המנחה ז, מז - ראשי פרקים בסופו

[ארחי חיים ח"ג] שבת ז, לט"נט | יום טוב ה, י | תענית ד, כב | פורים א, ב | פורים ב, א | פורים ג, א

[יורה דעה ח"א] סימני בהמה ותייהטהורה ד, כ | בשר בחלב ה, כב | הכשר פלים ה, טו"מז | קרחה וכתבת קעקע ג, ט"יז

[יורה דעה ח"ב] נדרים ג, לא | מילה ד, כב | ערלה ד, ח | ערלה ה, יב | פדיון בכור ה, טז

[השן משפט ח"א] גבית חוב מתינומים ה, ו | העושה שליחי לגבות חובו ג, כד | ערב ג, בלא"לח | מצרנות ב, ב | שלוחין ה, יא"ביגי"ד טו"טז"יז"ח | אונאה ה, ראשי פרקים בסופו

[השן משפט ח"ב] מתנה ג, ז | אבדה ומציאה ב, ג | נזיקין ד, יד"טו

הברית באמת". עד: "ותזכנו לקדשת הברית ולקדשת הדעת בתכלית השלמות באמת".

ו. לקוטי תפלות ח"א סד (ע"פ ליקו"מ ח"א סד, 'בא אל פרעה') - מן: "וזכנו ברחמיך הרבים, ושלה לנו צדיקים אמתיים". עד: "והגיון לפי לפניה ה' צורי וגואלי. אמן ואמן".

ז. לקוטי תפלות ח"א פא (ע"פ ליקו"מ ח"א עט, 'בטח בה') - מן: "וזפני להתקרב לצדיקים אמתיים". עד: "חדש ימינו כקדם".

ח. לקוטי תפלות ח"א קד (ע"פ ליקו"מ ח"א רטו, 'כ"ד מיני פדיונות') - מן: "פודה ה' נפש עבדיו". עד: "ענגי באמת ישעך".

ט. לקוטי תפלות ח"ב ז (ע"פ ליקו"מ ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם') - מן: "רבנו של עולם, רעה ישראל האזינה". עד: "ולא נסור מרצונך ימין ושמאל".

י. לקוטי תפלות ח"ב ח (ע"פ ליקו"מ ח"ב ח, 'תקעו תזכרה') - מן: "כשופר ארים קולי ואקרא". עד: "עד שאזכה להכלל בק באמת".

יא. לקוטי תפלות ח"ב נח (ע"פ ליקו"מ ח"ב לט, 'לכו חזו מפעלות ה') - מן: "רעה ישראל האזינה". עד: "השיבנו האר פניה ונשעה".

יב. לקוטי תפלות ח"ב לה (ע"פ ליקו"מ ח"ב עב, 'חיים נצחיים') - מן: "אבינו שבשמים, אלקים חיים ומלך עולם". עד: "לבלתי אחטא עוד מעתה ועד עולם".

יג. לקוטי תפלות ח"ב מא (ע"פ ליקו"מ ח"ב פב, 'פי תצא למלחמה - פסדר ושלא פסדר') - מן: "ובכך באתי לפניה ה' אלקיני ואלקי אבותינו". עד: "הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן".

יד. תפלות ותחנונים ח"א יא (ע"פ ליקו"מ ח"א קטו, 'ומשה נגש אל הערפל') - מן: "חוס וחמל נא עלינו וחננו מאתך חכמה פינה ודעת". עד: "ברוך אתה מלך אוהב צדקה ומשפט".

לקוטי תפלות על התורה - פרשת משפטים

תפלות בענין: ורפא ירפא | וברך את לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה מקרבך | טרפה לא תאכלו | מדבר שקר תרחק

ועל כל עמך בית ישראל, ושמרנו מרופאים ודאקטורים.

וברחמיך הרבים תקדים תמיד רפואה למכה, ותשמרנו ותצילנו שלא נבא לידי שום מחלה ומחוש וכאב כלל.

ואכלו בעת אשר תשלח לנו חס ושלום, איזה חולאת או מחוש,

☉ [א] לקוטי תפלות ח"ב ג ☉
(על פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ג, 'פדיון נפש' - לעיל 'פרשת משפטים' אות כד)
"רק שבתו יתן ורפא ירפא" (שמות כא, יט)
"ועבדתם את ה' אלמייכם, וברך את לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה מקרבך" (שמות כג, כה)

רופא חולי עמו ישראל, רופא אמת, רופא נאמן ורחמן, רחם עלינו

על־פי גזרת דיניך הקדושים והאמתיים, אנא רחום ברחמיך הרבים, שמרנו והצילנו, שלא נטעה חסיושלום, למסר עצמנו חלילה, ליד הרופאים והדאקטורים, כי הן "רופאי אליל בלם", "המה מהבל יחד".

כי אתה יודע האמת, שאין שום רופא יודע לרפאת החולאת והמחוש פראוי באמת לאמתו, אפלו הרופאים הממחים הבקיאים ומפלגים בחכמתם מאד.

כי אין שום רופא ממחה וחקם, שיוכל לידע ולכוון הפם המיוחד לרפאת אותו החולה, כפי גזרת דיניך שגזרת: "שלא יתרפא החולה, בייאם על־ידי איש פלוני, וסם פלוני, ביום פלוני".

אשר על־כן, אי־אפשר בשום־אופן שיתרפא החולה, בייאם על־ידי סבות אלו דיקא שנגזרו על רפואתו. ומי הוא החכם שיידע כליזה.

מכל־שכן שרב הרופאים והדאקטורים, הם נבערים מדעת חכמת הרפואות, ואינם בקיאים היטב בחכמת־הרפואה, כי היא חכמה עמוקה, ויש בה חלוקים ושנויים רבים לאין שעור ותכלית, אשר על־פירב אי־אפשר לכוון האמת לאמתו, ובתנועה קלה הם מזיקים הרבה, ומפסידים ומקלקלים, יותר ממה שמתקנים לפעמים, והם הורגים ורוצחים נפשות בידיים, וכמה נפשות שקעו על־ידם.

כי רבים אשר מתו על־ידי הרופאים והדאקטורים, מאשר מתו מיתת עצמן, כאשר נגלה לפניך אדון כל,

וכאשר הרופאים האמתיים מודים על־זה בעצמן: "שאי־אפשר לידע חכמה זאת על בודיה". והודו ולא בושו: "שטוב יותר למנוע מרפואות".

רבוננו של עולם, מלא רחמים, בורא רפואות, אדון הנפלאות. אתה יודע, שפבר נשתקע העולם הרבה בטעות זה לעסק ברפואות, מימים ושנים הרבה, עד אשר קשה להוציאם ממבוכה זאת. ובפרט מחמת גדל הצער והמכאוב של כל סובלי חולאים רחמנא־ליצלן, הם מוסרים עצמן ליד הרופאים, לבקש תעלה ותרופה למכותם.

אבל רבם ככלם תוחלתם נכזבה, והרופא לא יגהה מהם מזור, כי אם ברחמיך וחסדיך העצומים, כאשר רחמיך גוברים עליהם, להגהות מזורם ולחבש חלים.

על־כן באתי לפניך מלא רחמים, רופא אמת, רחם עלינו, ותן בלבנו בינה, להבין ולהשפיל, בכל־יעת אשר נצטרך לאיזה רפואה, לנו או לבני־ביתנו חסיושלום - לבל נלך ונדרש אחר הרופאים, רק נדרש ונבקש את פני ה' תמיד.

ותחזק את לבבנו, להאמין ולבטח בך, ובצדיקיך ויראיך האמתיים. ותעזר לנו ותושיענו, שנוזפה לתן ממון על פדיון נפשנו תמיד, ותזמין לנו בכל־עת, אנשים פשרים ויראים באמת, אשר יהיה לא־לידם לעשות פדיון־נפש, מהכסף אשר נתן להם, באפן שימתיקו הדין, מעלינו ומעל זרענו ובני־ביתנו, על־ידי הפדיון־נפש שיעשו עבורנו.

⊗ [ב] לקוטי תפלות ח"ב א ⊗

(על פי לקוטי מוה"ר ח"ב א, 'תקעו ממשלה' -
לעיל 'פרשת משפטים' אות עט)

"ועבדתם את ה' אלקיכם, וברך את לחמך ואת
מימך, והסירותי מחלה מקרבך" (שמות כג, כה)

ותזכנו לתפלה בשלמות, ונזכה
להתפלל כל תפלותינו לפניך,
בכל לב ונפש. ולא נזלזל חסיושלום
בדברים העומדים ברומו של עולם, שהיא
התפלה.

ולא נעשה תפלתנו קבע, אלא רחמים
ותחנונים. ולא תדמה עלינו
תפלתנו, כמשאוי חסיושלום. רק נזכה
ברחמיך הרבים, להתאמץ ולהתחזק
ולהתגבר, בכל פח ועוז ותעצומות, בכל
מיני פחות, להתפלל תפלה שלמה
לפניך, בכונות הלב באמת פראוי.

כי אתה יודע אבינו שבשמים, כמה
וכמה קשה וכבד עלינו, לפתח פינו
בתפלתנו, ותפלתנו פגומה מאד. חוסה
עלינו כרב רחמיה, וזכנו לגאל ולפדות את
התפלה, מן הגלות הגדולה והמרה,
שנפלה אצלנו עכשיו בעונותינו הרבים.

ונזכה בכח תפלותינו, להכניע,
ולהשפיל, ולשבר, ולבטל, כל
הרפואות הטבעיים של הרופאים. ויתגלה
האמת בעולם, שאין שום רופא בעולם
יודע כלל לרפאות שום חולאת.

רק כל הרפואות פלן, הן רק על ידי
דבר ה' לבד, על ידי תפלות ובקשות
ותחנונים של הצדיקים בעלי התפלה
המתפללים על ישראל ומרצין ומפיסין
אותה, וממשיכין רפואות בעולם.

כי כל העשבים והסמים של הרפואות,
וכל הפוכבים ומזלות הממנים

ואתה תמלא רחמים עלינו, ותרפאנו
רפואה שלמה, רפואת הנפש
ורפואת הגוף. רפאנו ה' ונרפא, הושיענו
ונושעה, כי תהלתנו אתה. והעלה רפואה
שלמה לכל מכותינו, ולכל מכאובינו,
ולכל תחלואינו, (ובפרט להחולה פלוני בן
פלוני), כי אין רופא נאמן ורחמן אתה.

כי אין לנו שום סמיכה, על שום רפואה,
של שום רופא שבעולם, כי אם עליך
לבד אנו נשענים.

אל נא רפא נא לנו, ברחמיך הרבים,
ובחסדיך הגדולים, כי אתה לבד
יודע, גדל הצער והמכאוב, של כל
הסובלי חולאים ומכאובות.

מלא רחמים, רחם עליהם, ואל תסתר
פניך מהם, ותראה ותשגיח בענים
ומכאובם, ותמלא רחמים עליהם,
להחלימם, ולרפאתם, להחזיקם,
ולהחיותם, היש קל מהרה.

ויקיים מקרא שכתוב: "והסיר ה' ממך,
כל חלי, וכל מדוי מצרים הרעים
אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל
שנאיך".

ונאמר: "ועבדתם את ה' אלקיכם,
וברך את לחמך ואת מימך,
והסירותי מחלה מקרבך".

ונאמר: "ויאמר, אם שמוע תשמע
לקול ה' אלקיך, והישר בעיניו
תעשה, והאזנת למצותיו, ושמרת כל
חקיו. כל המחלה אשר שמתי במצרים,
לא אשים עליך, כי אני ה' רפאך". אמן בן
יהי רצון.

☪ [ג] לקוטי תפלות ח"א יז ☪

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א יז, וז"ה הם מריקים שקיהם -
לעיל 'פרשת משפטים' אות מג)

"ואנשי קדש תהיון לי, ובשר בשדה
טרפה לא תאכלו" (שמות כב, ל)

ותהיה בעזרנו, ותשמרנו ברחמיך
הגדולים, ותצילנו מכל מיני
'מאכלות-אסורות', הן מ'אסורין
דאורייתא', הן מ'אסורין דרבנן'.

ותשמר אותנו תמיד, שלא יארע לנו
שום מכשול לעולם חס-
ושלום, ולא יבא לתוך פינו, שום מאכל
האסור לנו.

כי אתה ידעת רבונו דעלמא פלא, שאי-
אפשר לבשר-ודם, להזהר ולהשמר
בעצמו מכל מיני 'מאכלות-אסורות'
ומתערובותיהם, אשר פרטיהם
ודקדוקיהם רבים מאד ועצמו מספר,
ואתה יודע גדל הפגם העצום הפוגם
בנפש ישראל על-ידי 'מאכלות-אסורות'
חס-ושלום.

על-כן רחם עלינו למענה, ועזרנו
והושיענו, ושמר את נפשנו,
שנזכה להיות נצולים ופרושים ומבדלים
לגמרי, מכל מיני 'מאכלות-אסורות',
מנבלות, וטרפות, משקצים, ומרמשים,
מ'בשר-בחלב', ומ'יין-נסך', מ'חלב-ודם',
מ'גיד-הנשה', ו'אבר מן החי', ומ'פת של
עבו"ם', ומ'בשולי עבו"ם', ומשאר כל
מיני 'מאכלות-אסורות', מהם
ומתערובותיהם, וממשהו חמץ בפסח.

מכלם תשמרנו ותצילנו ברחמיך
העצומים, שלא יפגמו לתוך
פינו, ולא יטמאו את נפשותינו, ונהיה
אנחנו וצאצאינו, נקיים וטהורים

עליהם, כלם מקבלים פהם מהמלאכים
אשר עליהם. ואלו המלאכים, מקבלים
פהם מהמלאכים הגבוהים עליהם.

וכלם מקבלים ולווין זה מזה, וזה מזה,
עד למעלה למעלה, עד שכלם
מקבלים פה מהמלוה הגדול, שהוא
ה'בעל-תפלה' שזוכה לדבר ה', שהוא
שרש כל הבריאה פלה מראש ועד סוף,
כמו שפתוב: "בדבר ה' שמים נעשו,
וברוח פיו כל צבאם".

על-כן אי-אפשר להמשיך שום רפואה
בעולם, בייאם על-ידי תפלה
ותחנונים לבד. ותזכנו לדעת זאת, באמת
גמורה, ובאמונה-שלמה. וברחמיך הרבים
נזכה, להמשיך ולקבל כל הרפואות, לנו
ולכל עמך ישראל, על-ידי דבר ה' של
התפלה לבד.

ותעזרנו ותושיענו, שנזכה להמשיך
כל הפחות של כל הרפואות,
לתוך כל הדברים שבעולם, ללחם ולמים,
ולכל דבר מאכל ומשקה שתזמין לתוך
פינו לאכל ולשתות, יהיה מה שיהיה,
ימשך לתוכם פה וסגלת הרפואות של כל
העשבים והפסים.

עד שיהיה לנו רפואה-שלמה, בכל-עת
שנצטרך, על-ידי לחם ומים לבד.
ויקים בנו מקרא שפתוב: "וברך את
לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה
מקרבך".

ותרפאנו ברחמיך רפואה-שלמה, בגוף
ונפש, לכל רמ"ח אברינו
ושס"ה גידינו, כי אתה לבד ידעת את כל
מכאובינו, ואת מחלותינו הגליות לנו
והנסתרות מאתנו.

וּמְבַדְלִים מֵהֶם לְגַמְרִי, וְתַקְדְּשֵׁנוּ בְקִדְשֶׁתָּךְ
הַעֲלִינָהּ.

וְתַקִּיִּים בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְהִיִּיתֶם לִי
קְדוֹשִׁים, כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי". חוּם
וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וּפְדֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ וּמְלַטְנֵנוּ, מִכָּל
מִינֵי טוּמְאוֹת, וּמִכָּל הַדְּבָרִים הַמְשַׁקְצִין
אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְקִדְשֵׁנוּ בְּכָל מִינֵי קִדְשׁוֹת.

וְנִזְכָּה עַל־יְדֵי אֲכִילַתְנוּ בְקִדְשָׁה,
לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כְּסִילוֹת דַּעְתָּנוּ,
וּכְעוֹר מַעֲשֵׂינֵנוּ, וְתַעֲזְרֵנוּ שִׁיחִיהַ נְשָׁלֵם
דַּעְתָּנוּ עַל־יְדֵי אֲכִילַתְנוּ, בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה
כְּרָצוֹנָךְ הַטּוֹב.

☪ [ד] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א לז ☪
(על-פי לקוטי־מוה"ר ח"א לז, 'דָּרְשׁוּ ה' וְעִזּוּ' -
לְעִיל 'פְּרֻשֶׁת מִשְׁפָּטִים' אוֹת מֵד)
"וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי, וּבִשְׂר בִשְׂדֵה
טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ" (שְׁמוֹת כב, ל)

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתַצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
מִ'מַּאֲכָלוֹת־אֲסוּרוֹת, וְלֹא
יָבֵא לְתוֹךְ פִּינוּ שׁוֹם דְּבַר הָאֲסוּר לָנוּ, וְלֹא
נִבְשָׁל לְעוֹלָם בְּגַבְלוֹת וּטְרֵפוֹת, אֲפֹלוּ
בְּשׁוֹנֵג וּבְאֵנָם.

וְתַצִּיל אוֹתָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, מִ'שׁוֹחֲטִים
שְׂאִינָם־הַגּוֹנִים, וְתַפְרִישׁ אוֹתָנוּ
וְתַבְדִּיל אוֹתָנוּ, מִכָּל מִינֵי גַבְלוֹת וּטְרֵפוֹת
דְּאוֹרֵי־תָא וְדַרְבָּנָן.

וְתִזְמִין לָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ תָּמִיד, שׁוֹחֲטִים
הַגּוֹנִים וּכְשָׁרִים, וְתִהְיֶה עִמָּהֶם
תָּמִיד, וְתִשְׁמַר אוֹתָם וְאוֹתָנוּ, שֶׁלֹּא יִבְשָׁלוּ
עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל עַל־יָדֶם לְעוֹלָם בְּגַבְלוֹת
וּטְרֵפוֹת חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

וְנִזְכָּה, שִׁיחִיהַ נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי־זָה עָלֵינוּ,
שִׁפְעַ טוֹבָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים
וְחַיִּים וְשָׁלוֹם, וְנִזְכָּה לְפָרְנָסָה טוֹבָה

בְּכַבוֹד, בְּלִי שׁוֹם יִגִּיעַה וְטְרָחָא וְטְרָדָא
כָּלֵל.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן
שְׂמֵךְ, וּלְמַעַן שְׂכִינַת עֲזָךְ, וּלְמַעַן
אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וּלְמַעַן כָּל
הַצַּדִּיקִים־אֲמִתִּיִּים. וְעֲזָרְנוּ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ,
וְהַצִּילֵנוּ, וּמְלַטְנֵנוּ, מִשׁוֹחֲטִים רָעִים,
מִשׁוֹחֲטִים שְׂאִינָם־הַגּוֹנִים.

וְשִׁמְרֵנוּ תָּמִיד, שֶׁלֹּא יָבֵא לְתוֹךְ פִּינוּ,
שׁוֹם מִכְּשׁוֹל גַּבְלָהּ וּטְרָפָה, כִּי
אַתָּה "כָּל תּוֹכֵל, וְלֹא יִבְצֹר מִמָּךְ מְזֻמָּה",
וּבִיָּדְךָ הַכָּל, וְאַתָּה יָכוֹל לְשַׁמַּר אוֹתָנוּ גַם
עַכְשָׁיו בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ, מִגַּבְלוֹת וּטְרֵפוֹת,
וּמִשׁוֹחֲטִים שְׂאִינָם־הַגּוֹנִים.

חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעַנָּנוּ,
וְקִדְשֵׁנוּ בְקִדְשֶׁתָּךְ, וְהַבְדִּילֵנוּ מִן
'מַאֲכָלוֹת־אֲסוּרוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְאֲבָדִיל
אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי".

וְנִזְכָּה לְקִים מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְאֲנֹשִׁי
קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי, וּבִשְׂר בִשְׂדֵה
טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ, לְכָלֵב תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ".
וּכְתִיב: "וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, כִּי
קְדוֹשׁ אֲנִי". וַיִּקִּים מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "טְרָף
נָתַן לִירֵאָיו, יִזְכַּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ".

☪ [ה] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א מז ☪
(על-פי לקוטי־מוה"ר ח"א מז, 'אֲכַלְתֶּם אֶכּוֹל וְשָׁבוּע' -
לְעִיל 'פְּרֻשֶׁת מִשְׁפָּטִים' אוֹת נו־נו)
"מִדְּבַר שִׁקָּר תִּרְחַק" (שְׁמוֹת כג, ז)

וּבִכֵּן תַּעֲזָרְנִי וְתִזְכָּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
שְׂאִזְכָּה לְהִיּוֹת גַּבְלָל בְּמִדַּתוֹ שֶׁל
יַעֲקֹב אָבִינוּ עַל־יֹהֵ־הַשָּׁלוֹם, שִׁמְדָתוֹ אֲמַת.

וְאִזְכָּה לְדַבֵּר דְּבָרֵי אֲמַת תָּמִיד, וְלֹא יֵצֵא
שׁוֹם דְּבַר שִׁקָּר מִפִּי לְעוֹלָם, בֵּין
בְּשׁוֹנֵג, בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּאֵנָם, בֵּין בְּרָצוֹן.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלֵנִי, שְׁלֵא אֶהְיֶה נִכְשָׁל
בְּשׁוּם דְּבַר שָׁקֶר, אֲפֹלוּ
בְּטָעוֹת. וְאִזְכֹּה לְהִרְחִיק עֵצְמִי מִדְּבַרֵי
שָׁקֶר, בְּתַכְלִית הֶרְחֹק, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב:
"מִדְּבַר שָׁקֶר תִּרְחֶק".

וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְהִיּוֹת אִישׁ
אֱמֶת בְּכָל הָעֲנִינִים, לְהִתְנַהֵג
בְּדַרְדְּ-הָאֱמֶת, וּלְדַבֵּר אֱמֶת בְּלִבְבִי, וְלֹא
אֶטָּה וְלֹא אֶסוּר מ'מִּרְפֵּז נִקְדַּת־הָאֱמֶת,
יְמִין וְשְׂמֹאל.

⊙ [ו] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א נא ⊙
(על-פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א נא, 'אמר רבי עקיבא' -
לעיל 'פרשת משפטים' אות נט)
"מִדְּבַר שָׁקֶר תִּרְחֶק" (שמות כג, ז)

ה' אֲלֻקִּים אֱמֶת, עֲזֹרֵנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים,
וְהִצִּילֵנִי מִן הַשָּׁקֶר, וְהִיָּה עִמִּי תָמִיד,
וְשִׁמְרֵנִי שְׁלֵא יֵצֵא שׁוּם דְּבַר שָׁקֶר מִפִּי
לְעוֹלָם, בֵּין בְּשׁוֹנֵג, בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּאִנּוּס,
בֵּין בְּרִצּוֹן.

וְתִעֲזָרֵנִי, שְׁלֵא אֶהְיֶה נִכְשָׁל בְּשׁוּם דְּבַר
שָׁקֶר, אֲפֹלוּ בְּטָעוֹת. זַכְּנִי
לְאֱמֶת בְּרַחֲמֵיךָ הַגְּדוֹלִים. "ה' הִצִּילָה
נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שָׁקֶר, מִלְּשׁוֹן רַמְיָה. דֶּרֶךְ
שָׁקֶר הָסַר מִמֶּנִּי, וְתוֹרַתְךָ חֲנִנִי. לֹא יֵשֵׁב
בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֹשֶׂה רַמְיָה, דוֹבֵר שָׁקָרִים לֹא
יִכּוֹן לִנְגַד עֵינָי".

חֲנִנִי וְעֲנִנִי, וּפְדָה נַפְשִׁי הָאֲמֹלָלָה, מִן
הָרַע, וּמִן הַטְּמָאָה, וּמִן הַשָּׁקֶר. וְתֵן
לִי בְּמַתְנֵי־חֲנּוּם, אֱמֶת וְחֶסֶד. וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי
מֵאֲתָךְ, קִדְשָׁה וְטָהָרָה, אֱמֶת וְטוֹב.

הַחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה־שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
בְּאֱמֶת, וְזַכְּנִי מֵעַתָּה, לְצֵאת
מִהָרָה מֵרַע לְטוֹב, מִטְּמָאָה לְטָהָרָה,

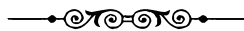
מִשָּׁקֶר לְאֱמֶת, וְאִזְכֹּה לְעַצְם הָאֱמֶת
לְאֱמָתוֹ.

יִחִיד וּמִיחָד, קִרְבָּנוּ אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת,
וְתִדְחָה וְתַעֲבִיר וְתַבְטִיל, הַשָּׁקֶר
וְהָרַע וְהַטְּמָאָה מִן הָעוֹלָם. וְתִקְּיָם מִהָרָה
מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אֲעַבִּיר
מִן הָאָרֶץ".

וְתִגְּלֶה הָאֱמֶת בְּעוֹלָם, חֵישׁ קַל מִהָרָה,
וְתִקְּיָם בְּיָמֵינוּ: "שְׁפַת אֱמֶת
תְּכוּן לְעֵד, וְעַד אֲרִגִּיעָה לְשׁוֹן שָׁקֶר.
הַדְרִיכֵנִי בְּאֱמֶתְךָ, וְלִמְדֵנִי כִּי אֶתָּה אֱלֹקֵי
יִשְׂרָאֵל, אוֹתְךָ קוֹיֵתִי כָּל הַיּוֹם. תִּתֵּן אֱמֶת
לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לְאַבוֹתֵינוּ מִיָּמֵי קֶדֶם. הַשִּׁיבֵנוּ ה' אֵלֶיךָ
וְנִשׁוּבָה, חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם". אָמֵן וְאָמֵן.

⊙ [ז] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"ב ב ⊙
(על-פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב ב, 'ימי חנכה' -
לעיל 'פרשת משפטים' אות סד)
"מִדְּבַר שָׁקֶר תִּרְחֶק" (שמות כג, ז)

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלֵנוּ, שְׁלֵא יֵצֵא שׁוּם דְּבַר
שָׁקֶר מִפִּינוּ כְּלָל, אֲפֹלוּ
בְּטָעוֹת. רַק כָּל דְּבוּרֵינוּ, יִהְיוּ דְבוּרֵי אֱמֶת,
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

התודה והברכה
ל"מכוז תורת הנצח"
על השתתפותם בהוצאת הגליון
בעיז יפה ורוח נדיבה
כל הברכות יחולו עליהם ועל זרעיהם
בזכות רבינו הקדוש זיע"א

